

رکسمانگ

نڈار:- اشیر عبدالقادر شاہوانی

سریاب روڈ
کوئٹہ

یلوچی اکیڈمی

گچین

(کسمانک)

نقار

امیر عبد القادر شاہ ہوانی

کلیں حق

پہ بلوچی اکیڈمی

نام کتاب : بچین (کسمانک)
 نثر : اشیر عبدالقادر شاہ ہوانی
 ادبی دار : ۱۹۹۳ء
 لیکہ : ۱۰۰۰
 پھا : ۱۴۵۰ روپے
 چھاپ جاہ : ملک پرنٹرز کوئٹہ
 شنگ و تالان : بلوچی اکیڈمی، سر یاب روڈ، کوئٹہ

ردوبند

۷	عبد القادر شاہوانی	پیش کمال	: ۱
۱۱	میر مٹھا خان مری	گھنٹیں شاعرچی ڈرامہ	: ۲
۲۱	عطا شاد	محراب خان شہید	: ۳
۴۵	بشیر احمد بلوچ	بی برگ و گراناز	: ۴
۶۲	امان اللہ گچھی	مہرک	: ۵
۸۰	میر عاقل خان مینگل	چار مرد کہ زال بے تباہینت	: ۶
۱۱۰	عطا شاد	ہٹرب	: ۷
۱۳۵	امان اللہ گچھی	دروانہ	: ۸
۱۵۴	میر عاقل خان مینگل	لہ و گراناز	: ۹
۱۷۲	عبد الحکیم	کیلنگاں بانوری سرے گوپیتہ	: ۱۰
۱۸۷	نصیر شاہین	مہرے جو ریں بدواہ	: ۱۱
۲۱۵	محمد طاہر	شاملو شاتو	: ۱۲
۲۲۷	غوث بخش صاحب	تاک رتیج	: ۱۳

پیش گال

بلوچی کسمانک ۽ بارہ ۽ مئے کو اسماں اے خیال و گمان ۽
 را رد گشتنگ کہ کسمانک ۽ خیال شہ انگریزی لوزانک ۽
 گرگ بوتہ مئے لوزانت و کو اس اے بارہ ۽ گوشنت کہ اے
 خیال پیش ۽ ہم ایداں بوتہ ۽ مئے تمنی و راجی دور و بیدگ
 ۽ تہا کچہری، میر ۽ مہمان خانہ و دیوان جاہ پھنچیں ہند و دروار
 انت کہ ایداں اگ مرگ ۽ و بد ۽ پُرس و پتر بیت اتہ وشی و شادہ
 ۽ درگت ۽ ڈھول و چاپ و اینیں زندہ ۽ و بد ۽ ایداں مشکولانی
 لیب گوازی ہم بیت پیش ۽ مسترو کماش یاں سرو گال ہم دیوان
 ۽ گوں ساز و زمیلاں دیوان کتنت یا نکہ گے گے مسخرہ بازیں
 مردم تمنی سرو گان ۽ وش کنگ ۽ خاطر ۽ یک مردمے ۽ رنگانی
 (نقالی) ۽ ہم کرتنت۔

میر عاقل خان مینگل ۽ گو شگ ۽ پدا بلوچی ۽ با قاعدہ کسمانک
 شہ صہہ پیش ۽ میرانی دیواناں بنا ۽ بوتہ کہ اوداں
 پہو ایس بلوچ (گیشتری ۽ لانگہ) پہ وتی اولس و میر ۽

وشی ء خاطر ء یک کہے ء را یا یک مرد سے ء رنگانیان
ء چوکسانک ء پیش کرتنت۔

پیریں مردمانی گوشگ انت کہ پیش ء ماہتا میں شپاں

اسے گوازی نزاں اوپن ایس ڈرامہ پیش کنگ بوت۔

۱۸۳۸ء ء کہ منگچر ء لانگہاں

چار مرد کہ زال ء بت طاہنیتت م، نامی میں کستہ ء را کہ

انگریز حاکمانی دیم۔

ڈرامہ ء ڈول ء پیش کرتنت، تولفٹنٹ طلیح ء

اے کتہ ء را صہم ڈول ڈرامہ ء دروشم ء نوشتہ گت۔ کہ

رند ء سلیم خان گمی وانور رومان ء اے کتہ ء را اردو ء

بدل کرتنت — سچو میکانری ء کردش ڈائیکٹ ء کتاب

ء تہا بلوچی ء کہتے بیان کتہ، آہم کسانک ء دروشم داریت

— مے تمنی دودور بیدگ ء تہا رنگانی ء اے ڈول و وڈ کہ

مے دودور بیدگ و نند و نناد ء زند ء وہاں بنا ء بوتگ

نون ہم ہست و مرچی ہم ڈہی کلگی رنگ ء مردوز ابول گل و

شادہانی روچاں شہ نرو میشانی موداں پہ وت ء ریش

جو ڈکننت وز ابول مردینانی پچجان گور ء کننت۔ وچی و دیوانانی

تہا مہلوک ء را صہک و حیران و پدا حند نیت۔ اے ہم

ڈرامہ و کسانک ء یک دروشم انت۔

پیشا مے کہنیں شاعری ء تہا ہم چوکسانک ء مکالمہ

انت - وپے شاعرہ کی کہ میں قومی و قلمی زندگی، وراجی حالتان
 ۶ درشان کفایت اے گل منظوم ڈرامہ، ہم گشت بنت - اے ردا
 حمل و مزار، مٹرائی، بیورغ و گراناز، داستان، سسی سالہ جنگ
 داستان و میر چاکر و گہرام، داستان، اے ابیدرگ و چھپیس
 داستان ہست انت کہ آسرحمی، کسمانک، دروشم،
 سیرا کنت بلوچی، تمثیلچہ بانی سٹیج بوگ شہ مرچی،
 سسی و ہفت سال پیش نراں ۱۹۵۰ء زند بنا بوتہ - بلے میر
 صورت خان مری، پٹ و پول، پدا بلوچی، ادنی و آخری
 سٹیج ڈرامہ "شہداد و مہناز"، انت کہ آرا میر جوہ خان
 شہ مرچی، سسی سال پیش شہ کراچی، مستونگ، کوکوٹہ، سٹیج
 کرت۔

زندہ کہ شہ ریڈیو، بلوچی، پروگرام شنگ کنگ
 بوت انت تو امان اللہ گچکی و عطا شاد، پہ ریڈیو، بازیں
 کسمانک نوشتہ و شنگ کرتنت کہ ایشانی تہا امان، "صیملت"
 سک دوست ووش کنگ بوت، بلے اے کسمانک، نوشتہ
 وریکار ڈگار انت

چھو پدا بشیر احمد بلوچ، عبدالحکیم بلوچ، مغوث بخش صابر
 ہم پہ ریڈیو، بازیں کسمانک نوشتہ کرتنت، ہر دیں کہ
 ٹیلی وژن، ہم بلوچی دو دور بیدگ و لوزانک، راپیش دارگ
 بنا کرت تو داجہ عطا شاد، عبدالحکیم بلوچ، محمد بیگ بلوچ، ایوب بلوچ

و منیر احمد بلوچ ء ایپد بازیں دگہ لوزانتاں پہ ٹیلی وژن ء
تمثیلچہ نوشتہ کرتنت -

بے شہ ایشاں زیات مئے لوزانکی مابتا کانی تہا بازیں کسمانک ہم

چھاپ بوتگ انت - ہزاں شہ ۱۹۶۲ ء اولس کوٹہ
زمانہ کراچی ء گوں بندگہ نوشتانکاں کسمانک تنگ بگ بتا بوتنت ء
ماہنگانی تہا دوسرت محمد رئیس - محمد طاہر - غوث بخش صاحب
امیر جان - امان اللہ گچکی - عطا شاد - عبدالحکیم - نصیر شامین
سرفراز سلیم - اکرم صاحب خان و بازیں دگہ لوزانتاں کسمانک
نوشتہ کرتہ -

کسمانک بلوچی لوزانک ء یک بہرے انت بے ایشی جوان
جوانیں و گچنیں کسمانکان ء تنگانی کسے ء یکجا نہ کرتہ پیمیشا من
ریڈیو - ٹیلی وژن - و مابتاک - اولس وزمان ء گچنیں کسمانک
ء یکجا کرتہ - تنگہ جوانیں کسمانک رکھینگ بہ بنت و کتاب ء
دروشم ء پہ پدرتیج ء فلنگ ء ایرکنگ بہ بنت من گوں
وتی ڈریں ورنائیں لوزانتاں دز بندی کینن کہ اگس چھنیں

کسمانک کہ دگہ ہنداں سٹیج بوتگ انت یاں کہ دگہ تلکے ء چھاپ
و شنگ بوتگ انت ولے کتاب ء تہا ہوزنہ انت ما آھمیشان ء
پہ بلوچی اکیڈمی ء راہ بدنت تنگہ آ کسمانک ہم مئے دپتر ء ریکارڈ

بہ بنت - عبدالقادر شاہوانی - کوٹہ ۱۰ جولائی ۱۹۸۸ ء

کنین شاعری
 و ڈرامہ

میرٹھا خان مری

انسانے تب من قدرت ء بازیں عجیبیں جو ذغ ایر
 کشفنت ، بنی آدم ء دل ء سواد گندغ ء مزین حب و شکے ۔
 بازیں و ختاں ہواں اصل شے کہ مردم آہنی گندغ ء بارائنت
 دست مہ کھنی ، تہ انسان اصل ء ہنذا ہوا نہی بدلے یا نقل ء
 گندغ ء کون و تلی دل ء و ہش کھنت ۔
 انسان نیلے آزماں ء روژنائیں استتارانی نڈارہ پیش
 دارے جیت تہ ہے نڈارہ دے مردم ء را اصلیں سواد
 ددل ء و ہش کھیت ۔

پھیکہ نقل دے اصل ء واندا یں ہندا پھر کھنت
 سودا گندغ ء انسانی ہے گزر ء ڈرامہ پیدا کھتہ
 ڈرامہ لوزانک ء قدیمیں بہرے او ایشی ء بنگیشہ مروشی ء
 ژا ہزاراں سال پیشتر یوناں ء علمی دیر ٹی ء دور بارکی
 مں بیٹہ ، ڈرامہ ء لوز ء جنبد دے یونانی زوان ء لوزی
 کہ ایشی مطلوبنت ۔ ڈا کھنخ یا نقل کھنخ و پیدارغ
 ڈرامہ را ہندی لان ء روپک گھشت ، روپک مطلوب

ہمیش انتا کہ چھی ہمیرنگ نقل کھنخ و طر سنج کہ آل
اصل گول امزنگ او امتور بیت -

لغت من روپک ہواں شیر یا گپتارہ گھسے کہ آل
چھروئی اشکفے مہ جیت -

بلکہ اشکفغاں گول پھیجی گنددے جیت - ڈرامہ
یا روپک ہمے تعریف من اغر شیر گول رداک
دے اوار کھنخ جیت تہ ڈرامہ سر جیس مطلوب در
شال بیت -

پھیجیکہ ہواں نثر یار داک کہ آنہی لاف ڈرامہ کلہ
صفت بنت تہمے ڈولیں رداک رادے ڈرامہ گھسے
جیت -

ڈرامہ دو متیں بہرانت یکھے تہ ڈرامہ چند کہ آنہی
پیدا کھنخ لوزانک کھارنت او تہی سٹیج کہ ڈرامہ نشان
داق سٹیج سر ڈرامہ نشان دیع یا پھی دارغ
البت فن یا آرٹ ذمہ داری انت -

ڈرامہ او سٹیج یک و دہی گول گندھتی انت
اغر یک جوانیں ڈرامہ سٹیج سراجوانی پیش
دارے مہ جیت او ڈرامہ اصل روح شری پیش
مہ داریت تہ ڈرامہ مطلوب پیلو بیت نوکے -

جوانیں ڈرامہ جوڑ کھنخ پہ کلر دے حالورت تمام ضروری انت

سری یک قصو یا پیرائے کہ انسانی زیند گزران بنی آدم
 جہد و کوششیں سماجی زیند راہ و رہنماں او بنی
 او بدی و قوتانی جنگ و جہد تراں پیش داریت۔
 ڈرامہ دہمی مستری۔ ہر کڑدارنت، ڈرامہ کڑدارانی سے
 مدت و گوں، انسانی سماج تراں راہاں تراں دیر
 داریت، او جوانی و بنی و راہ نشان دات۔

ڈرامہ سیمی بہرانت، مکالمہ یا ٹوک توار، کڑدارانی سے
 پھوتانی ٹوک و توار ذریعہ ڈرامہ مکھوخ ہر حالورے
 یا خیالے کہ مڑدانی دل و نیا ترغ و لوٹھیت ہوا ہنس
 پارا ہمیزنگیں ٹوکاں بیاریے کہ اشکھنوخانی دل و اثر
 کیفیت۔ چہیاری سے نتیجہ یعنی کسما نکار قصو و یک ہمسے ڈولیں
 نتیجہ ٹے کشیت کہ ہواں نتیجہ سماجی زیند دیکر وی
 او گہتری پارا بیت۔

ڈرامہ قصوانی اغدے جتائیں قسم انت، چہو کہ سوز
 اواریں قصو (ٹریجڈی) چھتری قصو (کامیڈی)

پھنٹ و بنی قصو و غنیرہ۔ زانتکار و نقد کارانی سے
 لغاۓ من ڈرامہ پارا سوز اواریں قصو کلاں شہ گہترانت
 پھچیکہ ہمیزنگیں قصوانی ذریعہ کسماں کار انسانی جوڈغانی
 لاف و یک جوش و زہرغے پیدا کھنت۔
 او ہمسے جوش بنی آدم و جوڈغان ہمیزنگ و او جا بیت

او گند و عنبرہ ء ثا پاک کھنت -
 چھو کہ تھگو آس لاف امل بیت او پاک صاف بیت
 لیو و چھترینی قصودل مشکولائی پارا او پھنت و نصیحتی قصو
 مردم ء ہیل و عادتانی شر کفنج پارا جوان انت -
 بلوچ عہدی شاہزی لاف ء ڈرامہ ء کلیں بسیت
 موجودانت نین اغرحانی و شے ء مرید ء شہرہ
 گندوں تہ شاعری مارا ہواں عہدی تریند ء چپ
 و چاگردہ پیش داریت کہ سیوی ء جگہیں شہرہ
 میر چاکر ء مارے بن رندانی کھری او دیوان انت
 مچی و مراگاہ انت شاہر سسران میر چاکر ء کڑدار ء
 پیش داریت کہ میر چاکر دیوان ء دیم ء یک بندے
 بندیت کہ مخلوق ہوانے بند ء بوثرغ ء حیران انت
 چاکر گشتی کہ -

دوشی گرو خاں کہ جھت
 کھے و ہا و عاٹ و کھے ہاغہ
 دیمتر ء شاہر مرید ء کڑدار ء نشان دات ء مرید میر
 چاکر ء بتغیں بند ء بھورینت کہ -

دوشی گرو خاں کہ جھت
 میر چاکر ء بوجہ بن ء

دادو برء شامال کہتہ
سیمی برء شینگ تھر شہ

نیں چاکر ریزغ ء کھنتے و گھنٹی کہ :

گندنت مبارک پسغ ء

گون ناروائیں قصبو ء

دیمتر ء شاہر شہ مرید ء آریضیں پھت کردار ء پیش داریت
کہ آلے بلوچی ننگ ناموزا و عزت و شرف ء دیسانی پارا، مچی
لاف ء بتر کشیت - او مرید ء را ہواں ہندابے عزت کھنت
نیں ڈرامہ دیمتر ء کھنیت، شہ مرید زہر گھنیت،
ڈیمہ وانکہاں کھنیت او بیللی این پھتیرانی ٹولی آل گون
گون کھنیت، بروئیواناں رلیت، لیکن آہنی بے قراریں
روح ء را آرام نہ ایت، شہ مرید حج ء زیارت ء روٹ
شہ مرید ء پھت و تی بھنگویں بچھ ء جدلی ء بقرانیت
او ہر ہندے ء کہ مڑدے را مرید ء جھنٹر ساراں
گندیت ہوانہی رند ء چھریت کہ نوال مرید بیت
لیکن سالانی سال چھٹو گرو دے رند بے امید بیت آخر
درازیں مدت ء رند مرید سیوی دوار ء گرو دیت، رند
نشان اڈ ٹو تھیر کواناں گون نشان چٹخ ء پرتنت، پھتیرانی
ولہردے آتکو سواد ء جھکتہ۔

یک مردے کے پھیران کے لئے مشکوالات کے گول مریدے
 گیتوں میں خیال دیتو مریدے را صلاح جتہ ہم کر نشان جنغ
 طرائے تہ کیا بیا، اے مردے نشانے را بفت تخصیر جتہ - ہر پہچین
 میریک ٹک سے نماں اسکلفت -

رنداں کیس کھتہ کہ ہے پھیر نواں شہ مریدے جندانت
 پھبارغہ پہ حانی ٹیغے مریدے دیم داتیش، حانی آئم
 گول پھجو آرتہ کہ ہے ریلی این پھیر شہ مریدانت -
 نیں ہے شئیرے من ڈرامہ کے کلین رنگ و گوناف اوانت
 ڈرامہ بنیات حانی و شہ مریدے قصو سرے انت
 قصولاف میر جاگر حانی او ہوارک کے کڑدار پیش دارے
 جیتنت شئیرے جند مکالمہ یعنی ٹوک و توار بھیرے
 سر انت قصوے جند دے یک سوز اواریں ڈریجیدی
 قصوے شہ مریدے حانی غماں گاریں تہ حانی شہ مریدے
 یات ہیسار انت - ہوارک و تی بھگویں بچہ کے کارو
 بیرال بیغے و زتاں دگیہ انت تہ میر جاگر حانی کے ہیری
 سرے ارمانی انت - غرضیہ ڈرامہ کلین کڑدار، راج و اولس
 دلے من پھروت ہمدردی کے جوڑغے پیدا کھنت -
 ہے قصوے انجام دے ڈرامہ کے رنگ و گوناف گول
 انت شہ مریدے ہرے زوار بیت لو برو بیواناں
 دیم داریت اواناسی این منزلان روانہ بیت او یک

دامنی زیندے حاصل کھنت -

مردانی خیال انت کہ مریدان جبارۂ حیات انت
 او برو بید ہاں دگ گار کتغین مسافرانی رہ شونی کھنت
 ہمیرنگ بیورغ و گراں نازۂ شئیہ دے پیلویں
 ڈرامہ لے ہے ڈرامہ لاف و شاہرۂ چندھی کڑداروانہلی
 پھوٹانی ٹوک و توار او عہدی دو دور بیغ او دگ
 و دستور پیش داشتخت -

بیورغ و گراں نازۂ سرۂ عاشق بیغ او آہنی راسیوی
 آرغ -

ارغون پھوٹانی کھوڑی کھنچ گراں نازۂ پھول و پٹرس
 کہ بیورغ و راج و استہاں من چھکر زحم جنیں بہادر انت -
 ہواں ژہ من کھے بیورغ و دوست انت او کھے
 دژمن انت -

بیورغ و جو او و رند گراں نازۂ صلاح دینخ کہ چاکر تھھے
 براتی سوب و ہر ہیل تھھی مذت و کھیت ہوانکہ
 دہی سیالے دسگور یعنی گو ہرام و گور روغ گہتر انت
 تو پٹرس کہ ارغون بادشاہ و پھوڑ گو ہرام و چاکر
 ہر دو ٹینانی لشکر و ژا زور انت -

بیورغ و گو ہرام و گور روغ و باؤٹ بیغ او ہرام
 بلوچس ننگ و شان او قومی دودانی بر جاہ دارغ

دائمی زیندے حاصل کھنت -
 مژدانی خیال انت کہ مزید راج جاریہ حیات انت
 او برو بید ہاں دگ گار کتغیں مسافرانی رہ شونی کھنت
 ہمیرنگ بیورغ و گراں نازہ شنیہ دے پیلویں
 ڈرامہ نے ہے ڈرامہ لاف شاہرہ چندھی کٹر داروانہلی
 پھوٹانی ٹوک و توار او عہدی دو دور بیورغ او دگ
 و دستور پیش داشتخت -

بیورغ و گراں نازہ سرے عاشق بیغ او آہنی راسیوی
 آرغ -

ارغون پھوٹانی کھوڑی کھنخ گراں نازہ پھول و پٹرس
 کہ بیورغ و راج واسماں من چھکر زحم جنیں بہادر انت -
 ہواں ژہ من کھے بیورغ و دوست انت او کھے
 دژمن انت -

بیورغ و جو او و رند گراں نازہ صلاح دینخ کہ چاکر تھئے
 براتی سوب ہر ہیل تھئی مذت کھیت ہوانکہ
 دہی سیالے دسگور یعنی گوہرام گور روغ گہتر انت
 تو نطرس کہ ارغون بادشاہ پھوڑ گوہرام و چاکر
 ہر دینیانی لشکر ژازور انت -

بیورغ و گوہرام گور روغ و باؤٹ بیغ او گہرام
 بلوچے ننگ و شان او قومی دودانی ہر جاہ دارغ

ہے رنگیں پیرا پینت کہ ڈرامہ کلیں رنگ و درویشان
درشاں کھنت -

ڈرامہ انجام بیورغ و بٹرز و بلندی فکر اخلاق و پیش
داریت -

بیورغ رنداشارد جنگ و آس من شوشنخ
ہذاوتی ساہ و سرہ قربان کھنخ گتیزانت
او شفا یک ویکھی زحم ریزیت او جاگوخان کھشیت
اور عنون بادشاہ را ویا ویا ویا ویا کھنت و ووی
زحم آہی دست داتا او گھشی کہ تھئی ڈو ہد تھئی
دیکم او شتا لغت -

بیورغ رندمنال منی دست خطائی بیتہ بشکے دے
تھئی رضا کہ ہوا نہیں سزا دے تھئی صلح -
ار عنون بادشاہ بیورغ و بہادری بھڑ مٹائی اوراز
گوئی دیتو -

گراں ناز حق نیکاح و داتہ - صحوئے عالم اے
دیتو حیراں بیتہ کہ ترک پھوڑ ووی تنبو پٹو دیم
پہ بولان پھتا گرتھو راہی بیتہ -
قصوئے ہے انجام کہ ہر کسی امید و خان ناعباں
دیم آملکہ ڈرامہ و اصلی رنگ و پیش داریت او ڈرامہ
ہے وریں انجام کہ ہر کس حیراں بی -

تمام گہتریں ڈرامہ آنی لاف و پیش دارے جیت
 بے شیراغز ڈرامہ و صورت و شیخ و سرایش
 دارے جیت، تہ یک بے مثالیں ڈرامہ و ثبات
 بیٹہ فی -

ہے ڈول و گوہری ہترانی سرعہ رندلاشارہ
 جنگ شیرہوتان و قول و سرعہ ہترانی و شیرہ
 حسن مولانغ او بالاج گور گیترہ جنگانی گیتار
 ٹبتغ و پترتغین ڈرامہ انت او ہمیشانی لاف و ڈرامہ کلین
 سیت موجود انت، غرضیکہ کہنیں بلوچی شاعری و
 گیتہتریں شیرانی بنیاد، ڈرامہ و راہ رہنڈانی
 سرعہ ایرانٹ = = -

ریڈیوی سے کسمانک

مخرب خان شہید

عطا شاد

کردار

محراب خان شہید :	خان قلات
سرولیم میکناٹن :	سرکماندار فرنگ
ملا محمد حسن :	خان و سر وزیر
کیپٹن سرائیگر نڈر برلن :	سرکماندار
سید محمد شریف :	خان و مشیر خاص
شہزادی :	اللہ ڈنی
مسٹر جیک :	برنس و ہمراہ
زمانگ :	۶۱۸۳۹

(بنگیج و ساز باب و سرا فوجی زمیل)

ملا محمد حسن

جی خان اعظم

کیپٹن نتیج و جازات نامہ و کاگد تیار انت
جی خان اعظم بے -

بگش، چے گشگ لوٹے، ملا محمد حسن ہے۔

مزین خان، فرنگیں کیپٹن و بدزبانی و جواب دے
جازات نامہ، فرنگ و زیات دلیر کنت، او فرنگ

ادفرنگ بلوچاں زریات بعد
 بلوچ لغورہ بیت ، ملا محمد حسن ، راستے کہ کیپٹن بیچ
 مزین بد زبانی نے کرت - بے ما آئی راپیشا پہل کرت
 کہ آئے مہاں انت ، مٹے ڈیبہ و وطن آ آ جنگ -
 وتی مہاں سرے - دست و شہارگ پہ مزین
 پشوانی نے - او مٹے پیشی تاریخ رداں پرتازہ
 کرتگنت -

خان

خان اعظم ، ہاں اے حبرہ باز جوان زابنت کہ
 اے وہد خان احمد یار خان بیچ میر شاہنواز خان
 شکار پوزرانت - کیپٹن برنس و گورہ آ اچ اے جازت
 نامہ زریات فائدگ زرت کنت -

ملا

سید مہر شریف ، بے کیپٹن بیچ و گنتگ ایش انت کہ آواں شاہ
 شجاع الملک و مدت و افغانستان و پے سندھ
 راہ و بولان و تنگ گواز نیگی انت ، پیشا آ راہ
 لوٹنت - او پہ وتی دوت و املاکاں کاہ و کدیم
 و فوج و راشن -

ہو - ہر ظاہر آ آوانی گشتن ہمیش لوٹنت - بے خیر
 بے اے وہد مٹے کلین دوست و عازیز اچ ما بدن
 انت - او اچ مٹے پیشی میں چیزے نادانیاں بدگماں
 و آزارنت - مارا اے جازات نامہ نوشنگ کنگ

خان

و دیگی بیت -

• ملا محمد حسن ، خان اعظم ، مئے دسجدی ایش انت ، کہ کیپٹن لکچر کراچی
مئے مہمان خانہ انت گرفتار کنگ بہ بیت تنگہ فرنگاں
چد ورنند دگہ جرات بوت مہ بیت کہ آگوں بلوچانی خانہ
چشیں بدزبانی بکننت -

خان ، نہ اے رنگہ ما انگریزاں و ہدء پیش وتی دژمن
نشان دیاں او انگریز چالاک انت ، آئے نیت دارا
دگ سٹی و معلوم دار بیت - او سردست مارا دگہ
بیچ چار نیست -

سید محمد شریف ، ما خان اعظم ء توصیف ء کناں ، آواں بازہ پہ عقل فہم
کیپٹن لیج و ش آحت کت - تنگہ انگریزانی دل
پہ بلوچاں بغیری پیدا مہ بیت ،

مزین خان ء اے عمل لائق ستاننت -
خان ، شما پہمند گے سید محمد شریف !

سید محمد شریف ، خان اعظم !

ملا ، تون گڈا مزین و اجگ ء فیصلہ !

خان ، (زہرہ) فیصلہ ہمیش انت کہ کیپٹن لیج ء گول
فوج ء بولال ء تنگ ء گوزگ ء جازات انت -

آپہ وتی لشکر ، اولاکاں ورون و گندیم ہم اچ آ
سردال زرت کننت -

ملا : ہر چیکہ شے حکم -
 خان : قبضہ بیار، من دستخط کنیں (وقفہ)
 اے محبت ہونہ کیپٹن لہجہ دیگ بہ بیت، اچھے
 نیگ گوں پہکیں نیت و صفائی دل -
 ملاوسید : جی خان اعظم، ہر جی شے حکم -

بدلے ساز
 کیپٹن برنس، او - مراب خان ۽ اے جرٹ! مراب خان منی
 فیال اچ ایسٹ انڈیا کمپنی ڈٹرسیت ناں، ٹاج
 بادشاہی ۽ روج تھامیں ڈنیا ۽ نہ بگیٹ -
 مسٹر جیک : ٹاج ۽ جیم و ترس ۽ پوری ایس ہندوستان لٹریٹ
 بلوچستان ۽ خان ؟

برنس : OH, YOU SHUT UP
 جیک : YES SIR
 برنس : I AM SORRY
 جیک : ALL, RIGHT, SIR
 برنس : ہندو مسل گشتیت کہ کچھی ۽ راہ خان ۽ مرڈماں مئے
 اولاک جتگ انت -
 مئے سیاہی زخمی کرنگ انت، مئے گلہ و WHEAT
 ڈز تگ انت
 جیک : THIS IS TOO MUCH - TOO MUCH, OH JACK

خان مہراب خان و اے خبر جوان زانگ لوٹیت کہ قلات
تخت و وارث نہ انت، آپہ زبردستی و زور تخت
سر نوشتہ۔ قلات و تخت و اصل وارث احمد خان

برنس :

پچ شاہنواز خان انت او اے و بدہ منی گورد انت
ہئے پناہ انت۔ اگر مہراب خان چوش پریش کنانت
تہ شکا پرورد انگریزی باہوٹ شاہنواز خان
باز قلات و تخت و سر نوشت کنت۔

منی خیال انت کیپٹن کہ اچ شاہ شجاع الملک
نیمگ مہراب خان را اے کلو نوشتہ کنگ
بہ بیت کہ اگر آوتی گروناکی و سرشکون نہ کرت
تہ آئی انجام تخت و زبہری انت۔

مسٹر جیک :

اچ ہئے نیمگ ہم مہراب خان و را پاترب
دیگی انت کہ آوتی حقیقت و بزانت، اگر آوتی
بد عہدی آ بس نہ کرت تہ انگریز چائی یک یک و
نقصان و بدل گپت کرت کتاں۔

برنس :

مہراب خان انگریز و راہ بندگ لوٹیت۔ آنہ
زانت کہ انگریز و راہ و بلوچستان و بیچ کوہ بست
نہ کنت۔ انگریز و راہ نہ دریا داشت کنت

مسٹر جیک :

برنس :

RIGHT SIR

جیک :

برنس،
 اچھے کا گدے رند۔ محراب خان پداے جرات
 نہ بیت کہ انگریزان کا رواں لٹت و اودان و
 گندیماں بہ پلنت -

برنس،
 محراب خان رانوں سرشکوں کنگی بیت -
 بالکل آہستہ مٹ جیک ملاحسن کا گداں دیر
 کرت - ہو - پیری سید محراب شریف کا کلو آختنگ
 ات کہ حسن کا گدو پیغام روت کیت
 خیر - خیر NEVER MIND
 (ہردوک کندنت)

خان،
 بدل ساز
 رہ نیم طوری من اے خبر تیریں کہ ایش زانیں
 کہ محراب خان کا گردن زحم جہل آرت کنت،
 انگریز ترس ویا تریپ نہ - بلے گپ ایش
 انت - محراب و محراب شریف، کہ بولان کا تنگ انگریزانی
 کاروان کٹے لٹت وکے آوانی و ردنی و گندیم

حسن،
 پلنتت -
 انگریزانی گشت تہ ایشیں کہ محراب خان مردماں
 پوش کرتے،

خان،
 انگریز تہ گشتیت - انگریز چے زانت کہ بلوچی زبان
 یک انت بلوچی قول و سو گندانت انگریز جند یہ

مکاری و سچی کے بر ڈیبہ و آزاتی و پلان و ہر دم
 و زندہ غلام کناں انت - رشن و تہا راستی و
 حق و سچ تواریست م بے آہر دم کے اتنت
 کہ محراب خان اش درآ مدانی ہم و بد عہد کنایت
 سید شریف! انگریزان و اے جبر و سد کی دیگ لوٹیت کہ اے
 کاراں چیزے ڈنگ و دزاں کرتگ - محراب خان
 یا آئی مردماں نہ کنا ٹنگ -
 ملاحسن! بے انگریز اے جبرے یقین و چون کرت کسنت
 آہر کار اے علاقہ - تہ -

خان! (پہ زہرناکی) محمد حسن!
 پہل کے خان اعظم م من انگریزانی دل و شک دور
 کنگ و پہ گنگ اتول -

خان!
 و بدیکہ ماوتی مردمانی دل و شک دور کرت نہ کنا
 گداں دگہ پے منتہ - اے شاہ شجاع الملک و
 کا گدا نت، اے زانت شجاع الملک کے ات میر
 عبد الکریم خان رئیسانی، میر ولی محمد خان شاہی زئی
 میر داد کریم شاہ بوانی، فضل محمد بھڑی، بنام بخش جتونی
 قیصر خان، شاہ دوست، نور محمد، تاج محمد، شاہ غاسی
 و دیوان بچل مل، بشکنت، شاکئی، شک
 دور کرت کسنت، شاہ شجاع الملک، م و تی کسنت

وانگریزان غلامی پر پناہ گیشنگ ، شاہ شجاع الملک
 ہما مردم ات کہ اچ او غانستان ، جت من وتی
 پت و پیر کی عہد نامہ ، پرواہ نہ کرت او اے مردم
 باہوٹی ذات ، رحمدل خان ، کلو دیم دات کہو اٹان
 وتی باہوٹ ، ترانہ دنت ، بلوچ وتی باہوٹ
 وتی ننگ زانت ، من شجاع الملک ، پہ امان سندھ
 دیم دات ، مروچی ہما مردم ، منائے کا گد نوشتہ
 کرتنگ کہ من انگریزانی حکم د پھنیں اگن نہ انگریز
 منی جاگہ ، شاہ نواز خان ، تخت آنا دیننت ،
 کہیں بلوچاں ! منی ، زندگی ہرن و حاکاں گونٹنگ
 منا کسے ترس و پرواہ نیست اچ غلامی ، آزاتی
 مرگ گہترانت ، اچ لغوریاء بادشاہی ، مروچی
 مرگ شتر ترانت - منا تخت ، پرواہ نیست بے
 من ایشی لوٹیں کہ اے ڈیہہ پدا انگریزانی
 حاکمیں دست ، مہ کپیت او دگر ، نام ،
 انگریزاں اے اولس ، وتی غلام مکنت -

سید شریف ، گڈا خان اعظم شے چہ صلاح انت ،

خان ، من باز سوچ و پچ ، رنداے عاقبت ، دستگوں
 کہ تا جدئے ماوتی جبر ، پہ صلاح بہ گیشنیاں من
 یک وارے کیپٹن برنس ، اے سدکی دیگ لوٹیں

کہ بلوچ بد علمد و بے زبان نہ بیت، اے ہرچیکہ
 بوتہ ڈنگ و دوزاں ناشریٰ فساداً پہاے کار
 کرتگ -

محمد حسن،
 خان،
 ہرچیکہ شے حکم، خان اعظم -
 منی حکم ہمیشیں انت کہ تو، توئے ملا محمد حسن،
 ولیم میکنائن، گورہ برو -
 محمد حسن،
 جی

خان،
 ہو، ملا محمد حسن، من شمارا اچ انکس مردم، تہا گیس کرت
 تو زیات بہمندگ و صبر زانت و منی ضیاں ہمیش،
 انت تو میکنائن غیر و اوقیہں حال احوال سرکن تہ
 حدئے مانہ لوٹاں کہ گوں انگرنیراں سرد پٹیاں
 بہ باں

محمد حسن،
 جی خان اعظم -

بدل ساز

(ملا محمد حسن و میکنائن، گندگ)

ملا محمد حسن،
 جی، راستے کہ من بھراب خان، وزیراوں او
 مہراب خان منا، اے کلین حال احوال دہنگ
 اتنت کہ چوش - چوش رکندیت،
 بے بادشاہ ہمانت کہ زوراک انت - طاقت
 داریت بادشاہی و حق ہائی و انت و اجہ

ولیم صاحب ششم دیم آکے دا تحت کنت -

میکناٹن: ہا۔ ہا۔ بے شک کہ بادشاہی تاج بگنت۔ تاج

برطانیہ۔ تو کہ تاج بے وفادارے تراءیح نہ بیٹ

ملا محمد حسن: من گوشت کہ تلات روگ بپیش من نیک وارے

میر شاہ نواز خان بے ہم بدستین -

میکناٹن: لڑ آئی فکر امکان DON'T WORRY آے

وہ آئے CAMP آنت انوں آکین تر و گردے

ناڑی بے شتگ -

ملا محمد حسن: من نون رخصت کنگ لوٹیں

میکناٹن: او YES مسٹر ملا صاحب براجش کہ شہاپہ جوانی

و شرف WELCOME کر تگ، رنجش آئی دل

تب بے انام بختیش دیگ بہ بیت ما تاج بے وفاداراں

خالی دست دیم نہ دیاں، جوان، گدا، Good BYE

ملا محمد حسن: خدا حافظ

بدل ساز

ملا محمد حسن: انگریز باز مکارنت خان اعظم، او پراہسکناٹن کلاں

چہ زیات آشمے دژ منالی سرے دژ من انت

خان: اے پے مہراب خان بے نوکیں احوالے نیست -

محمد حسن: خان اعظم، انگریز لوٹنت کہ شاہنواز بے خان بکنت

من ہر وڑیں جہد کرت، ہر کوشش کرت کہ میکناٹن

راضی بنیں - بے باز مشکل انت - اگر شما
 منی خبر زورنت تہ من شمار چہیزے صلاح
 بدیاں -

ملا محمد حسن! تھی صلاح خیر انت، یا ناں، بے تنے وہی
 خان،
 خان تھی فہمندی و زانت کاری و منیت، اے
 زانت کاری پہ بلوچستان، خیر بہ بیت، یا نہ
 بے پد ہم چارو بچار کنیں

محمد حسن،
 خان اعظم، اگر تو منے صلاح زورے، تو
 بولان، ناکہ بندی، بکن، انگریز زور چے انت -
 کوہ انت بلوچانی قلات، انگریز اے کوہانی تہا اچ
 ما زیات زوراکہ انت - آ کوہ و حصارانی جنگ
 بلدہ انت انشاء اللہ - - - - - پر و ش وارت -

خان اعظم،
 ہوں، اے خبر، تو محمد حسن زانے کہ ما جنگ نہ لوٹاں
 ناگوں وتی برساں ہر مدت و تہا ہور بوٹنگ انت
 نون من مارگ، اوں آہم ردانت جنگ پیرانی
 کہ من یک وارے دیتنگ - من نون پدا آئی،
 پد توارجت نہ کنیں - من نہ لوٹیں کہ ہے چاریں
 بلوچ کہ چہ نا اتفاق و نا شری، انکس کم بوٹنگ
 انت - اے ہم جنگ، آس، آچ بہ بنت، -
 ملا محمد حسن، گڈاں، شے صلاح چے انت -

خان : شہور ہمیشہ انت کہ بولان ء ناکہ بندی کنگ
 مہ بیت ، خان اعظم ء جتگیں بد عہدی ء پونگ
 پیر تازہ کنگ مہ بیت ، اگر نول بولان ء ناکہ بندی
 کنگ بوت تہ انگر نیر زانت کہ محراب خان ء
 مردماں آوانی کارواں جنگ - او دومی ایش کہ .
 آرے صبر ء سدک بنت کہ محراب خان
 وتی عہد ء سر ء اوشتوک نہ انت ، او انسانی
 عہد نامہ ء شرف ء نرانت - من بلوچے اول
 ملا محمد حسن ! او بلوچ بد عہد بوگ نہ لو ٹیت -
 ملا محمد حسن ، منی خیال ، منی صلاح -
 خان ، ملا حسن ! من اے دمان ء ایوک بوگ لو ٹیں -

بدل

برنس ، THIS LETTER اے کاگد ، اے کاگد ظاہر کنت
 کہ محراب خان راستین راہ ء نہ ایت محراب خان
 جنگ لو ٹیت .

یکناٹا ، IT, POSSIBLE اے چوں بوت کنت
 برنس ، اے کاگد اے محراب خان ء مہر ء کلین بلوچ

سرداروں نوشتہ کنگ بوٹنگ کہ بولان چھی ء میر سرداروں
 انگر نیراں بہ جہنت و پلنت او بولان و چھی میر

سردار انگریزی کاروان بہ جنت و پلنت او
بولان و سخت ناکہ بندی کنگ بہ بیت۔ اے

مخرب خان و مہرانت - THIS SEAL

میکناٹن، کیپٹن برنس، منی خیال ہمیش انت کہ تووت برو قلات

مخرب خان و گہندہ۔ گوں ہمائی خبر بکن، آ آگہ زرا
راہ نہایت، آئی چک و سختی کنگ بہ بیت۔

قلات و تھا اے خبر مشکل انت۔ برنس،

من اچ و تی نیگ ایک - DRAFT کر ہمیں عہد نامہ
میکناٹن؛

نے دیں تو ایش و اچ خان و دستخط آنا لیں۔

سرخان مہراب خان باز ہوشیار انت، اے خبر
برنس؛

مارا زانگ لوطیت او پدا منی پیشی یس خبر و گپ آئی
نہ شہر شگ انت اگن آسنا کشتائنت گڈاں

میکناٹن؛ (DON'T WORRY) بے فکر ہو، مئے دوست خان و

میری و تھا استنت من ترا عہد نامہ و پوہ کنیں

خان مخرب خان انگریز افغانستان و روگ و

جانات بدنت فوج پھر راشن وردن اچ خان قلات

علاقہ و دیگ بہ بیت او پدا اگن پکار بوت خان

اولاک ہم بدنت پھر راشن و بر آورد اور سیمی ایش

کہ ہا رہا۔ کہ مخرب خان شاہ شجاع الملک و اے

دستی مہنت ووت کیت کوٹ شاہ شجاع

- الملک ۽ داستان گیت -
- برنس: YES SIR بٹ مارا ایشی ۽ بدل ۽ ہم چیزے کنگ
لوٹیت کم و باز -
- میکناٹن: ہاں - انگریز گھڑاں عہد خان ۽ بادشاہ مہنیت
او ایسٹ انڈیا کمپنی ڈیڑھ لاکھ ۽ سب سبڑی دنت
من مروچی روگ ۽ تیاری کینن مروچی -
- برنس: گنبد برنس، اگن خان ۽ اے عہد نامہ ۽ اس
میکناٹن: دستخط کرت او کوٹہ ۽ آگ مہنیت - تہ ملاحسن
وسید شریف ۽ بگش کہ خان ۽ صوت کوٹہ بیارت
- برنس: ALL RIGHT SIR
میکناٹن: اے جہرہ باز پہ رازداری کنگ بیت -
- برنس: باز جوان، پنجش بیت -

بدل ساز

- ملاحسن: خان اعظم من تہ ہمیشی گیش کہ ایشی تہا یک رازے -
- خان اعظم: جے راز بوت کنت، ملاحسن!
- ملاحسن: انگریز لوٹنت کہ خان ۽ رازتور و کلدار ۽ لایح ڈیگ
بہ بیت انوں کہ پہ کوٹہ ۽ آگت آواں شمارا بیت
ہزار کلدار پیش کرتگ - اے جہر چلے بے راز بوت
کنت -

خان اعظم: گوں من یک اشرفیں مردے عم اے عہد نامہ کنگ
 بوٹک او آئی دستاویز ہم دستخط بوٹک انت۔
 ملا: خان اعظم شما برنس چال پوہ نہ بوگے۔ برنس
 و میکناٹن، حنیال ہمیش انت کہ زرو کلدار۔
 لایح دشما کوٹہ روئے اودہ شمارا دز گیر بکنت
 او کلکتہ دیم بدنت او پدا شما اے جبرہ شہرگی
 معلوم دارت کہ میرشا ہنواز خان انگریز کیمپ
 انت۔
 خان اول

کسائیں بدل ساز

شریف: بس واجہ برنس صاحب! من شمارا چے گشت
 من شمارا ساری حال دایک انت کہ خان و تی عہد
 نامہ پشواں انت و آلوٹیت کہ وڑے
 نہ وڑے آ دستاویز آ بہ دز مینت۔ آخر آئی
 پنجش کرت ناں۔
 برنس: شریف تو مناں گشتے اے اے شکتہ کہ ملاحسن شمس
 بر آزہگ را دیم دیانتہ او اے دستاویز گوں
 ددہرار کلدار دز مینت۔

شہر لیف : رہ پشلی) نہ نہ چوٹ چول بوت کنت ، آہر
 محمد سن ہم ملے مردم انت ، آچول خان ۽ نیمگ
 چٹیں کار کرت کنت ، او پرا اے جہر آ شہاوت
 زانے کہ دستا ویز منا گوں منی برا ہر گ ۽
 انکس جرات چول بوت کنت کہ آ منی دست
 چیز ۽ بہ دزائینت ۔

ہیکنان : اول ، RIGHT, HE IS RIGHT محمد شریف
 راست گشتیت خان ۽ جرات نول اے حد آ رستگ
 یک نیمگ ۽ دستا ویز دستخط کنت ، دو می نیمگ
 آئی دزائینت ۔

برنس ، خان ۽ ہما کا گد ہم گوا استنت ۔ کہ آئی کلین سردرائی
 نوشتہ کرتہ کہ آل بولان ۽ ناکہ بندی ۽ مدت ۔ بکنت
 ہو ہے تہ خیر انت چٹیں ثبوت کہ شہے گور ۽
 است گڈال دگرے سر ۽ شک کہنگ ۽ پچ
 خیال پید نہ بیت ۔

ہیکنان : نول حراب خان ۽ حرکت تہ اے حد ۽ رستگ
 انت کہ اچ تاج برطانیہ ۽ نہ تر سیت ۔
 من لے کلین بد عہدی یک پہ یک گورنر جنرل ہند
 اک لینڈ ۽ نوشتہ کرنگ انت ۔ من آئی حکم ۽
 دار انت ۔ حراب خان ۽ گوں تاج برطانیہ مکر و گ

بدل گرگ لوٹیت -

CORRECT SIR, LET US WAIT FOR
ORDER.

مارا حکم و وزارت - بس -

ہیکنائن : ہو۔ اے بلوچیں خان۔ گولیاں - دست جنت

- ہا ہا -

بدل ساز

خان اعظم، میر معتبر! !

شما و انت انت، چے ظالمیں شرط ایر کنگ بوٹنگ
انت، اے شرطال منگ، مطلب ایش بیت
کہ ما پھ مدامی انگریزانی غلام بیاں - تھامس شاعر
راک لینڈ، اے حکم دانت - قند ہار، چہ آورنگیں
برگینڈ، دیم گوں قلات، کنگ یہ بیت آجرا خان
ترسینگ لوٹنت - برنس چے میکنائن چے، تھامس
چے، اک لینڈ چے، پوری ایں برطانیہ یک نیمگ، بیت
آجرا خان اے شرطان منیت نہ کنت،
تنگریں بلوچاں، اے کافر مارا پہ زور غلام کنگ
لوٹیت - آن وزارت کہ بلوچے زندھون، آچ، اے
امبارز کرتنت، اے کوہیں قلاتانی واجہ پہ برگینڈ

ترسینگ نہ بنت بروت لغوریں پہلنگاں حال دیت
کہ آتوپ و ترسینگ ء دیم کہ گوں قلات ء بیت ء آئی
توارگٹ گیر کنگ بہ بیت -

آء ہر جاگہ پہ بے و شر آ ذاتیں ڈیہاں غلام کناں
انت بلوچستان ء ایرجیگ کرت نہ کنت بروت
آں لغورال بگشیت کہ شمعے زند ہمیش انت کہ چشیں
حنیالے کہ شمعے دل ء تہا پاد آحت ء اچ بلوچ ء
نام ء ترس ء آس گیت - ماوتی ڈیہہ ء آزاتی ء
پہ وتی سکران قبربان کناں بلے فرنگ ء غلامی نہ مناں -
واجہ سردار رشید خان -

اللہ ڈنی بی بی ء
خان ء
بی بی شہزادی ء
واجہ سردار مدت دیگ ء تیار نہ انت -

(شعر)

ہوں ء سردار رشید خان ء گناہ نیست ء آئی دل ء
ہما پیشگی جبر تہی و ہدی استنت - بلے نون مٹے
دل اچ آواں چو چگ ء آپ صفا انت -

شہزادی ء
خان ء
ہو ء بلے آواں ء اے حبر ء سد کی کہ نہ بیت
حیر ء مانڈوتی اللہ ء طاقت ء سر ء بھروسہ کنگی انت
ہو ء ما اے حبر ء اللہ لوتماں کہ اے نا جاشیں
زور کی ء دیم ء گوں ما مٹے براس ہم ہم کو پگ

بہ بنت ، من شہزادہ میر نصیر خان ، گوں داروئے

گل محمدؑ نوشکیؑ پہ سردار میر فاضل خانؑ دیم داتہ من
وت اسکل کو نیچارہ و منگچرہؑ رویش لشکرؑ ریح
کنیں -

شہزادیؑ : پہ من چے حکمؑ ، خان اعظم -
خانؑ : دختر اللہ ڈنیؑ ، تنی و ہدیے تنی دلؑ تئی پس ء
شیری پنجگ است و سلامت انت تئی ہزاریں
براسؑ نام و توار استنتؑ ، تو گس ء بانک بو میریؑ
بانک -

شہزادیؑ : بلے -
خانؑ : من زائیں ڈیہہ ء آزادی ء جوش من تئی دلؑ ہم موک
انت بلے تنی و ہدی تئی باری نہ انتؑ ، تنکہ تئی پسؑ
بدنؑ ساہ روت کیت انگریزوتی پاد قدمؑ میریؑ
ایر کرت نہ کنت - تو برو بے فکر بو -

شہزادیؑ : ہرچی شے حکم !

بدل ساز

(دور توپ و گمبارہ ء توار چست بیت)
سید شریفؑ : خان اعظم فرنگ ء توپ و گمبارہ نون گرائی ء

دیم پہ ہنگو آگے انت -

خان : کوہانی سرء منڈنگیں توپ اولیٰ انوں سارکتا
(پدا توپ و گبارہ ء توار زیات بوال)

پشت ء جاری / زیات نزد یک

یک آواز ، خان اعظم ، نوں کوہانی توپ توار آ انگریرہ گبارہ
زیات ترانت ، منی خیال انت کرے کوہاں منڈنگیں
توپ نوں بے توار بوال انت -

خان اعظم ، پرواہ نیست ، مئے رگانی خونیں آس نوں
چدو زیات زبان کناں انت کہیں میر معتبرال
(شور زیات بوال - توپ گبارہ زیات ترال)

آواز : نوں اچ میری ء یک میلے نزدیک فرنگ لشکر
رستگ مئے سر چلائی گوں دست پہ دست جگ
شروع انت -

خان اعظم ، میری قطبی دروازگ پاج بلنت دژمن ء سپاہ

قطبی پہنات ماں ترنت - میر عبد اکبریم خان ،

میر ولی محمد خان ، میر داد اکبریم خان ، فضل محمد - بن بخش

قیصر خان ، شاہ دست ، نور محمد ، تاج محمد او دیوان

یک آواز ، بچیل مل - او بلد محمد حسن سید شریف کجا بولت انت ؟
خان اعظم ! بلا محمد حسن سید شریف گوں دشمن ء فوج ء ہوار وئی بلوچاں کفکانٹ

خان ، اول ، غدار ، بلد و سید شہابہ اسلام ء نام ء پورنگ

ات ، غداران شمارا لیکن ڈیہہ وئی سرء پہل دکنٹ
 تنگہ شما استت تنگہ دنیا استنت ، تنگہ بلوچستان
 استنت شمعے نام غدارانی تاریخ ء نوشتہ بیت
 گہیں میر و ڈیہہ ء وفاداران دژمن شمعے وطن ء
 پاکین زمین اچ ناپاکین قداں پولنگ کناں انت
 مرو چھی شمعے چکاس ء روح انت منی درباری چا
 پلوسانی بھروسہ کنگ ء زمانگ شت ، مناران
 انت ، ڈیہہ ء سرء اے چکاس ء روح ہے
 وطن بہائی سوپ ء ات - بے شما کمر بست بیت
 شمعے اے نیاما در آحتگیں سگار دژمن چھونانی ہنام
 نوشت - اے تشنگیں زعمان فرنگ ء خون آ
 سرت کنت - سر حزو بیت وئی نکیں وطن آ
 از ایں تاریخ سازت شاباش پلین بچان -

اشور زیات بیت ،

آوازے ، خان اعظم ، دژمن اچ خفیہ دروازگ ء ملہ محمد حسن
 وسید شریف ء ہم ساری ء آگ انت -
 خان ، نوں اہمیت و بھروسہ ء و بدشت دیم ء درائیت
 نر مزاراں !

غدار و وطن دژمنان یک خون ء جو ء دم توں کنت ،
 شاباش گہیں بلوچان ، اچ لغوری ء صدسال ء زند ء

مردمی ایک آزاتیں ساعتے شتر ترانت -

د شوریشتری دمانے ۱ پداشورزیات تربیت

برنس، ہا-ہا —

میکناٹن، ہا ہا، جست محراب خان -

یک آواز، رٹی، محراب خان بلوچ نہ انت رستری فرنگ آئی

لاش ہے شہیدانی تہا بیت -

برنس، محراب خان تہ ایش انت او

زجمانی ٹپ و حونانی شلء درس نہ بوت، مہراب خان

SLUTE کن سلام کن تاج برطانیہ -

مہراب خان، رٹی، ہوں وطن سوچیں انگریز من ترا

سلام کنیں - محراب خان تاج برطانیہ سلام

کنت، ہوں! آزاتی ۽ دشمن اشما پہ زور

ظلم بلوچستان ۽ پاکین دامن ۽ غلامی ۽ پاد قدم

یو لنگ کرت نہ کنے - برو ورتی و سائر و میکناٹن

آک لینڈ و سبھی ایڈ برطانیہ، دے کہ یک بلوچے

یہ ورتی وطن ڈیہہ ۽ آزاتی ۽ خاطر ۽ ورتی سر

جان ۽ چک و پد نہ بوت -

مہراب خان، محراب خان تو تاج ۽ کم شرف کنگ ۽ رچ تلج ۽

زور کیں زیہاں تھی دیم درس نہ بیت او انگریز تاج ۽

برنس،

INSULT ء سکنے -

مخرب خان: اے ڈیہہ ء یک یک یلیں فرزند تھی تاج ء شکوں
کنگ ء ہرزیم و ہرزور کی سگت کنت ء تھی تاج ء
وتی قدمانی خاک گت مال کنت -

بیرنس: مخرب خان ء توہ زوں اے حد ء رستگے کہ ازہیم
دور دیگ ء اثر ء پٹی ء ہا - ہو ء تو متاوتی زحمت
تو بدر منی پستول ء

(پستول ء توار)

مخرب خان ء دچی ء! اچ لغوری ء صد سال ء بہادری ء آزاتی ء
یک ساعتے گہترانت - اوں - رستریں انگریز
آزاتی تا ابد زندگ بیت - اے ڈیہہ تا ابد مانیت
یلے ء تو ء انگریز - انگریز نہ مانیت رے ہوش ء
رگوں نمناکیں سازے ہلاس بیت]

(اولس ستمبر ۱۹۶۷ء)

بی برگ و گراناز

میر بشیر احمد بلوچ

دستیخوند ہا رہا بگ ایک ورگا ہے
 بہیت جنگ و مرطوم ۶ پاد برشی

گرانازہ - تو چہ کئے ؟

بی برگ - مہ ترس - ترس و چہ دل و درکن -
 من ہما بی برگوں کلامانی
 او تو ہما گرانازہ و سلامانی

گرانازہ - یا اللہ - اف -

بی برگ - گرانازہ

قول ترا ماڑی ہا و بنا و اتوں
 ما و تی قول و مرگ و آتکوں

گرانازہ :- (پرزگی و زہرے) ترا تقدیر و اید آونگ -
 ترک نی سسگ و برنت و اے ماڑی و
 دروازگ و دیا سنگنت -

بی برگ :- گرانازہ :- قول انت کہ نوکیں یا دگارے رنگ
 کناں - گوں و ما گرانازہ تی غمان ہم تنگ کناں -

اگن نہاوتی سرے پرواہ بہ بوتیں
 تو اے رنگ ء من تھی ماڑی چو ماری لپیٹ
 دران نہ آنکھتوں کے منی سانڈی گردن ء بریت
 تا کہ زندگنت میر چا کرے تو مہ ترس۔ من
 چشیں لگورے نیاں۔ تو دنجسم بی ودتی کٹ ء
 مہرا بہ نند۔

گراناز۔ راستے کہ منی دل ترا گوانک ء انت۔ بلے تو
 چون اہنگے۔

بی برگ۔ منی آہنگے جنت ء من۔

گراناز۔ اینکیاس جاگوخ تو چوں رود اہنگنت۔

بی برگ۔ تہ جاگوخانی جنت ء من۔ آل منی ہنگنت

ہنگنت۔ بلے تو زانے کہ اہمہ ذوالنوں ء ماڑی

سے کپک و ت شہ مرگ ء کم نہ انت۔

گراناز۔ تو چوں اہنگے ء۔ چہ تا کچہ ء چوں دور کتے؟

بی برگ۔ ساد ما کہ گول تو تا کچہ ء دینا سلام بیتہ۔ من

تھی لپیٹ و پول ء بوتگوں۔ او ہے نکر ء

بوتگوں کہ چوں گوں تو دیم پہ دیم بہ ہیں۔

گراناز۔ من نہ زانت کہ تو ایدا ہم کائے او گوں من

چو دیم پہ دیم ہے۔

بی برگ۔ گراناز تہ تیراں تکائی ء جینے او گڈا پٹیاں وقی

دیم و پھ پٹنگ و نیلے - تھی وید و خاطر
 اے رنگیں دیوال و چار سی بی برگ و دیوال
 اوشتمات نہ کنت -

گراناز - بی برگ - من زاناں کہ تو دلیر مے او نہ ترس
 و پے اے رنگ و تھی ایدے آہک و
 منا ترسیت - نواں منی پت و معلوم بیت
 بی برگ = تھی خاطر بی برگ اتح و تھی ساڈی گردن
 و سرگوزی اے تھی ڈیہہ و ملک انت
 منی ڈیہہ سیوسا انت - بیا بروں ہوداکہ
 ڈیہہ بلوچی ایس -

گراناز - بروں ہودا و
 بی برگ - ہوتا کہ بادشاہ و سباح و معلوم بہ لیا
 بولان و رسما - منی نریان ماڑی و نریک
 دیستگ توایر کہ ماتو ہر دو مشہ بادشاہی
 قید و بندان آزات بان و شپی شپ دیریں
 منزلان روان -

(Chang, 1914)

در اسپ و دش و دش و روگ
 گراناز - توچے گشتے کہ امیر جا کر تھی چہ انت -

بی برگ - منی ناکوانت - رند عرس و سردارانہ -
 میر گہرام لاشا رانی سردارانہ -
 گراناز - گوہر عہرانی خبر تو توام نہ گت -
 بی برگ - گوہر عہرانی جنگ عمار ابو چان منی
 تاوان عدا تہ -

میر گہرام لاشا ریح ناراض بو تہ -
 گراناز - نا - پیش ع تو ہے جنگ ع حاور ع بدے -
 بی برگ - اے باز دراجیں قصہ ع - گوہر منونانے ات -
 ادباز مالداریں منیں بگ ع ہتنت ع - اول
 سراں ہمایگ بیتہ گون میر گہرام اودالار شاریاں
 آئی بگ ع جی ع ہر دز تنگت اوکا ہ چہ ہم
 جوان نہ بیتنگت - گوہر عوش نیا تکہ -
 لڈتہ واتکہ میر چاکر ع باوٹ بیتہ - لاشا یا
 سے جہر تورتہ - یک روتج ع بیگا ہ کہ چاکر
 اوش تاگ ع گند گانت کہ گوہر ع بگ پیدا میں -

ہشت رانی پاد پرش - کنگ
 عروست و ہرانی دھنرگ
 دلوارگ

میر چاکر
 بی بی گوہر ع بگ ہشتنت کہ پیدا کنت -
 توار - جی ہوسنار - بی بی گوہر ع بگ ہشتنت -

- میر چا کر۔ اے مزنیں یگ ؟
- توار۔ جی سردار۔ بی بی گوهر مالداریں
- دھرائی دھنترگ دنزیک ورسگ
- میر چا کر۔ اے ڈاچی پرچہ دھنترگ و انت وایشار
- راچہ آشوب گپننگ ؟
- توار۔ ہر سردار۔ رنگ نہ بی بی بلے منی چمان گئے
- ڈاچیانی شیرجہ مانگان شترگانت
- میر چا کر۔ تو ہے جت و گرانگ جن۔
- توار۔ جی واجہ۔ ادجت۔ اینگو بیبا۔ تر اسر
- میر چا کر لوٹیت۔
- میر چا کر۔ جت۔ اے ہشتربی بی گوہر و انت۔
- جت۔ جی ہوسردار۔ (پہ پرزگی و)
- چا کر۔ اے پرچہ دھنترگانت۔
- اد شیرجہ کڑیاں شترگنت۔
- جت۔ سردار۔ ہبران گوراختہ رستری
- چا کر۔ ہبران گوراختہ رستری ؟
- جت۔ جی سردار۔ ہبران گوراختہ رستری
- چا کر۔ اے ڈاچی ہماکا دھنترگنت۔
- جت۔ جی سردار۔ (پہ پرزگی)
- چا کر۔ چورو۔ تہ دروغ و بند گائے۔ اے رستری

- ھندو نہ انت۔ اے مئے پستی جاگنت
تو منار استیں فالورء دے۔
- سردار۔ منار دنی سچی معلوم نہ این۔
رپہ نہ ہرکئی، ترا کہ معلوم نہ انت۔ مادت
مناوم کناں۔ مادت معلوم کناں۔ بکار دار
تہ ہرود۔ میران، جاڑو۔ بیوارگ دکلیں
مردماں لوٹائیں۔
- جی سردار۔
- توار۔
نوار۔
بی برگ۔
توار۔
- میر بیوارگ۔ ترا سردار لوٹنتہ۔
پہ ہیری، دگہ کئے لوٹنگے۔
دگہ میران۔ جاڑو دومی کل این مردم
لوٹائنگے۔
- توسی پر چاہ
میر بیوارگ۔ بیگاھی سردار بندہ دیکھا
ادشتائی عربی بی گوھرء بگء گندگانت
بگ کہ اتک نہ ڈاچی شہ مارگاں شیر
شترگانت ودھنراںء پیدا کنت۔
- جی بیتگ اش۔
جتء تہ پول کنتہ۔ آگشتہ کہ ڈاچی آلی
ھیرانء رستران وارنگ۔
- بی برگ۔
توار۔

بی برگ - رستران . وار تنگ . من کہ معنی بیگیان
 من شاپول گنتہ اے لاشار بایں کتہ بے
 تہ سردار عہ حال عہ مد سے . سردار ارادہ
 چہ گشتہ .

توار - سردار گشتہ کہ اے رستری ہندو
 زانت مادت کنوں . ہما کا شمار لوطا
 عینتے .

بی برگ - بس تہ برو . من کایاں .

سہی عہ حال

د رندی دیوان . بازیں مردمانی تواری . جنگ
 عہ کلگ عہ

میر جا کر - یلیں براتاں . شامابی بی گوہر عہ حصرانی گنگ
 عہ حال عہ سہی بیگے . بی بی گوہر مے باہول
 عہ ایدرا آنکہ . آئی مال عہ جنگ و برگ
 مے بدنامی انت . من گشاں اے ہنداں
 رسترو دومی بیچ چشین چیز نہ انت .

میران - اے ہر کس عہ گنتہ آئی گرگی آرگی انت .
 سردار - ماڈزان نیلان زندگ عہ تو
 مارا موکل عہ سے .

جاڑو . گوہر عہ حصرانی گنگ ماکلیں زندانی پونزنی

- بی برگ - سردار۔ امیریں جا کر۔ براتوں راستے
 کہ گوھر مھیریا ہیرانی جسٹ کنگی
 انت بلے ہر کارے دودورہ بندی ہمت
 اے رنگے لشکر کنگا کار جوان نہ بیان۔
 اے رنگیں لگوری گرمانہ بیت۔
- جاڑد میران: بی برگ۔
 سردار۔ ماڈزان کاروں گینگا چو گینگ
 دست بستگا۔ ماڈزان پہ عنوانے گرون۔
 بی برگ ترستہ۔ اے زندگی جبرنیاں۔
 ما لشکر سنوں وڈزان ہر ہندا درگجوں
 گوھر ہیرانی بدلے درد شری گرون۔
 سردار۔ جاڑوے جبران گوش مدار۔
 تو مٹے دستاخی مزین عہد پہ چار ہیران
 لاشا ریاں ناراض و قہر مکن۔ ناگندان کہ
 کار کے کتہ و پرچا۔ پیشے لشکر کنگا چھی
 سٹ نہ تیں۔
- میران - سردار۔ مارا اے رنگیں جبر پسند نہ انت۔
 میر بی برگ پوہیں مردے بلے آئی جبران
 لگوری سہرا منت۔ میر بی برگ عہد ما
 لشکر عہد ہی عہد گون وت بروں۔ اگر

آئی تیرسی . ما آئی تیر دوری دیر داروں
و چیزے مردم آئی نیر یکا اوشتا زین
کہ لاشاری نیر یکا اتک نہ کنان .

سردار مارا سو گندی تیغ سرے
ماوتی دھنداں نہ روں اگن ماگو دھرے
دھرائی بیر نہ گپنتہ -

توارے -

براتاں . لگوری عیشگان مناسران
آروچ کہ جنگ د مڑائی بیت مرد نامرد

بی برگ -

وت پیدا دروسہرا بنت . بی برگ
عائے رنگیں لگوری ایس گال نہ اشکنگ
کہ شہا سو گندوات اے منی شہ ازما
لڑانت ہر مردے ع کہ دل مڑگ
و دعوا یان کشی تہ بی برگ شہ آئی
عہ پدا پشت نہ سپی . بلے اے رنگیں
اشتا پس فیصلہانی انجام پہ ما کلان جوان
نہ بی -

میران میر بی برگ عائے رنگیں جبران
نہ گشے -

میر چاکرے -

سردار توتہ کلان مزن عہ ہیران
عہ جبرھی نہ اے اے مڑو زنائیں مرد

بی برگ -

انت ادا ایشانی غصہ وزہری اوج،
 ایشان نزن انت۔ بے فیصلہ و شہادت
 کنت کہ گوں لا۔ شاربان شہا جنگ
 کنت یا یہ امن و ایمنی گو مھر و مھبران
 عر پید و سوتج و گرت۔

بازیں توار ع۔ جنگ کناں۔ مات کمر کناں۔

د اسپ و روگ۔ پا و برمش

گرا ناز۔ بس۔ اے ہاند نزنیں جنگے بیتگ۔

بی برگ۔ صوٹھے جنگ و میریں میران گوں۔

ہندی میں تیغ و جیند و میر غا، کل شہا

شترگان۔ میر چاکر سکا پارد بدیتہ۔

گرا ناز۔ تیغ صلاح کہ نہ زانتگش گڈا جنگ و باز

تا دان و ارش۔

بی برگ۔ ہو گرا ناز باز تا دان نش نہیں بگند سیرج

نیز نیجا سا گوں۔ نون تا نگر برون۔

گرا ناز۔ تووت زانے کہ تیغ دوست کئے تیغ

دژمن۔

بی برگ۔ ہو چاکر مئے دوست و گہرام مئے

دژمن۔

گرا ناز۔ قوم شہ اے دو عیاں کئی بازیں۔

بی برگ - چل ہزار انت گوں بارگیں بدراں، سنگی
 ہزار میرنالی بہا درانت - دہ ہزارہ رادچی
 گوں منی گوانک عا، پنخا ہ گور گور گورام
 ع لڑیں تیغ عا۔

گرا ناز - گوں کے گندے ارو کئیگ عا۔

بی برگ - بیابردن گورام عا نوابین عا۔
 چاکر ورت، آرام نہ کپیت ادوا۔

سرخس رخ -

را "پ" خوادشتگ

بی برگ - سردار ہندرا انت ؟

ارے - جی ہو۔

بی برگ - سردار عا منی حالان دئے گشے۔
 بیبرگیں اتاگ -

تو ارے - جی واجہ۔

PAUSE

(Pause)

بی برگ - سلام علیکم سردار گورام۔
 گورام - وعلیکم سلام۔ میر بی برگ - بیا کہ بیات
 میر بلوچ پانی -
 بیبرگ - سردار آتنگاں من کہ تو منا چلے۔

گوہرام - میر بی برگ . چوشیں مہمانا حیدر ابیاریا
بی برگ - میر گوہرام - مناسا وار گونہیں بادشاہانی

اگن مناجلی من گون ٹونندان

گن مناجلی من گون ٹونندان

گوہرام - بی برگ . وقتی بازی گشتناں کم دار

ہم چوشین مہمان و خدا بیاری

من تر جلاں برہمے رنگ و

پر بلوچی و تور و سنگ و

(سندھ، چھوڑو)

گوہرام - وکیل پہ میر بی برگ و سہراہ و ہند و جوان

کنے . میر بی برگ و اثرہ ہندشے وقتی

ایں و ہر شے کہ پکاریں بے سیار و لوٹے .

وکیل نو کہ میر بی برگ و خدمت کین گڈ ابیا کہ

ہنا کارے ہست .

سندھ

وکیل - سردار . من اتکگاں -

گوہرام - توئے وکیل -

وکیل - جی سردار -

گوہرام - تو برو میر چاکر و حال دے . کہ کینگاں بل

و بیا میر چاکر بیا کہ میر بیرگ ء جنگ
ظاہر ہے -

نہ چیل و جانکے نہ برگگی را ہے -

جی سردار - من فی رواں -

وکیل -

او واتی مردمان گشے کل اسلاح بندنت

گوہرام -

و تیار بنت میر چاکر خان ء کلین حالان

گشے کہیلے تیار سما کنت کیت -

Chowke

تو پر چاہو نجاء - و چہٹیا حیران ء

بی برگ -

من حیراناں - من نراناں کہ تو گوہرام

گراناز -

ء مہمان ء اول ء در من دارے -

ہو - چون بوران میر ء بسترہ دانان -

بیرگ -

نمک منا کور کنت ہے من نران ء

رند و لاسار ء ہے چہرہ بون ء

دن من ، سہ ء گہرے گون ء

نین بادشاہ ضرور کیت بیرگ -

گراناز -

بادشاہ آکھ گوں و تی فوجان یلے تو دل ء نہ

بیرگ -

جیٹر -

من چون دل مہ جیٹران کہ منی وجہ ء مزنین

گراناز -

جنگے بیت بادشاہ کیت و شبا کل گوں آئی

جنگ کئے۔ انیکیا س کشت و خون۔ او
تو باریں۔

تو دل و مہ جیڑ نہا ہیج نہ بیت۔ میر چاکر گون
ہزارہ فوجان بلیں لائاری ساری علائگ
بستا وشتو کنت اوتی پت ذوالنوں، گون
قندھاری ترکاں ہم رستگا انت، ہرزنگے
عوتا بانگہ ایک نہ یک صلاح عبد بیت۔

(اردو و شور و کو کارو)

رگون و تا، انیکیا س ہزار سٹھٹریں رند۔
انیکیا س ہزار چاڑ گلیں چھڑ گلیں لائاری
اے لہڑی ہزار گون ہندی ہیں تیغاں گون
مرصی نریاں۔ سردار میر چاکر و سردار
میر گوہرام من راتر کانی اے منیں فوج
و ہنگاہ و سپاہ اے کل دیم پہ دیم بنت
جنگ کنت۔ اے قدریں بگلیں برنگلیں
ورنا۔ اے رنگیں چوٹ بر دتیں تنگویں
نہج مات گوہارانی دل ہراٹان پہ اے
بیرگ غر کرنگیں کاراں خاک و حوناں
ہوار بیت۔ میر چاکر پر چاچو بہ بیت۔
پز چاچو بیت چیزے کنگ لوٹی۔

(شپ و سین خاموشی)

صن ... سپس

سدا

(داب و دہدہ)

- بادشاہ - تو ترھی و جان و پر نیچے - بیرگ و رادران
- بیرگ - بادشاہ - بیرگ باز ظاہرین و -
- بادشاہ - بان راترکانی تیغ آئیسا رکنت -
- بی برگ - بادشاہ سلامت - تہ جہاں بچ کن گند
- بادشاہ - بیرگ تیغ کٹ و سدا لشنگ -
- بی برگ - ہون - توے - نو بیرگ و -
- بی برگ - ہوسن بیرگان - اے منی سلاخان -
- بادشاہ - تو ایدا چون اتلگے - پر چا اتلگے -
- بی برگ - تی چوکی و جاگوک کل من کشتگنت - اے
- مڑو کہ تی پادانی پر نیچگانٹ - اے ہم تو
- درارواں کتے کہ برو بیرگ و زحم و نام
- و گر - بس اے ہم من کشتگ و تی خدمت
- کنگاؤں -
- جوان - ...
- بادشاہ -
- بی برگ - مناں کہ قندھار و بادشاہ و فوج زوراک
- و تھردانت - بلے گناہ بی برگ و گنت -

سجین بلوچ تمن ۽ نہ انت برک برگر
 ۽ گرگ بہ بیت - رند و لا شار ۽ اجلیں
 او بادگ ۽ نہ - شاہی آواز جنوک من آں -
 من ۽ و تی بدل ۽ بگر - اگر، دوستی گناہ -
 تہ گراناز ۽ آروک مناں - تی زور اکیں تیخ
 ۽ شکار من بیان -

بادشاہ -

بی برگ - بی برگ - تو بلوچانی سر مجاریں
 پنگے ۽ تی بہادری - نتر سسی ۽ اتم ۽ قندھار
 بادشاہ ۽ دل ۽ جاگہ انت - من لوٹاں برک
 امیر ذوالنور - بی برگ و ڈیں محکیں باسکے
 بہ بیت - برو و تی بلوچیں سرداراں منی کاوہ
 ۽ بہر کہ قندھار ۽ بادشاہ ۽ بی برگ ۽ آدار
 بی برگ ۽ رانجشاہ - یانداتیں روتج کلک
 اتج امن ایستی ۽ شادہ ۽ طوہل و دامہاں
 بنگیچ بیت -

مہرک

امان اللہ بنگلی

دخت :- ہر دہائی کے قرن و آخری سال
 دوار :- بلوچستان و زر باری دنگ و جہلی کندہ مندو سر باز
 مہرک :- گیت سالی ورنائیں جنکے ایت زیبانرم تران کنت
 عزت :- عزت پنجمگوری گیت وینج سال و ورنائیں
 شاعرے ایت پہ وتی عانشقی شعروں نام
 دار انت -

سنگ :- پنجاہ سالی بزرگیں مردے ایت پیرداں کماش
 انت و مہرک پس انت -

فاضل :- ہرنے نامیں پوہیں سر مندہ بہادرین
 رندا نی دیوان و تاج پھل پیر مرد انت
 اسپتیں پوشا کال چو واجہ خضر انت -

سیدہان :- جملاد و سخنی ٹیٹے سردار سر باز
 واجہ انت -

خان :- لنگ ایت وچھے کورانت ، بدیں مردے ایت
 وشہ رنگ و دی احمق معلوم بیت -

بشاک چست بیت ، تہ گزی منہ سار تیں
 ساہگ پھلیں پریخ انت ، یک نیمگ مشکے آن پُر
 درنجوک انت ، تاس گورے ایرانتے ،
 فاضل بالشتے ء سرء نیم دراج انت)
 فاضل : بیروان دورانت ، سک دورانت .

عزت :- عملا ، تئی عزت ء گوہیں قلات سک محکم انت ،
 بے منی دیم شتگیں پا دپدا کنزگ نزاننت
 تووت گشتہ کہ ،

یاکنے سوپ یا ورے صد نیش بلا
 فاضل :- عزت ورنائے ، ورنائی گنوک ات ، بے
 بیروان ء سیاہ مارچوٹوئیں مہرک ء بیکانی سیاہ
 و تہاریں ساہگ ء کس ء سوپ ندیتہ صد
 نیش بلا لوٹے ، اللہ بسم اللہ ، بے تئی وزنائی ء
 من ء بزگ کنت ، عزت مرو ، سر باز پیری
 یک زدیں مارا یت کہ کس شتہ آئی زہر ء نہ رکھتہ
 ناکو فاضل ! پیسے بوتگے ، اے بیسی میں سر من ء
 عزت :- چہ میروکی پاد ء خاک ء دوست تر نہ انت ،
 بیروان منی راہ ء چارگ ء انت سر باز مردم
 نشتگ انت کہ آ عزت ء چم وت بگندنت

منارئیں سماںک وت قاصد دیم داتہ ، لوٹا ہنیتہ
کہ عزت بیا سر بازہ ، دوسر بازکن ۔

عزت تئی شاعری ، نام و توار بلوچستان ، ہر جاہ
ہر کندہ ، پُرشتمہ ، ہر کس زانت کہ تئی شاعری

اللہ ، وتی دات انت ، ترا خدا ہنچیں دادے بختنگ کہ ہر کس
تئی عزت قدر آء زانت ، ہر جاہے کہ روے ماہیں جنک
شہ وتی کلال درکا ہنرت کہ عزت پیدا کانت ، ناکوز ہگ و زنا
ماوتی وخت ، باز دیتہ ، وتی مود من پہ روچہ ، اسپت
نہ کر گنت ۔ سرد و گرم تئی اے ناکو فاضل باز دیتہ ،

مہزنگ نیادونندے وشی دیتہ و جتائی ، تیر من باز اے
دل وارتہ ۔

عزت = راست انت تئی ناکو فاضل ، بلے تو وتی ورنائی

شموشتنگ کہ منا مروچی پنت و نصیوت کینے ،
آروچ تو شموشتہ کہ تووت گشت نے ۔
مرغ منی دوست ، گندگ میل انت ۔

کہ پیروانی ، راستی نیمگ ، نول انت
و دیما کہ تو گش نے ۔

چوٹوہ سیاہیں من گورہ ، تل انت
کرگی گریبے من گورہ ، تیل انت
لعل گروگ نے کہ من کلہ نشتمہ

فاضل ء فاضل گناہ گارے بوتگے سکیں
گر بخشیت قادر لا شکیں

عزت ورنائی ء حبرگوں وزمانی ء شتنت ، ماشا
ابید دوزخ ء مس گشیں جاگہ نیست - بلے و تا سوچ و
شاعری ء برباد کن وتی زندہ ء آچ ء زراب ء دور مدد

مہرک ء قدحیں چمانی شکار ء زندہ ء آرام نصیب بیت
عزت ، آرام پہ تو قسمت بات ، ناکو فاضل وتی بہر ء تیر تو
وارنگ انت ، وتی بہر ء عاشقی ء غمات چو فولاتی
بار ء وتی گردن ء زریگے نون منانیلے کہ زندہ ء جہلیں
زر ء دور کنیں و وتی تہلی وتی وشنی ء بہر ء شہ زندہ
بگریں -

اللہ زانت کہ کدی کدی مرک منارہ ء بگیت
وگول ارباں و افسوس آل مرین ، بل منا ناکو کہ ریش
دیکم پہ پیرواں - وتی نصیب چکاس ایں -
بلکن مہرک مہرگم منی وتی قسمت انت - منی راہ
مدار فاضل مناوتی دعا و نیک ء گول کن ، پیروان
دورانت - بلے منی منزل ہما انت -

فاضل :- (آہ سارت) ہو، عزت ، ورنائی کجا ، پیروی پنتاں
زوریت ہرات زہگ ، برو عزت غم مگنداستے -
مہرک مہر تئی نصیب بات -

عزت جانی، درد و دوراں مگنداتے، مہرک
 جانی، آج، زراب تراہ سوچات، برو عزت،
 برو پیرواں، جنک تئی راہ چارگ انت تئی
 نامش اشکتہ نول تئی جند، بگندات برو عزت،
 عزت بگنداتے۔

عزت: نا کو عزت، خدا عزت داتہ بگش ترا مہرک برسیت،
 فاضل، ہر چیگہ تئی دل لوٹیت، ہما ترا نصیب بات پہ پیریں
 دل، پیرواں روگاٹے، تئی مراد پیلوہنت، پیریں
 شاعر ورنائیں شاعر، راہ، تلار نہ بیت برد سوب
 کنے عزت۔

(بشانہ جہل بیت)

سرباز، کلگ، پیرواں انت مہرک پس وتی لوگ
 دیم، نشہ ٹیرے چیر گیت و چلیم نے دپ انت
 مہرک اچ دن، کیت، کسانیں کئی بڈائنت۔
 مہرک: ابا ترا مہمان، گپتہ، مردے اسپ سوارنت
 و پیداک انت و مئے لوگ، جست کنگا انت۔
 سامک: شرانت، اماں مہرک، تئی پت پہ مہماں، دارگ
 وار نہ بیت، برو وتی مات، حال دئے بگش مہمان
 پیداک انت بٹے مہرک تو کجا مہماں دیست۔
 مہرک: ماجوہ سراً آپ، شتگ اتنت، ورنائیں مردایت

مناجست کتے ٹو کے ئے جنک ، من گشت
 مہروک اوں گشتے رئیس سامک جکے ئے
 من گشت ہو گشتے وتی پتہ حال دے بگشت
 تی مہمانے پیداک انت ، وت شت پہ بازار
 گشتے چہ دورے پیداک اوں اسپ سودگ انت
 نالاں ئے بندیں ، اباورنایں مردے ، اسپ سہ
 انت ، بوریں شرین جلوہ ناکیں شالے گورے انت
 سکیں شرین شالے ، مودے هنر انت ، گلانک
 ئے من کوپک کیتگ انت اسپ ئے سک جلوہ
 دنت ، شالے سک شرانت چادرے دوچ انت
 سامک :- بس ، بس مہرک ، مردے چند نام نہ گرنے ، چاد
 اسپ و شالے توصیف تو دم نہ برے -

مردے چند چون انت ، ورنانت پیرانت ، مئے
 ہمیدی سر بازی مردے ایت کہ ڈنی -

مہرک :- ابا ، من چہ سٹی اوں ، من چہ زانیں ، ورنایں مردے
 ایت اسپت کمیت ایت سک جلوہ دنت ، بوریں
 شالے گورے دے برتہ ، چہ دور پیداک انت
 بارے کجارت اسپ سودگ انت بیچارگ باریں
 چہ کجا پیداک انت باریں کجارت ، بزرورے
 باریں مئے مہماں بیت ، یا کہ پدازوت روت ؟

سامک: تو مہرک گنوگائے چوں من مردے جندیتہ مہمان
 لوگ دپے سہرنہ بوتگ و تو گشتے کدی روت،
 نون شحا جنٹکانی اے حبراں میں سر کجا یئر بیت۔
 (بشانہ پشست برمشے بیت)

مہرک: ہاں! ابا پیداک انت!
 سامک: کئے پیداک انت کہ تو چو گنوگائے مہرک، تسی
 ناکوئے چک انت،
 مہرک: ہوم، ابا، آئی نام مہرک مہمان پیداک انت مہمان
 پیداکنت۔

سامک: شرمی بی بی شرمی مایس جنٹک، خدا بیاریت
 مہمان، مہمان من زوریں و اوطاق ریس تو بروتی
 مات بگش کہ زوت چیزے تیار کنت۔ ہرچی است
 چہ مہمان مارا دوست تر نہ انت۔
 (بشانہ جہل بیت)

بشانہ جست بیت، سامک و عزت دیم پہ دیم کمر زانی جتہ
 نتگنت۔

سامک: ہوم، عزت کہنیں بلوچ کج انت، تسی راست انت
 مروچاں آداد بخشیں بلوچ زندگ نہ انت۔ کہ شعرو
 شاعری و عزت بزان انت۔ و شیں عہدی
 دوران بی بی مہناز و بی برگ شاعری کت، ہلگد یہ

مرید میر مبارک ء پسگ پہ شاعری نام کسٹت
 مروچاں شاعر داں پنڈانت -

شام پنڈگ کہ شاعران و تی پیشگ کرتے ، تہ مروچی
 پہ اے حال ء رستگ انت کہ ابید سردار و میرانی
 توصیف ء دپ اش خشک بیت کہ شعرے گبش انت ،
 شاعری اش بنام کتہ - رئیس اے مردمان !

عزت :

دیم مردم باید نہ انت کہ گبشیت ، بے مروچی
 ابید پمیرس ملا فاضل کہ پہ عزت ہندی ء نشہ
 یا تر اے عزت کہ شعرے گتے -

سامک :

آدگ کس و تی شاعری ء عزت ء نہ زانت بے نوے آرام
 کن باندامن و تو میر سیدھاں ء مجلس ء روں -

عزت :

رئیس سامک ، یک خبرے چہ و تی دل ء درکن ،
 عزت سردارانی مجلس نندگ و پنڈگ پہ سہ باز
 نیامکہ ، منی دل ء سیل سواد ء جب ویت باز انت و تی
 بازی کتہ و قاصداں من دیم پہ سہ باز آنگگ اوں -

سامک :

عزت ، سیدھاں سردارایت ، بے برایتیں سردارایت
 گوں قوم ہمدل و تفاق انت ، و ت شاعرایت و شہ
 قدر زانت ، ترا بگندی چمٹے سارت بنت و ترچہ
 کیچ و پنچگور ء آنگ گتے - حال احوال کتے
 بے مروچی آرام کن تو -

(بشانگہ جہل بیت)

(بشانگہ بالا بیت - سطح نیم تہارانت، پُستت ماہ و
استال کلہ، بالانت، مہرک و عزت تہانتگ انت
عزت شاعری خیالاں انت)

عزت: من دیتہ لیلی اندام شمس تہارکنت، ابروئے ہردو
عینان دلبر چراغ کنت شہگام دکبک روا جلیں،
کل مدار کنت -

مہرک: عزت تو اے شعر پہ کے پرستہ، اے جنٹک
کئے انت، کہ تو چو تو صفائے کئے کہ ہر کس
پندش کنت -

عزت: مہرک، آجم کوربات کہ یک رندے منی دل بند
بگندیت و پراپہ دگرے جم بکیت، آ زبان گنگ
بات کہ یک برے آئی پاکیں نامے در بیت و پرا
دگرے نامے بگیت -

مہرک: آکئے انت عزت؟

عزت: آ مہرک انت، منی مہرک انت -

مہرک: مہرک کئے انت، ابید من دگرے مہرک کے انت؟

عزت: دگرے کس نیست مہرک، دگرے کئے بوت کنت منی

مہرانی بانگ، عزتی مہرک و منی جند ساہ و نفس

انت -

مہرک: عزت، گش انت، شاعر جنبکاں شعر پر ہندت،
 پچارنا شعر پر نہ بندے ناتہ من چہ تو ز ہر بین، پرا
 یچ پرتی گنگد نیائیں بگند چہ کوہ ۽ پشت
 ماہ در آگے انت - مروچی ماہ ۽ بیست انت
 ہاں عزت !

عزت: مہرک، مروچی ماہ چارده انت، ۱۰ تئی پیشمانی ات
 مہرک -

مہرک: چومگش -
 عزت: پرچے

مہرک: عزت، پہ اے ماہ ۽ ہر دل ۽ مہ بند آماہ کہ
 غبارہ گپتہ، مسافر پہ آئی وتی راہ ۽ گار
 مکنت عزت آسمان ۽ آزر درنگیں ماہ ۽ گندے چو
 سال نادراہ ۽ انت - ہے منی نصیب انت و من
 تئی نادراہ اول، شالا من ترامہ دیستیں،
 گوں تو وفا ۽ قرارمہ کرتیں -

عزت: بے مہرک پرچے ۶

مہرک: عزت تراوت معلوم بیت من ترا پچ نہ گوشیں،
 من تئی دل آزرده نہ کنیں، اے ماہ اول شپ
 مے اولی دوستی شپ دیست، چارده ۽ مئے مہر
 درناہوت، نیں ماہ ۽ مرک روچ نرنیک انت -

عزت! ہرے حبرء دپا درمکن ، تنگہ امروز مستیں پیر وانی
اے ماہ چہ کوڑا ہے گوئیگ سرء بزرگنت و
مئے و ناء مئے مجتہ مئے قعہ زندگ مانیت۔

مہرک! بے اے قصہ مروچی خلاص بوتہ ماہ ء روچ آخری انت
تووت گندے۔

عزت! تراوت معلوم بیت عزت۔

(بشانہ بالہ بیت)

دیوان جاہ ء سامک و عزت نندوک انت دگ
کس نیست۔

سامک! ارمان عزت تو منی مہمال مہ بوتیں اتے ، من تراشہ
حا کاں ہورت ترکرت ، ارمان تو بلوچ ء عزت
دست جتہ ، من ترا پہ وتی مہمانی ء داشتہ پہ وتی
زما سئی نداشتہ۔

عزت! رئیس سامک ، تو منا داں پنڈیں پہلوانیں سازگرے
لیکتہ کہ گوں من چوگپ جنئے۔

سامک! شرع ء شرم نیست ، ہناچے عیب است کہ تو چو گرم گتنگے۔
عزت ، بلکن تو معلوم دارنہ اے کہ مہرک وئی نا کو ء
پچ د نام گپت انت ہما ورناکہ پئیری آ آ تک گت ء
وئے مہمال انت چہ کسانى مہرک و آئی مات ء حبر
سسٹہ ، مہرک میرخان محمد ء دشتارانٹ۔

آن لنگیں خان محمد کہ چھے آء نور انت خان محمد؟
 بس عزت، وتی چم کور بیت، بے وتی چم انت، وتی
 پاد لگ بیت، کسے نہ بریت و دور نہ رنت، ہرہیم
 بیت خان محمد مئے وتی انت، چہ دگر ہزار درجہ
 شتر تر انت۔ گوانزگ، ماتاں حبرے چہ مہر کی پیدا
 بوگ ساری سستہ زوں آپوں پروشگ بیت۔
 (عزت پادکیت، درکیت دوکائیگ، خان محمد کیت و
 نندیت۔

خان محمد،

ناکو من ترا گشتہ گشتہ دم برتہ، کہ منی سور و عاروس
 بندوبستہ بکن بے ترا مورے گوش و پشت، نہ وارت
 نوں ہے شربوت مئے عزت نشت و گار بوت۔ بیار
 در آماں وتی مہاں کن مئے دست چے، رسیت، عزت
 شتہ میر سید ہاں، باوٹ انت نوں مئے دست
 نہ رسیت کشتہ مئے مانہ کنن گردیت و مہرک
 نام، شعہ پر بندیت تو وار سچ نہ کنئے، منی جنٹک
 بوتیں مہرک کہ عزت چو نام گپت، من زندگ
 نہ اشت

سامک،

برایز یک! تو چشیں عزتی مردے، تو برو، مہرک
 منی جنٹک انت، تئی ناکوز یک انت، تئی دشتار انت
 لچ و غیرت مئے تئی انت، پادا، عزت ہمیدا سر باز

انت دور زانت -

خان محمد: من گوں اے لنگیں پادے گوں گوریں چمے کجا رٹیں
 ناگو، ڈڑمن کہ پہ منی یکیں چمے انگ لیت بڑاں شت،
 بے من ترا نیکیں سوج و صلاح دئیں پہ لچی منی
 منی سرکار کنت - تو برو باندا، بے بنچو کہ من گشیں
 بنچو کہ شمو میں عزت و سرگار بیت کہ مارا چو بے عزت
 کرت و کس مزانت کہ پہ چونی شت، بے بنچو کہ من
 گشیں بنچو یکن ناگو!
 بنچو کہ تو گشے -

سامک،

(ریشاندہ جہل بیت)

سردار سید ہاں! دیوان انت میر گوں اسپتیں پاگاں
 کمزانی جتہ نشنگنت -

سامک: سردار سید ہاں! تو مئے پت و پیر کی سردار لے من
 وت وتی عتس تا نکه من وت گشیں کہ کور و لنگے

فتی جننگ بدیں - بے سنجینیں کارے مہ بیت، کہ سر باز
 مردم پہ من مہ حذنت - عزت و ایدا کے زانت، ہر کس
 گشیت کہ دان پنڈیں پہلوانے ایت -

سید ہاں: سامک! مردم نندگ و پادا گے ظاہر بیت عزت

کہ ہر کس بگندیت وت زانت کہ خانوادہ ایت -
 سامک: جی سردار! بے سر باز و مردمانی دپے کے بدارتیا

مہرک مات تنکہ چم وت مگندیت کہ عزت مال و
 دولت است وتی جنک چوپہ دست وت چشین
 دویس حلقہاں دیم دنت ، آئی پنجمگور نام نہ اشک
 وتی جنک چوں بدنت ، شکل و صورت ، شتر انت
 بے کے وتی جنک بے نامیں مرد داتہ کہ من بدیں
 تو ہرچی مال و اسباب لوٹے ، من چہ عزت ، نیمگ
 تراد نہیں۔

سید ہاں :

نہ سردار منی شرط ، ہمیشیں انت کہ عزت بروت
 پنجگور ، دہ ، یگ ، پنجاہ ، شتر ، سی بارغہ و دوصلہ
 پس بیاریت کہ منی چم پیرواں ، مردمانی دیم آبرزا
 بنت ، و مہرک مات و ش بیت ،
 سردار تئی دیم انت ، منا کے مال ، دیگ ، منظور
 انت ، بے منی شرط است۔

عزت :

سردار : بگش عزت !
 عزت : چو مد بیت کہ من سرن بوتگ اوں و مہرک اش
 ساری عاروس داتہ !

سردار : ایشی من نیلیں ، تو دل ، جم کن ، خان محمد پچی و
 دغاز انت بے انکس بہت و عزت نیست
 و رئیس سامک عزتی مردایت وتی بلوچی توہ
 نہ وارت !

سامک: بلے عمیری تا زندہ ام من وقتی جننگا داشت
نہ کنیں سردار۔

سردار: کس ترانہ گشیت سامک کہ پہ زندگیء بارے
شش ماہ عزت چہ مروچی عین رُوح ء شش
ماہ ء پورٹی ء نیا تکہ تہی جننگ آزات انت،
بلے رئیس عزت ادانہ ٹت و توخان محمد ء لچی و
فویہاں آتکے من ترا زندگ ء نیلیں! ایٹی دل ببار
حی منی سردار!

عزت: سردار منا موکل دے منی منزل دورانت، منا
زوت آنگلی انت۔

(بشانہ جہل بیت)

(بشانہ بالا بیت)

مہرک: ملول نشتہ و گوں و تہ ء تران انت
قسمت نصیب کہ عزت پدا و اتر کنت و بہایت،
کئے شتگ و پدا آتکہ کہ عزت کیت، شش
ماہ در کیت و کار بیت۔ زمستان روت و گراگ
کیت، شش ماہ بازانت۔ باری منی عمر وفا کنت،
سامک: اوف، اچ ڈن ء کیت، مہرک چے ء چوتنہا
نشتگ و فکر جنئے تو نادرا ہے۔

مہرک: نا ابا!

سامک : مہرک ء ماس تو بیا ، مہر جان تو درء بروء من گوں
خان محمد گپے جنیں -

مہرک : جی ،
سامک : خانو ، عزت شہ گردن ء دور آتک ، نون خدا آئی
نیاریت ، بیا کہ ملائے کاراں تر نکاح دئیں -
سیر ہاں منی سرء بُرنیت ، بے من وتی جنٹک
در آدیں بیگانگ آں نہ دئیں -

(ہر دو در کایننت ، مہرک پیداک انت)
مہرک : اُف ، منی پس ، پرچہ منی چمال کور کئے ، پرچہ زندہ
شہ من پچ گری -

(بشانہ جہل بیت)

(بشانہ بالا بیت)

شعب ء سرا کس نیست ، پشت ء کاروانے
آگ ء توار پادکیت ، آھر عزت گندگ بیت -
من وتی بلوچی عہد ء پدا و اترکت ، مروچی دگ
یک روچے انگتہ است ، نون من رٹین دیم پہ
پیروان کہ وتی مہرک بگئیں ، رئیس من وتی
عہد ء پلا آتہگ اوں -

سامک : عزت تو دیرکت ، سک دیرکت !
عزت : بے رئیس من وتی عہد ء سرء آتہگ اوں راہ

دورانٹ، اشته واسپ، پادکنٹ انت۔ منا

واب قسمت، بوتہ نہ آرام و تو گشے دیر کرت۔

تو دیر کرت، مہرک تئی راہ چارات، لنتانی سرء

تئی نام ات، تئی نام تئی یات، عزت و شدت!

کجا شت، منی مہرک؟

پہر بھازل، کہ پلاکس نہ ایت۔

ہرکس روت پہ راہ حقانی۔

لم یزل تنہائی، روت مانیت

ساک، شحمانی مہرک کشت، پیروان، ظالمان،

عزت صبر کن، خدائی کاراں بنی آدم، دست نہ رسیت

پیروان، تو منی مہرک وارت، منی چٹانی نور تئی

حاکاں انت، منی دل تئی زمین، انت منی یاتانی

قبر، ہمیش انت۔ بے منی چم پہ تو مکپات پیروان،

تئی بدیں جاتو آن منی دل وارت، ہنچوکہ پیروان

تومی زندویراں کت، ہنچو ویراں باتے، پیروان

تئی سرء نو دساہیل مبات، ہورمہ گوارات

و بہار نیات۔

(بشانہ جہل بیت)

چارمرد
 که زال و بُت شاهینت انت

میر عاقل خان مینگل

سُربین

بلوچانی یک کہیں زمانگی نقالی زرم زمین ، زل ء
 جہیڑونی اندر آ زل جہیڑوانت - چار دوز واہیں اہبل و بیلاک
 مرگ ء دوار ء سرکنت و گوں یک دگر ء جنگ دنت -
 زل ء جہیڑو ء نقالی گمان ء ہمدی آریا ہانی نقالیاں چہ کیے انت
 اے نقالی گیشتر بلوچانی کردگل بوگ ء یا اولیں مردمانی نیام
 بوگ - کردگل بوگ ماں قطبی بلوچستان ء براہوئی ام گشتت
 یا اریں بلوچان گراگ ء دراجیں شپاں نقالی دی پیش دارنت
 اے بابت ء قلات ء گوروگیگ ء لانگو تمن ء مردم نقالی
 پیش دارگ ء مشہور انت -

منگچر - چہپر - چاتی - او کورکار چاپ ء لانگو بلوچی و کردگانی
 ہر دو زبان و ژوریں نقالی کنتت - یک انگریزے واجہ آریسج
 سن ۱۸۳۷ ء قلات ء گور ء چار مرد کہ زل ء بت
 ناہینت نامی نقالی ء یک کسو ء وڑ ء نر آرت ، اوسن

۱۸۳۸ء ماں جنرل آف دی رائل ایشیاٹک سوسائٹی
 تاپ بیسی ڈیہ کلکتہ رھندہ ء چھاپ و شنگ کت -
 اے درگتال یک دگہ انگریز واجہ لانگ ور تھ ڈیجز مال ڈیرہ
 غازیخان ء دمگان بلوچی کسو شہر مچ کرت ، او آئی ڈیگان
 چہ مزاری بلوچان کرد نامی ٹنگ ء زال ء جھٹرو ء کسو دزگیت
 واجہ ڈیمز ایشیاٹک و تی بلوچی کتابت " اے ٹیکسٹ بک آف
 بلوچی لینگویج " ء ۱۹۲۲ء ء چہ لاہور ء چھاپ کرت
 - سہ نقالی ء کسو ء واجہ ڈی ریش میکا نبری ماں و تی کر لکا
 زبان ء کتاب کردش ڈائیکشن اسٹڈیز " ء س ۱۹۴۱-۴۲
 دو تاپاں چھاپ و شنگ کرت -

واجہ میکا نبری ماں عراقی کردستان ء ایشی ء نزا آوت - پدا
 جنوںکاسن ۱۹۵۶ء ء واجہ سلیم خان گمی ایشرا ماں اردو زبان
 و تی و ڈ نقالی ء رنگ دات او لاہور ء اردو روتا ک
 امروز چھاپ و شنگ کرت پدا پروفیسر انور رومان
 ہمیشی ء لوز بہ لوز ماں و تی اردو کتاب "
 بروہی کتاب بروہی کی لوک کہانیاں " ء جگ بیٹی ۲ ء نام ء
 چھاپ کرت - واجہ سلیم و انور رومان ء اردو و ڈ نقالی بلوچ
 را جی زند ء گوناپ گون نہ اتنت ہمیشا اے نمشکار -
 میر عاتق خان میگل ایشرا سن ۱۹۶۲ء ء ماں اور نیٹل
 کالج لاہور ء بلوچی و کردگالی ء ترینت -

وئے ایشی ۽ بنیاد سلیم خان گمی و لغالی د اربانت ۔
 واجہ میر عاقل خان ایشہ و انتجاہانی و انوکس
 زہنگاں پہ کھے گونڈ کرت و مارچ ۱۹۷۶ء
 ۽ نوشکے دگ ۽ منگل ۽ میتگ ۽ جنکانے
 و انتجاہ ۽ بہ تلگ ۽ پیش دارگ بوتہ ۔
 ایشی ۽ آڈ کیں درست نال و زہگ سک و ش
 کرتنت ۔

ہمینگ ۽ اے کھانک کوٹ ۽ ٹیلی ویزن د
 ہم تلگ ۽ پیش بوت کہ غوث بخش صابری ۽ نوشتہ کنگ ات ۔

اولی ندرگ

مکران ۽ یک پراہیں کو چگ ۽ تاموریں شپے
 دیر ۽ کوہانی یک لے کیں سیاہی دنت ۔
 چار مرد گیاواں ۽ مزین آسے روک گرتگ ، نان
 درگ ۽ انت ۔ آوانی دو اشته و یک کھرے بندوک
 انت ۔ آس ۽ روشنائی ۽ آوانی دپ و دیم گندگ
 بنت او ہر دیں آس لمبوک و جمبلائی ، داں ۶
 دیر ۽ جبرو بوٹوانی نیام ۽ سڑگیں کپتگیں سر کند ۽

بہڑے گندگ ء کیت -

سہ مڑدانا ء ہلاس کنتت ، نندنت یکے انگت

دارت چاریں مڑدانی وڑواج اے ڈول انت -

ورنایں تو نگرین مڑدے ، آئی ریش و برت سیاہ انت

پوچیں گپ کنت - گڑدن ء آبریشی دزمالے بست

سہر ء سیاہیں پاگے - بلوچی شلوار و جامگ گورء

انتے وے نسواری رنگ ء گنت توارش زرد

دار و گران انت - آئی ہردو گوشاں مس گورء

ماں انت پاداں شپادانت -

زندیں مڑدے لاپے سک مزن انت اسپتیں بلوچی

جامگ و شلوار اوسر ء بلوچی چکن دوچیں

لوپ و اسپتیں دستار پاداں زرگیں کوش انت

اودست ء مندریگ درست تنگو ء گنت اوک

و دو دستاں سہر و تنگوانت - سیاہیں صدریگے

گورء انت کہ آئی کڑو گوراں زرگیں کلابتو جنوک

انت توارے گراں گراں انت چلے ہدا انت ریش

و بروتے تمیز ء انت اوچٹ کاش انت -

دزی یک لاگریں مڑدے تنکیں کسانیں ریش و برت

استے کہ چٹ اسپت انت چمٹے نزور انت

پمیشا ہورت چاریں اسپتیں بلوچی جامگ و شلوار

لوٹری :

زرگر :

جر دوچ :

گورء انتے اور اسپتیس چادر آ پلہتری جنت -
 بلوچی ء مری بُر چوٹ (چبوم) پادان انت - ناس
 دانے جیبٹ انت ہرے ہرے کشیت و پونزہ
 ناس کنت -

شے کرڈگ، کچکول و لٹے ایرانت، سردرا انت چوٹوش لوخانو
 مودش مک انت - درتگیں سیاہیں شلوارے پاداں
 انت جامگ نیستے اوگرڈن ء ہوگ مان انت ریش
 و ہروتے سک دراج و اسپت انت ہرے ہرے
 ال کنت و لٹ ء بزر داریت پدا رنگو چاریت - سیاہ
 و ناموریں شپا انت - (پردگ چست بیت)

زرگر: چلم ء کش دنت - انگو انگو چاری، چونیں ترسناکیں
 ہندے نہ آدم نہ آدم زات -

جر دوج: (انگو انگو چاری) اے درست ہے لوڑی گندہ گوڑی
 کارنت - اے لوط و گیان، کونگ - ڈنگ و راہر
 نانی راہ انت -

لوڑی: پنج عیب پلہت ہر ہندھائی ہندانٹ ڈنگ ء شہ کٹے
 ترسی

زرگر: اگہ ٹنگے تھی سرء بہ کپی پد مات ء پت گشے حدائی
 نام گرے -

جہر دوپچ: آمزن کیتا چے بی۔ آیکدان ء گشی واجہ من شے

لوڑی اوزے زرگر ء بگرت زرہستے۔

زرگر: (کے جوگ ء چست بی اچے گشتے چم موٹک)

دہزن منا پلنت! آواں ء سنگسار کنیں۔

تمی سوچن ء آوانی چھا کشیں، لوڑی ء کڈیگے

سّرانش کشیں آ شے تڈر دے دوا انت!

یک چھے کنت درست شیاہ سنگ بنت۔ تمی سرہ

سوگند سلاش کشیں!!

لوڑی: تمی کارسانی کشگ انت، زرتیں زراگ!

زرگر: (چست بی) دپا ء دار! چارموٹ و چانپٹ

وار! اگن من اصبلیں سہر ء نقلی کرت کنیں

گڑا تراہم جوگن، کٹ کرت کنیں۔

جہر دوپچ: (ناس جنت دپونر ء ڈر مال ء ساپ کنت) بس

بس کنت۔ بلجیل!

مے نان ء ہرام کرتت۔ اے گیاوان ء گوشت

ونارشت و نال جوان جوان بنت۔۔۔۔۔ اوف

لوڑی: تو بس کن نمرو! انکے نان و نارشت ورے

ولے انکے ہیوز جوڑ بوتگئے۔ یا دو سوچن ء گوا

چی بوتگئے!!

جہر دوپچ: دزہر گیت پادکیت، بس شرعی! منی سوچن پچ

تمی کہ ننگ ء کہم نہ انت ، منی دو تنگیں پہچ
گور ء کئے انگہ دپ تہی یلہ انت -

زرگر: اے جہسٹرو جنجال ء جاگہ نہ انت ، بیارت شمارا
ہراگ دہیں بلوچی بتل انت ،

لوڑی: ہراگ واپی ، توت بادشاہی
رہراگ ورائن ، نتر منی چاچ ء بوجت - کٹکری
کوہ دیم چری -

زرگر: کٹکری بزے کوہ دیم کاہ چریت و وارت
جہر دوچ: رگوں زرگر ء اے یک چاچے اود لڑی داگ ،
ہرمبو یاداں مچار اشتہ بودیم ء بچار !

زرگر: رپگر کنت ، من نرائیں ، بیروسیبی تہی بی -
لوڑی: بیاسیبی سرکاری ترا آل کنیں بل کنیں کو کڑو ء جل کنیں
ایش انت ، جنین ء کنری ، ہنراں پلک کہ آئی پٹی
دی گشت -

زرگر: (تچک بی بچکندی) سوزل ء پونز ء پلک من ٹاہنتہ
آف پہ سوزل ء ، سوزل میں واب انت -

لوڑی: (لیکوئے جنت ، تچک بی) زرگر ء لوٹیں پہ دل ء سونز ء
مٹلکے جوڑ کنت پہ بارگ ء پونز ء - ٹاہنی - ٹاہنی
زرگر: (جست بی) بس ، بس تہی بارگ پلک زرگر نہ ٹاہنی
ہچ نہ ٹاہنی - من وتی بارگ ء پہ ندر میں - شنک

میں ، پاداش کیوں ، پازیبابا واسس گریں -
 جبر دوپچ : بس بس بارگ ملک نہ لوٹے ، جبر لوٹی ، بیچ لوٹی
 چیت واطلس و جارحٹ -

زرگر ، رحمان کشی ، ہے گشتے چپش ! زرگر ، سوہرو
 زیور تئی چپشیں چمان ، ہی نہ انت - معیتی و
 و ہستی زر ، نام انت ہستی گریب ، شتر کنت
 ہستی امیر ، گر کنت ، زانے زرگر ، سخی گشت
 سخی دست ، سنگ ، م سہرو طلا انت -

لوڑی : بلت زر و جہر ، جھپٹرو آ بگندت شے کردگ زر
 پروانہ جبر ، پروا ، بس ہتیار ، وٹرا و ران انت
 شے : رکچکول ، چٹی و چاری ، جی حسن بلا نوش !
 جبر دوپچ : رناس کنان ، شے جان ، ورگ ، بل بیاشیر ، بکن -
 شے : کیت و نندیت ، کچکول و لٹ ، ر ایر کنت و دست
 گوش ، بارت و گشیت :

کاراں حدائی شے بگند ، وقتے بلا نوش جان ، جند
 شے حسن توئے شہر میں خمار ، جمل ، گزنی چار روچی زند
 من دیتگن شے جنک چو تا جگس شہر ، بترک
 زرگر : (ملنڈ) آبا شے ام پترکیں ، جنکے دیستہ منی دشتار
 وڑیں -

لوڑی : بس کن تئی دشتار تئی وڑیں پیلے تئی وڑے پتن کپتہ

زرگر: نہ بابا! منی دستار، آئی نام نہ گریں، شتکے،
گہ گے۔ گو دیئے۔

جر دوج: رآوانیت آ نون نیم شپ گوستہ، ر بودگی ع بلت،
بیائت و اب کنن۔

زرگر: ر تر سو کیں چمان انگو آنگو چاری، اگدواب ع ہئے سرا
چپاؤ کپنت گڑا.....؟

لوڑی: دمے پیش کیں حبر داتے نین نرم بوتے؟

زرگر: من مثال و کشین، پس و پیرک کش تگنت۔
و پتگیں مردجت نہ کنت منزل، باندا مار منزل
جنگی انت.....؟

جر دوج: و اب ہم الہی انت شر تو و اب مکن دیوانی بادشاہ!
لوڑی: اگہ آ آ گاہ بی و اب انت، کپتہ یانڈ.....!

زرگر: رچست بی، بس لوڑی و زہگ، زبان و تہی کشیں!
شع، ر لٹاء زوری در کے دنت، یا حسن بلا نوش! سٹما
و اب کنتت من بیدار اون.....؟

زرگر: نہ بیائت تیر دئیں، بیارت چارمیش و لڈ!

لوڑی: اے تھارہویں شپ لڈ کج انت، کچینک؟

جر دوج: (لوڑی و پلو و چاربت) ہر کس کہ کسان انت اولی،
پاس ہما آ گاہ بی پدا دگرانی وارانٹ۔

لوڑی: ابو! پرتہ پریشنگ، نتر من آ گاہ بیں

(درست و اب کنت)

(آس روک انت)

دومی ندرگ

زرگر: لیب توک منی دشتار دی و اب انت اُن پر پتر

لوڑی: (گوں جردوچ) دلبریں دڑزی! اگر و اب اُ زرگر

وڑیں زندگی زلے دیتے داں گیشے!

جردوچ: (لیب اُ تل) تہ منایا دکنے پیرتہ گوری۔

زرگر: (لیب اُ تل) تہ منایا دکنے اُ صبح گز!

شے: (ال کنت و لیطیت) تہ منایا دکنے کفن کش۔۔۔

لوڑی: شما و اب کنت کتری دستا کار شے کار د کنت

(درست و اب انت خر کاوانی تو انت)

لوڑی: اوشتا تہ گوں وت گشی کسان بو مگ بلایوت پار

موٹو راست گشتہ - سگ باض برادر خور د مباحش

بزراں سچک و بھنگے بٹے بے کسائیں برات مہیٹے -

اے دراجیں لبخیں شپ چوں گوزی یا خدا۔۔۔

پدا ایشانی تر سناکیں تو ا خر کا وال گوشدار -

کرکین ہندے بوشتیں، ہر پلوء دیوانی، دپ

بچ انت - دز پیداک انت - آیکے - آ دوانت

آسہ چار (جہل کنت) اے ہنریں ڈنگے ملٹرز
 دست، مہترس دل، دعائے یاسین، آیات کن چھٹ
 درست شنتت گم و گار بوتنت (ہز کا وانی تواری)
 عیش کنتت یاراں سٹکلین، عواہاں - زرگر، پونز
 پولات، توپے ... ؟

(بند و گندی - اڑے اے ہے - روت چاری -
 (گون و ت و) سرکنڈ، بندے کار کیتہ روت
 تش و درستی و کدینگ، کاری، شتر تراگشتت
 سرکنڈ، دار، مناگشتت و ستا کار - منی
 معشوق، مہپیرانی ٹک سرکنڈ یگ انت وے من
 معشوق، جند، سرکنڈ، جوڑ کنین تش، تواری
 گوشدار بند تراگشیں - اے تش انسان درستی
 اوزارے ہے تش تلاراں تراشت و شیرین شتر
 رنگیں صورت، ٹاہنیت -

وے ہے تش عاشقیں فرہاد، سر، تل دات -
 اے تش انسان، کہن ترین سنگت انت - نیز
 گار، بونگ و ازگار، بٹزیں گوا تگر و ماڑی
 ٹاہنیت ایشی کارنت - اگ اے بزرگر، لنگار و کین و
 مالگ تراشی داں و ازدار، کٹ کرسی ہم جوڑ کنت
 پوہ بوتے ... 5 نہ - نیں سوہری پلیں پری

جوڑ کنت رتس ۽ توار (اے بگر سومری جان
 جوانی گردن و گریہہ۔ ایش آئی شیبگیں پونزو پیل
 دپ، لالیں لنت و خماریں چم، اے زلیپ و کتل
 اے گیوارو گیسو، اے نار نہیں گور۔۔۔ بس۔۔
 کینگہ جوڑ بوت -

گال آو گال آ سومری
 شا کینگ ۽ وشیں تری

(پادکیت گوں و ت ۽ مدان ۽) موٹوئیں لوڑی!
 سومری ماں گدان ۽ واب انت - تو ادا آئی بت
 ٹاہنیے۔ آئی عشق ۽ سچے، آئی حیا لاں گنوک
 چال، آئی ترانگاں کینگے۔۔۔
 آہ پمن، آف پرتو۔ چارم کنت ۽ بت ۽ ہورت
 چاری و گردی) پیلوں پری رنگیں کینگے، بارے
 زرگر تر بگری بہنگ و حیراں بی۔
 (روت زرگر ۽ کنگے جنت)

لوڑی: پاد ۽ پیلتن، پانڈ کینگے، پاد آٹو ہوئے،
 من و سپیں (روت نیپ ۽ پتری)
 زرگر: (گوں دت ۽ ہاوانی) چونیں شیر کیں و ابے ات
 لوڑی ۽ پچ من ۽ دریہہ دات، ڈر دپ ۽ دیستن
 ذتانش مور واری، لنتش اناری، چش خماری

اُف چوئیں وابے ات۔ منا گشت زرگر تراباز
 زررسی پدا بیامنا بگر۔ تتران د پاد کیت، اڑیت
 کپی زرگری ز برانت، لوڑی گری۔ یکے آسن
 است یکے سہروزر، سومری سہر لوٹی سہر دور
 چاری چھے کپی بُت د اڑے او وستا واب نہ کئے
 کلیں نجویز، چھے چارے حبر کن گنگ... زوری)
 سنگ حبر کن۔ نہ تہ سنگ کیت سنگ د شانی
 دار توار کنت) اے چھ خدائے دروہی، الا بلا
 گردن ملا، ہورت چاری۔ اڑے اے پچ نہ سہری
 خرکاوے توار لوڑی واب شتہ، زرگردل د
 دڈکن گامے دیم د برو، بارے بگنہیں چھے اجو
 بگے، منا مورے غوث د دروہی اڑے اے
 ننگر لاشیں لوڑی لال د جند ناہینتہ، بے وسیں
 بندو، ہادا دز تہ رسی ہمو دادل بستہ، سومری جان
 ناہینتہ لیلی لال د جوڑینتہ، وے لیلے گلی گوں
 تہ نیئت، گرشدار او لوڑی لیلی د آسن درکار
 نیئت، آٹرا زروسہر پکارانت، زرنگوں تہ ست
 نہ گوں دیزی، نہ گوں شے وشہبان۔ زر د کتل
 زرگر د گڈا انت زروسہر زرگل د زیبانت
 بگنہ زرگر د زیبائیں دنتاں سہر د گنت۔ سوز

وتی دنتاں سہرے بنت ، کمیں بل بقیچگے
 بیاریں ، بیاریں - ہاں بگش بارگ بگش ، بیاریں
 لال ۽ لنت نہ سرت ، شتر من کارنیشن روت
 ساہتانی شلگ انت ، کاریت ، ایک یک ۽ بت
 گورے دنت ، اے تئی چہرین ہار - اے تئی
 گوگ و تمل ، اے تئی گئی ، طوق و چمکلی ،
 اے بگہر باہنک و سنگو ، اے پلو و پھینواں ،
 اے دست ۽ طلاہیں مندریک و چٹہ - اے
 پٹی و نمک - اے لوہاہیں - اے جیگ ۽ کنگ -
 اے شمس ریشک - اے پادینک و پازیب
 اے لشتی و پلیرہ ، اے عطر داں دنتاں کوندو
 گوش کوندو و تائیت ، اے کنٹری و پٹی - بس
 یادگہ دی لوٹے - اے درست زور و شہریگ
 انت سہروزرک زرگر جوڑ کنت بزاں منی مزین
 قدرے ، مزین نام و توارے درست دنیا منازانت
 وے در داگ زرگر ^{منزانت} سہروزرتئی زیب انت زبیل
 زرگر و زرد ۽ بیا دلدارہ یکے منا چار ! بس باندا
 بے سوہیں درزی ترا گندی ہیکہ بی - آ لوڑی
 بد بخت بد حال ، (روت درزی ۽ پلو ۽)
 (درزی ۽ لگتے جنت) پادا پشک چم ! پادا سیر

نہ کئے۔ پادا منا وابء گپتہ منی درد پدی واب
انت -

دہری: (پادکیت نندی چماں مٹشی پر پٹینی۔ او زرگر زر

زوال ! بیافا بکن - (بتء چاری) بیاپرچ
بت بوگئے - بہو ! بیاء بلہ جل ! اجمان پر پٹینی
اڑسا زرگر واب شت خر کاوانی توار۔ اے کئے

انت - الا بلا گڑدن ملآ۔ ہرکس ۶ دیمء میا !
اے جہر نہ دنت، برویں کہیں دیمء۔ ہاں - ہی

جنیں زات اے گیا وانء۔ بیا گودی من
گوری، بیا اڑے اے نہ ستری، روت دیمء
ہورت چاری) اڑے آئے بتے۔ گمانء لوڑی

تراشتہ، وزرگر ز یوراں پوشا شنتہ۔ آسء

بیگدار مان کنت پدا کیت بتء گوراء موٹو
ٹیں زرگر و لوڑی وتی واب در برگء ٹیلء

ٹاہنیت ولے لالء نہ لوڑی ۶ آسن درکار
انت، نہ زرگر ۶ زروسہر، ہاں، یا نہ در پیء

دہری دوست بی آئیء جرو بیچ کنت - بیچ بدن ۶
زیب انت، ابید پچان زروسہر ۶ ز یور

بے زیب انت - ... راستہ.....
بگش بیا زرگر نہیروتی ز یوراں، بگش ہان ہان

لال ۽ لنت سرت - ینن من وتی تکی ۽ کاریں

(درت و تکی پڈ ۽ پداکیت) اے بگر اطلس ۽ جامگ

اے باغار ۽ شلوار ، اے حریر ۽ سر یگ - بس

انت ترا (گوں بت ۽)

تئی گوشاں گشیں کس ۽ مگشے - گوں من کیمنجا

و بجل و زر لفت و سیم کاریں گد دی ہست - ہاں

سو چن ۽ کشی - اے منی اوزارنت درست

کمال ہمیشی انت - لوڑی گدینہ جنت - زر گر تھوڑی

وے منی ہیرتیں کار ۽ کس کرت نہ کنت - اے

یک رپکے چھے ، ہنرے - ہاں ... منی نیت انت لوچ

مگر دلال ، بیامنی گور ۽ ، من گوری نیں شپا

گد پی پاس انت نہ واپ کن من دی و سپاں

روت شے کردگ ۽ پاد کنت -

درزی ؛ (گوں شے) شے جان پادا ، شے پاسبان بے

شے ؛ رٹ ۽ زوری اترم کنت) ال ! شے حسن بلا نوش

(بت آگندی ترسی)

بلا - بلا - نوش - ال بلا گردن سلا ، انگو میاہ سیاہ

سنگ کنیں - گوں وت ۽ ، بلکن درزی انت یا زر گر کہ

آبدستے کنت - (خر کاوانی توار)

ہرہ واپ انت - اے کجا بلا انت - یا بلا نوش

جمان مُشی کھے دیمُ بروہا ، نہ من باز جن کشتہ
 اے زورائیں جتنے - ال کنت لٹ د چگل دنت
 دار د توار ، اڑے شرے نہ انت ، دارے
 جی حسن جان واجہ سپاری ... سریلہیں لوڑی
 دار آ ترشتہ - زہیر نالیں زرگرتی در دپس
 دشمار د وتی ساہت گورد ہاتہ
 در یاد لیں درزی پچان پوشا ٹینتہ .. من -
 منی اللہ انت - آئی چار زندہ پیر انت - منا پچی
 نے (روت لٹ د زوری) آبت اڑی بانی ؟
 اے چنگس زیبا انت - چوں ماخول نشتہ ، منی
 ساہ ، منی ماہ دیم - بُت گد د بوک انت (شے
 کردہ گد د چعت کنت چاریت) - اے کلونٹیں
 چم ، اے لالیں ٹنٹ . اے شیگیں پونز
 اے دریں دنتاں - اے بارگیں میاں ، من
 ندی ، من قربان ، بیامنی بے ، بیا باطن ،
 واجگ د ، چے کنتے لنگڑیں لوڑی د - دُزین درزی
 زراگیں زرگرو درست دنیاٹی حرص و جو پگال انت
 - من ، من ایوک د تئی گئی تئی حسن حدائی
 دا گئیں حسن انت -
 تئی حسن د خردوان حدائی بندگ انت - من

وڑیں ، باطن واجہ ، کرامات واجہ ، رت
 ایر کنت و سردرد دُعا لوٹی ، دیم پر تپک
 اے بندہ پرور ہترده ہزار سو سرور ، وقی نیکس
 نظر کنی ، اے بے زبانیں زبا د مال آ زندگ کن
 آئی و ساہ مان کن ، من ندر یہ حدائی جندہ
 جنین زات و زندہ کن

شے : جنین و چاری باور نہ کنت - ہاں ، پری گل ،
 زندگے ، راستی - تو حبر کن -
 جنین : (بچ و تارا بوک کنت) بل منا برہ نماز بواں
 صحب نماز ...

شے : حاکاں تیبو کنت و نماز و ادشتی ، لٹ و کچکول
 ایرات زور زور دُعا لوٹی ، او خدا رحم
 کن تو رسم و رحمن نے - من بندہ تھی پیران
 ادسوزیں آ زمان و واجہ !

لوڑی : (پادکیت و چاں مٹی) شے جان ، او شے جان
 تا نگو شے شے جان ؛
 جنین : شے اود و نماز وانی -

لوڑی : (حیران و ابکہ چست بی) ہاں ، تو ... سو مری
 پلپس پری - تو ... تو زند ... زندگ ... زندگے
 (بوک و دریاں گپ جنت)

نہیں؛ حد امہ ہر بان انت - کار ساز و کار زانت انت
کس کُشی کس زندگی کنت -

وڑی؛ نرنیک روت، دیم، چاری، جنین بچ کنت

تہ زانے ترا کئے تراشت کئی حیالانی گونا پاپ

کئی داریانی برم، بارگ، من و ستا و ستادانی و ستا،

وستا کارانی و ستا کار من و ستادی ترا ٹا طہینت

تئی بُت، من ندر - کے منا چار - کے بچار

ئے؛ (ماز آ کلیت و کنت لٹ و زوری) لوڑی تراربت

بجنت - ترا شرم نئی، حیا نئی ترا بلا نوشن بجنت

بہل عاجزگ، مسکین، بچ داریں جنے، حیا داریں

نیاڑی -

وڑی؛ پوچھیں دیے دار، اے جنین منی انت منی کار

کار پدا انت -

ئے؛ (ال کنت، لٹ و شانی، لٹ لوڑی و نہ گئی

لوڑی جہی روت کدینک زوری، اے شے

حسن بلا نوش - اے کہ ترا لٹ بہ لگتیں پنچ

عیب پلیت - (پدا لٹ و زوری)

وڑی؛ (بہل دیاں) شے شرم بیٹے، جن منی انت، بیاک

نوں تئی سر، پروشیں، عاشق شپا دیں شے

کردگ، دور کن جن، دز مجن و شے جنین

دست ء گیرت ، لوڑی کڈ بیک چست کنت
 جگ ء تئی پروشیں ، ہڈان ات ہیرت کنیں
 اے جن منی انت ، منی انت ، منیگ انت
 (شورو ہر دو گشت منی انت)

زرگر: (اترم کنت پاد ء کوش ء کنت) دستار گر دپا

دارت - دروہ بازیں جہوداں ، جن منی انت
 من سہرو زردا ، لوڑی د تیلانک دنت -
 اے بنگٹ لپاشیں لوڑی دار ء تراشت ، بس
 ، اے شے شرعی وتی باطن ء پیارت - من جنین
 زندگ انت زندہ دل انت - زندگین زردش زر لوئی
 سہر لوئی ، ماڑی و محل لوئی ، زرنہ گوں تہ ہست رنگ
 لقمے شے - زرو سہرانی ساہت منی انت ، من
 جن منی انت _____ شے مؤدگ دنت
 شے کچی چست بی - لٹ ء بڑا کنت ، ال کنت
 یا شے حسن بلانوش -

دُرزی، (دریہہ کنت ، چمکاں دزچ جنت چماں کنت) چے
 غلبہ گے ، جگے ، شورے ، (ہر یک جنین منی انت
 کچی جنین ، لوچیں بند ء بت ، بند ء بت ء
 جوں کنت ، خانہ خراباں ، پاد کیت ہماگوروت -
 توبہ خدا ، چے پساتے منی سرء - بس کنت ،
 جنین:

خدائی نام د بس کنتت -

(لوٹری زرگر شے د دک بنگ)

دُرزی: (جنین د گور د ہورت چاری) سو مری جان تو -
 تو راستی زندگی دے ، منی بیچ ترا زیب دنتت
 زانے من ہما دُرزی اوں کہ اے بے شراں ترا
 لوچ د لکڑا شت دشتنت - من ترا جو پچ گور
 ترادات ، تھی لچ د حدابند - جنین د زیب
 بیچ انت دست د اش گیرت) بیابروں ، آٹی
 شرم و حیا بیچ انت بیا گودی -

زرگر: دُرزی د تیلانک دنت) حبردار ، جوٹ چم ، چمانت
 کشیں ، یلہ دے جن د جن منی گنت - منی -
 ہر چار: جن منی گنت - لوٹری کدینک د چست کنت ، شے
 لٹ دے ، دُرزی سوچن د جمب دنت زرگردز
 ہورک ہرکس د تیلانک دنت -

جنین: (گریوان بوک ولجی) خدائی نام د بس کنتت ، من
 کسی نہ اوں - نہ زرگر نہ دُرزی د نہ شے د نہ
 (— لوٹری د نام نہ گیرت و کندی چاربت لے)
 ہر چار: چکی تاری ، دک مک ، جن منی انت ، واللہ کہ ترا
 بدبیس - جن -

زرگر: (درستلا گوں) بس کنتت دُر دپ دلاپ کنتت -

شمارہ کلام بخت - ہر دوں ثالثے چاروں - نیام جگہ
پٹن درگین -

درست : ہر دوں ہر دوں (درست دیم ، جنین جوگ و لہجی
زندہ رونت را ہگیرے گزندت)

را ہگیر : نرنیکی رچے گئے -
زرگر : مارا ویلے گیت ، دعویٰ گیت ، منے دعویٰ گیشین گسین مرد!

را ہگیر : منی نرد و دعویٰ نرنر گارد از گار ، پیل و مورنگ

اے شتر صورتیں زال کئی انت ، حد بزاننت ، پارسی
راست گشتہ ، زر - زمین ، زن - انسانی زندہ
زہر ناکین چی انت ، جھیر و جنجالانی بن و بنچک انت
زر و زمین ، دعویٰ انگیت ہلیت ، ولے زال
دعویٰ دگہ ڈہرے - ڈہیزرے پساتے ...

(بلوچی مثل انت)

زال پہ ہر و ہر قید و بند کن

چپچلیں بورڈ پہ لورند کن

انے زال ، من قید کنین یا ایشیء کشیں ، شما

ہریت -

جنین : سرچست کنت ، دیم ، در کنت - واپرتی انصاف

بلوچی مثل انت -

(دوست نہ رسی گوں سیال جنت بقال)
 عشرہ روچہ ء مینران بی ، بارے گنبدیں تہی حال
 چے بی مظلوم کش ! جنین گریویت)
 دارونگ : (ابکہ جنین ء چاری ، ہما تواری ، ہماگٹ منی نازکین
 نشار ، نازو ، منی براس ء ناز بی بی ، منی براس
 بلازرتے ، آئی ء زیارت ء برتے نیموں کرتے ۔
 کشتے (سنگے زوری) بگش براس کج انت ، منی شیر
 بیمن براس ء لاش کج انت ! کج کھڈ انت ، زبیں
 ہے مچاں کشتہ ۔

ملان دکا پر درستان پہ یک انت ۔

دوست : مارا قبول انت ۔

راہگیر : نوں بے شک بگشیت !

لوڈی : (دیم کیت) اے شتر صورتین عاجزگے ، ستر

کنت ، لیج کنت ، اے پیش سرکنڈے دارو پدا
 دلدار بوت ، من جوڑ کرتھے ، براں بت من

ٹاھینت ۔ زرگر زرے ساہت ، درزی جترو پیچ

گورو داتے ، شے ء باطن بگش یاھلٹی قدرت

ایشی سا مان آحت ، اول ء حقدار من اول ۔

زرگر : دلوڑی ء دکہ دنت ، تہ جک جنٹے ، اے منی انت ، زر

من داتہ ۔

درست : ادک مک (اے منی انت درزی) بیچ منی انت
 (شے) منی کرات انت منی انت (لورٹی)
 من جوڑینت ، منی انت -

راہگیر : (جنین و گور) گودی و گبندیں چے گشتی ، گبتن بہلی
 تو کئی نے ؟ جنین بوک کنت حبرہ دنت -
 درست : (جنین و پچ بنت) اے منی انت زرگر زیورلا در
 جنت ، درزی پچاں چکی و گد و زوری ، جنین مہر
 در و بی ، راہگیر گندیے -

جنین : لچ کناں پادکیت ، پشت و ترینی ، براس ! من نہ زرگر
 اوں - نہ درزی ، نہ شے ، نہ

راہگیر : (تو پک داری) دیر کنت دروہ بازیں دہوساں
 دنگاں ، دیر کنت

درست تر سنت دیر بنت ، راہگیر جنین ، زنی
 در جنت ، ہما سمرگین چم ، ہما شینگس پونز -
 ہما شپاریں زلف ، ہما ڈیل و ڈول گنید و تو کجا
 بوتگے - من بیچ کجا انت ، گر یوگ و لگی ہیسنگ
 توار - من تگوس بیچ کجا گشتی نامراد گد و نامراد
 توجتے منی بیچ و دے برتے پدا زور و گشتی ،
 تر پک داری گسد و منی جن انت من آئی و گسداز
 گشتن - پر آئی مہر کرتن ، ولے آجے و غابوت

منی کسانیں پچ آ زرت و جست - جی منی پاد ،
 منی پچ آ زانیں گشت و جہے دور دات ، بگش
 منی پچ کج انت بگش بلنیر !!

لوڑی : دیم بں جک مجن مئے پیسنگ کن ہر چار جن می گنت
 جنین : گنت (شور، بدنت جگاڑ جھوڑاں - من نہ راہگیر
 گن نہ زرگر ، نہ درزی ، نہ شے ، ... نہ ... لوڑی
 نام آ نہ گیریت -

راہگیر : بروں بادشاہ ، داروئگ ، دروگ و راست
 درع بنت -

درست : بروں ، زیت بروں ، درست رونت ، جنین
 رند ، بوک و لہجی کیئت -
 داروئگ لوگ سربنت

داروئگ : ڈن ، کیت ، سرکاری پچ گورہ ، چے جہے
 درست : مئے دعوی گیشین ، واجہر !
 داروئگ : منی ہدء دعوی دوست و دشمن ، پیرو و زنا ، زرنیک
 و زعیفگ برابرانت !

درست : مارا منظورانت -

داروئگ : جھیڑہ ، بنیاد ، بگش !
 لوڑی : کے دیم ، جھیڑہ ، بنیاد یک زالے ، آئی بت من
 ماہنت ، زرگر ، زروسہر ، ساہت ، او

درزی و جبر و چرخ ، آئی دُجانِ اُنت ، او حدائی
 و شے و باطن و بُت و ساہانِ آحت ،
 اولِ ٹاصینت م منی حیال و برمش انت ،

انت !

درست : جن منی انت (شور و دکتِ مُک)

دارونگ : (زور و) دپال دارت ، جنین و پیش دار
 درست یک کند و بنت !

درست : جنین و آنت دیوال و سایگ و ستر انت
 دارونگ : روت ، دیم و اش چاری ، گدا چست کنت ،

حدائی ، زال کسی نہ انت ، لوڑی یک دار و بت
 درزی و تی جبر و پچاں زرگروتی ساہتاں ،
 شہماتے لوٹی ۔ اے را ہگیر و تی را ہ بگیرت ،

درست : ترساں ولززل ۔ واجہ چے گشی ما ؟

دارونگ : (ارسال پاک کنت ، سنگ زوری) ہاں شہا ، کلپ
 لہو جان ، لاش کج انت ، بگشمت نہ تو شے
 کشین سران پروشیں ۔

جنین ، واجہ من نہ تئی نازو اؤں نہ درزی جن ، نہ زرگا
 نہ شے ، نہ را ہگیر و

دارونگ : دیم بیت دہوساں ، دیم بیت ، فون شہا و ہیر
 بادشاہ شہا ر شلاک دین ، زندہ نیل کنین

مخ کیاں متراں دیم بنت جنین رندو -

مازا ککرو بانگ انت ، بہل کن ، واجہ بہل کن ککرو
بانگ انت -

دارونگ : (تیلک دیان و سنگ جنان) دیم پت ککرو بانگ
بادشاہ و ہدء بی -

بادشاہ : (ماڑی دیم پیدک بی) پتے گپے منی دردا لگیں
دارونگ بگش بارے -

دارونگ : سرء جہل کنت سعہ وار جکی سلام کنت ، دست بندیا

عرض کنت ، بادشاہ سلامت ، سر سلامت

منی بیوسیں براسی بیدیں لندال لٹ جتہ

کشد ، منی نثار نازو گوں وت برنگنت

ولے نہ ٹہنگنت ، مروچی منی گورد آحتنت وتی

دعوی ء سر کنت ، من نازو پھجارت ، حد

مرزی براس و کشوک و منی نازکیں نثار تی

دیم انت - تی پیران پکارانت ، ایشانی

سیلان کشیں (ہیسکگ وارس پاک کنت)

بادشاہ : رعب و داب (درست راست ، دارونگ ، ولے

بادشاہانی رندو رعایا و نوکر زمیندار و بزرگ

و امیر و گریب درست برابرانت -

درست : (وش و ش) مارا منظورانت ، بادشاہ سلامت

سر سلامت -

بادشاہ: جنین و بیارنت!

دارونگ: روت آئی دست و گیت، جنین بوک انت -

ستر کنت، ایش انت منی نشار، منی براس نشانی

جنین: دیم دراکنت (بادشاہ سلامت نہ من دارونگ

نشاراؤں - نہ زرگر و زال، نہ درزی و درمال

نہ شرونگ شے و نہ راگیر و روہبر، نہ لوزی

نام نہ گیت)

بادشاہ: دیم حبر و نیلیت (بس بس بیوس، بس ابارشاہ

زانٹ، بادشاہ حق کنت، ناحق نہ کنت - سر کنت

بند و بت، بل ارے بیوقوف، بارے بند و بت

ساہاں آحتہ، توبہ، قربہ شے مبات گوں باطن

نین باطنانش کشیں، زرگراں بوارت درزی درود

بگیت، دستان جنت)

سیاہیں غلام، (تبر کو پگاں کا ینت) بہرت درست دہوساں

زندہ درگور کنت، بہرت درد عنبری دارونگ

اے زال منی ماڑی و مولدے ات

منی زرجبر و سہر و درست دزنت و بہرت دیم

دہوسیں دروہ بازانی دست و کپت، حدوت

آوں منی ماڑی و آورت، بہرت ایشال -

لوڑی: رواں وچک جنان پہ آزاریں دلء در گیکہ ترا ترشتیں

مہینج! منی مہینج!!

جنین: پہ پیرنوئیں دلء! بادشاہ سلامت من وستا کارء

گن، من وستا کار۔

بادشاہ: جنینء بگل کنت، بیا بوس۔ بیا بادشاہ تراوتی

دلء کنت منی ماڑی ء گودی و بانک۔

جنین: واہ، دمے پیش ماڑی ء دُز بوتن، زن بانک بوتن۔

بادشاہ: بانک نہ شاہ بانک شاہانی انصاف ہیش انت

آدریا دل انت اگہ آوانی دل بلوٹی داں یک حاکی

زرگ ء زورنت آزماں ء برنت، یک ویرانگ

و ہوکیں واہ کشت۔ تٹی وڑیں بوس بانک جوڑ

کنت... شاہ بانک... بیا منی چہروک، منی

شپانی شہیں گروک۔ منی کسگد، منی ساہ

منی پجانی براہ بیا۔ بیا ماڑی

(ہردورونت)

طرب

عطا شاد

[Faint handwritten text in Persian script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading.]

اولیٰ محبت چست بیت . ڈھلے و سرناء
 توار ہوا بیت . شاد ہی روپے ہوا الے ظاہر
 کنگے بیت . ہمے وشی وچاپ پستے
 پستے کپیت . او یک مردے گشتا تک
 باہنر بیت :

عاقبت خان : دژمن پروشین براہنر غاں !
 مرشی ایں روشن ء کہ شوا آجونی ء
 شاد ء کنگائے شواوشی ء !
 کنگائے - پنگا اچ مئے مکہاں
 ڈیہہ ء در کپتہ - مرشی کہ خما سوب ء
 کنگائے کہ شما غلامی ایروستی ہنڈاں
 بور نیغے - اے ہما ہما شیر و ہم مزار
 بیہاری سہر مجاری برکت انت کہ آواں
 وتی ساہ رات ، جان دت او پنگا
 غلامی و ایروستی نہ منت ہما مردانی برکت انت

اچ آوانی چھانی سہری و جگر بندانی سیاہ چکیء - ۶۶
گنبدء کوٹ اچ ہوں ء سہر گڑ دینت - ۶۶
سکیئس ڈیہہ سو بکنو خیں ورنہاں امرشی کہاوٹی ء
دشمن ! اش و تی پاکیں ڈیہہ ء درکتہ او آزاتی ء گل
وشادہ ء کنگاؤں مارا و تی ہما بزرگ و کور بہادر س و نا
گیر آرنی انت کہ آواں شہیدی قبول کتہ او بندگی
و عنای نہ زرتا -

مارا اے آزاتی براتاں چوش پہ جنکانی زان پہ زان
ننگ گرانڈانی پکگیں و نگانی ورد ء نہ رستہ
پیشارا اے آجوتی ء ابدی کنغی انت دائمی
کنغی انت تمیراں -

دور دور استماں

(شور ء نیام ء)

مڑ داریں برات ء شریپ داریں برابند غاں !
مرشی یس روشن ء آجوتی دشیں ساعت ء سہر
پنگ و در آمد مئے ڈیہہ ء و تی قوماں پر
دائم ء مندگ ٹوتنت ء گیر آریے آروش ء
کہ منے ڈیہہ ء آجوتی ء دشمنی ء اولی وار
سلام کتہ - کہ

عاقبت :

مردوسر

جنرل آرڈی و دیوان انت

جنرل آرڈی - رزہر گوں، ہوں

TO THIP CAVENT. -

بیراں بلوچ، اے رنگیں ٹوخ کنگایاں غلامانی اے

مجال کہ مارا تاج برطانیہ و گوں اے ڈوس گستانی

کھنت (زہر بیت)

تاج برطانیہ و روش دنیا ہم کنگا برکت نہ بیت

SUCH A SMALL COMUNITY

اے مارا چشیں ٹوخ کھنت -

نواب خان، جنرل صاحب اے مردم کہ شوا ایشا انکس

کسان یکیت؛ انکس نہ انت سر مچاری

و بہادری پہ بازی و کمی نہ انت -

جنرل؛ تو پانی دیم و زحم داشتیت نہ کنت تو پہنگ دیم

تیرکان نہ جکیت بہادری - BRAVARY

ٹوخ و چے سوال انٹ -

نواب خان؛ جنرل صاحب بائذانت کہ شوا، پہ صبر و امنی

پر شرف و عزت گوں، بلوچ و ٹوک و

کئے گڈاں چئی کے بیٹ بیٹا یا تہ نہ بیٹ

یا تہ پچ نہ بیٹ مرد (ماترا اصلاح) پہ نہ لوٹتہ اعلیٰ جرنل:

YOU ARE NOT SUPPOSE TO - لوٹتہ -

GIVE SUGGESTIONS . -

نواب خان، حال تہ ماتردات -

جرنل: گڈا ایشی مطلب ایش انت کہ بلوچ و تہ جرنل:

یک کنگ انٹ اے رنگ، آواں ٹوخ مری، چک

ایرشتہ تہ مطلب ہے اشنت من لوٹاں کہ ایشانی

ماں و تہ دیدیش دژ منی پاد بیانت -

YOU UNDERSTAND -

نواب واجہ: واجہ جرنل صاحب اے ٹوخ، دے زان، کہ

دتا ماں و تہ ہر رنگ، دژ من دار بیت ہواں

دژ من، و و ہد، یک بیت -

جرنل: ہا - I KNOW - I KNOW

ہے تہ ٹوخ انت - آرڈر ہمیش انت کہ ہروڑ، رنگ

روٹ کرگی انت ماد کیں جیرگ

ہا جوش کن مئے اے - MASSEGE -

نیں گوں، ہی، تمندار کھئی انٹ اگاں ما بیت

تہ جواں اگاں ناں - گڈاں - وٹ زانوں کہ ماراچے

کنگی انت - بس مئے پیغام سہی، بھنگی انت

نواب، ہر رنگ و آشوبے صلاح
 یک مردے: جی۔ تمندار

بدل ساز

سردار: ایشیٰ مطلب کہ کلیں بلوچان انگریزاں مرددینغ بہ
 کلیں اختیار کہ ارادہ اے یک مزنیں چکاتے
 ہمیشا ما ایشیٰ چک و جوان گندمی چپا۔
 کنغی انت سردار انگریزاں پلنگ و مڑم دینغ بہ
 میر خذ خان: ظاہر مطلب ایش انت کہ ہر رنگ کہ انگریزہ ہندوستان
 چک و تی باد شاہی پہ دردد و دغا اشته ہما
 رنگ و مے ڈیغہ و بہ بیت۔

میر شہت خان: او دومی ٹوخ سردار ایش انت کہ پلنگ ایش ما مڑم
 چیا لوٹیت اپکے لوٹیت۔ جنگ پہ دے مڑم پہ
 پلنگ و جنگ کھنت آئی باد شاہی و محکم کھنت
 آئی خاطر ایشہ جی انت آخر چیا اپکے۔
 سردار: پلنگ و اے صند و تی پادگام بہ ایرکنگ بہ مطالبہ
 مادرشوا کل پہ بیوں۔

اے ٹوخ و دے ما و شنوا کل بلداوں کہ انگریز
 چے ڈول و اوچے چالاکی و گوں دومی قوم آن
 ایربادکنان، و آسانی جاہ و دوار و گراں آیکا

انت - نین سوال ایش انت آراہ بندچے بیت
 کہ ماوتی درست بلوچیں براتاں ٹوخ ۽ ہور ہواریں
 شور ۽ شریپ ۽ دے داراں او انگریزان ہنچیں
 جواب دے دواں کہ آئی وارے ۽ اش ماہا
 ٹوخ ۽ مہ کھنت میر خدادارخان -

میر خدادارخان، سردار پستوتہ ایش انت کہ پلنگ ۽ اے مہ دینغ
 مویت کہ آوتی بدیں ارادہ ۽ پہ چالاکی ودنا سوب
 کنت -

میر شربت خان: گڈا تئی صلاح ایش انت کہ میر خدادارخان منی تصلاح
 ایش انت کہ ما پلنگ صفا گشوں کہ ماترا مردم دات
 نہ کھنوں -

میر شربت خان: مطلب اے کہ ماین ۽ شہ جنگ ۽ تیاری آ کھنوں
 میر خدادارخان: جنگ ۽ تیاری تہ مارا شہ ہما و ہدا کنتی ات کہ پلنگ
 وئی تا پاکیں قدم مٹے پاکیں ڈیہہ ۽ سراسر اشتک ات
 اے حایینی ٹوخ ۽ کہ ماگوں پلنگ ۽ اہیگ ۽ وئی
 تیاری ۽ ہنگیز کھشیں واسے خیال ۽ بلوچ شہ اے
 ٹوخ ۽ شمو شکار نہ انت -

میر شربت خان: کل ۽ صلاح یکا انت تہ دو می ہچ ٹوخ نہ منتہ -
 سردار: اے بیت مے و شوے صلاح او وخت آخستہ
 تہ ماوتی پدا صلاح ۽ عالم ۽ ہر صورت ۽ کہ پکاریتہ

دیم آ کاؤں پہ حیریا پہ جنگ ہر رنگ ماوتی د
 پدانہ چکوں میر شربت میر خداداد -
 سردار: اے کہ مٹے و شتوے صلاح بیتہ تہ مارا باید انت
 کہ وتی دومی براتان گوں وت یک صلاح کھنوں
 او پدانا ارج دیم د روشاں وت ء نہ دکھوں -
 میر خداداد: کلین دومی برات وسیال حال دیگ بہ بنیت
 مے دومی دیوان میں کلہاں ء بیت -

سردار: ہا صلاح بیتہ

(بدل ساز)

جرنل: (قہقہہ جنت) بزاں ، دانی بلوچ نی صلاح بیگا
 انت ، ہا - ہا - بلوچ یا تہ عقل مند بیگا انت
 یا ترسفا انت :

نواب خان: جرنل صاحب اے دانگ شو ا باز پیش کشتہ
 اے فیصلہ ء وخت کنت کہ حائینی یں ٹوخ
 ہے انت ، اوچے بیت -

جرنل: اونخہ - تئی خیال ء اے دومی صلاح ید دیوان
 کہ کاہاں بیگا انت ایشی مطلوب ہے انت -
 نواب خان: پلنگ ء جرنل تہ توے اے ٹوخ ء تہ شوا
 جوانی ء پوہ بیٹے مے جے خیال یا مطلوب بیت
 کنت -

جرنل: باہا - کہ اے ٹوخ بے بیگانہ -
 نواب خان: ہریاں وانکو پھنصلہ جا رنہ جتہ اگان
 متواپے اے پوہات تہ باز جوانیں جبرے
 جرنل: رومی تمناں وئی کابین اختیار کہ مریان
 داشتہ تہ مرے اے ٹوخ اے جوانی اے گرگا
 رانت کہ انگریزانی در منی اے آسرجی بیت

باہا -
 نواب خان: جرنل صاحب کسے کہ فیصلہ اے کھنت گڈاں آئی کابین
 آسرو عاقبت اے گندیث وزانت، اے ٹوخ اے
 بلوچ زانت -

جرنل: ماچیا دین گشتہ کہ یا تہ بلوچ دانا بیغنت یا تر سفا
 انت

نواب: ایشی جواد دے من شوارا داشتہ واجہ جرنل
 جرنل: تاج اے حکم، تاج برطانیہ اے حکم انت اے دا او
 دانہ بیت، مریان اے موہ انت، ہر صلاح کھنت،
 ہر کس اے گوں صلاح کھنت اے ٹوخ اے تو
 دے زانے، من دے زاناں کہ فیصلہ ہما انت کہ ما
 کھنوں، تاج کھنت، بلوچاں اے مڑدم دیگی انت،
 پہ جنگ اے آخر انگریز حاکم انت اے غلام، وارثہ
 حکم آ غلام جتوں نہ منیت :

نواب : فیر باد لوٹھوں ، ہر گلے کے ،
 جرنل : صبر صبر -
 باا -

بدل ساز

(دیوان و اش)

سردار : برات و سیالاں ! ٹوک جنگ بیت ، تہ ہر کس ،
 زانت ، ماش کس و پدی نہ بیوں ، ٹوکے حیرت
 بیت تہ مادے وت دیر نہ داروں - ٹوک
 • تہ ایش انتا مٹے کشہ جاں ، پہ پنگ و مٹنے -
 جی انت او مرت ، پہ دومی و غلامی ، ٹوک تہ
 ایش انت -

میر خداداد خان : سردار من ترا وتی ٹوخ پشترہ گشتہ نیں مئے
 برات چے گشت -

میر شربت خان : ٹوخ ایش انت کہ ہے مراد کہ دومی و باد شاہی و
 دیگ و پہ کشہ جی انت ، وختے کہ کشہ جی انت
 گڈ من شاں ہے مراد پر چہ وتی ڈیہہ و خاطر
 وتی جان مہ دینت -

نہالاں : باپچے پنگ و اچ وتی ڈیہہ و درکنغ و جہدہ کھنوں

مردے دیگے مطلوبہ ماہانگہ ۽ منگامی منت، مرغی
 مرد لوٹیت، بانگ کسے ڈیہہ لوٹیت، اپرا
 نندوں سداح کھنوں کہ ماوتی ڈیہہ دوں پانہ اما
 چے لوٹخے بیغ ۽ انت -

سردار: تو بیورغ -

بے ورغ: من ۽ گوں میر ہنالاں ۽ یک صلح پان سردار
 میر خداداد: سردار لوٹخ ۽ ایش انت، دومی تمنال، وئی

صلح دے مے دست ۽ داتہ مارا ہاید انت
 چکہ دومی لوٹخ دراج کنع بڑیچ سو بے نیت، پلنگ
 سا مردم یک مطلوبہ جنگ اتھ او جنگ ۽ مطلوبہ کشتی انت
 یکے ۽، دونہ پیلہیں بلوچستان ۽ پنگ -

من تان بچ ۽ سر ۽ دست ۽ شان کہ تھی پت
 پہ انگریزاں جیٹہ، من تان گہار ۽ تلالی دیاں،
 کہ تھی برات ۽ کہہ در آمد ۽ منگامی ۽ برجادارغ ۽
 ساہ داتہ من تا جنوزان اڑریاں پلادیاں تا پیریں
 ماتے ۽ کمک باں جیا کہ آئی دیدگ ۽ نور پے
 آجوتی ۽ بیغ ۽ گوں انگریزاں کمک کار بیتہ -

سردار مقدم: میر خداداد فان تھی لوٹخ ۽ ہم جواد نہ انت نی دومی
 ہم جی اے سہر نیا خدمتہ کہ من دے دومی چے کے
 گشان اے فیصلہ مے جندے است، وینست

مضیلہ انت ما پلنگ ء ہم رنگ ء وقی ڈیہہ ء
پا دانغ ء نیلوں -

عظامی ء ء وقی دستاں گوں آرگ نہ لوٹھوں ماوش
پہ آجونی ء گٹ گیکر کنغ ء وقی دست ء دیمانہ شہار
دیوان ء مرقا . . . حق انت نہیں دومی ٹوخے نہ منغ
سردار - فی ٹوخ ہے ہند ء کٹیت مارا گوں انگریزاں
جنگ کھنغ ء تیاری کنغی انت - پلنگ ء پہ لے جو
بس نہ انت -

مقدم شوے سلاح کلاں، اشکتہ اوکل یہ سہوت
نہیں نکلیں برات وسیا لیں تھن اچے مے کھنغی کنغ
بنت -

یدل ساز

قدمانی روغ - او پدا

آہگ - باز تیزی و بے قراری نشان دیگ بیتا

زواب: سلام عیبک، واجہ جنرل ہارڈی
ہارڈی: (زہر آگوں ہمارنگ ء روغ و آہگ جارکا داریتا)
زواب: جنرل حنیبرانت، مروشی شما وقی دفتر یکا
کنڈے روے دومی کنڈے ء کائے پریڈ کنگائے

ہارڈی : مٹر دک - (بے قراریں زہرنا) اونٹھ پدارتھ
آغ -

نواب : مروشی المء ٹوخے است

ہارڈی : بلوچ بلوچ نی اے لوٹنت کہ انگریز غضب
بیتا وتی ظلمء درشان بہ کھنت، انگریز
قہرء دنیاے لٹز بیتا -

نواب : اے بلوچ اونٹھ، نیس انگریزء چکاسنت -
خیر خیر - مروشی ٹوخے الم بیتہ پہ طزن پے
خطائے کھتہ بلوچیاں مرشی -

ہارڈی : چدو زیارٹ چے بیٹ - نواب چے بیٹ آہاں
پیلہیں جواد داتہ کہ انگریزء آحرطرم نہ دینٹ
نہ دینٹ -

نواب : رکندیتا

ہارڈی : نواب تو منی چکء ملنڈ جنے انگریز قوم ء چکء
ملنڈ جنگائے -

نواب : ملنڈء نہ نہ جنرل صاحب، من اے ٹوخء کنگایاں
کہ تئی ڈویس دانائیں قومے ء فرزند، کہ بلوچاں نادان
لیکیت مرشی اے رنگء، اے رنگء -

ہارڈی : اے زمین ء مٹر دے بلے منی چنگس خیالء دارے
نواب : تئی خیال بے (پہ بٹرن) سک ہاز سبے شوا انجو کہ

بزانے -

ہارڈی: من نیس تاج ہرطانیہ ۽ بارو ۽ ۽ یح ٹوخ کھت
نہ کنناں تہ یک ڈولے کھن - تہ تاج ۽ دیم دمی
باز بیت -

نواب: خدا کنت مدان ۽ کنت -

ہارڈی: — OH!

نواب: من متل ایش انت، جرنل صاحب کہ خدا نہ کنت
چوش نہ بیت -

ہارڈی اونکو: — - پداروغ و آگ شہر بیت، نیس تہ
من دے ڈس تہ اے ہندے مڑداں بلوچاں
جوان ۽ زانے پاپوہ بے -

نواب: تہ وت من ۽ گشت کہ بلوچ ۽ کلاں زیات
توزانے -

ہارڈی: حیر - نیس چے کنگ -

نواب: من چے گشت کھناں -

ہارڈی: حبال کنگ ۽ ڈول ۽ اونکو ڈپلو میسی بلوچ

سادغ انٹ - انٹ - آیانی رفینگ ارزاں انت

چے گشتے -

نواب: توت بہتر زانے -

ہارڈی: تراچ من نیگ ۽ قاصدی

- نواب: من اے چوں بیت سنت -
 ہارڈی: چکے بیت نہ کھنٹ -
 نواب: من اے ٹوخ - جرنیل -
 ہارڈی: ہاں اے من حکمانت اوہیں بروئے او اول
 راجی کھن ہرود آ -
 نواب: جی جرنیل -

بدل ساز

- (جیٹرگ ۽ ظاہر کھنخ ۽ پہ ساز)
 نواب: جیٹرگ خود کلامی، من چے رنگ ۽ چوں ۽ سرور
 خیر بخش، میر حذار ادفان، میر شربت خان، میر
 نہالان خان، وہی ورغ ۽ دیم ۽ چے رنگ ۽ گن
 تال دیم ۽ - انگہ نیراں بلوچی نے گشتگ کھناں
 نہ نہ من اے رنگ - نہ کھناں -
 بلے - بلے چے سبیلے ایش - کہ آمی برات می سیال
 چے خیال کھنت کہ من - من - پلنگ ۽ ہماہول -
 نہ نہ نہ - بلے تہ دل - تہ دل کہ پہ وطن ۽
 یہ یکیں ڈیہند ۽ انکہ دل پدر دین، غمبا دیں
 ہاں کس نہ زانت منی حال ۽ - من کدی لوٹاں کہ پلنگ
 اچے وتی قداں منی پاکین ڈیہند ۽ پونگ پکنت

من کدی لوٹاں کہہنی آڑا تیں ڈیہہ در آمدے ۶
 ملائی ۽ بروت من نہ رواں ، من نہ رواں -
 من نیں رواں انگریز ۽ ڈساں کہ اے سارگوں
 من نہ بہت گوں من نہ بہت بے تہ نہ سردار ۽
 ہلک ۽ پچھے ، نیں پدا گڑ دے پلنگ ۽ چے پسہ دے
 دور ۽ شہ مردے اپ ۽ سوارنت نزدیک ۽
 کیت ، مردے تو کئے ، چھے کسے - ہا - ٹوخ کھن
 تو من ۽ دیتے ودیم ۽ مول کھتے -

لواب : مول ، ہا - بے تو کھئے - مردے تہ پچ کھن مول ۽ -
 لواب : اے مول سردار ۽ دیم پاج بیت ، تہ دیم دناں
 مردے : جے ٹوخ ، چیا تو گور سردار ۽ روے -
 لواب : من - من ، پلنگ -
 مرد : پلنگ !

لواب : من پلنگ ۽ قاصداں -
 مرد : زہر آء گوں ، تو ، پلنگ ۽ قاصدے ، بنراں تو
 پلنگ ۽ پیغام ٹے آرغائے مرد جنبریں - مری
 پلنگ ۽ نام ۽ اشکنگ ۽ پہ تیار انت -
 لواب : اے - اے کا - کاغذ اومنی دست (کو کار کنتا)
 دست ۽ زحم گیت -

مرد : آدست کہ پلنگ ۽ کاگد ۽ کاریت اومری ۽

دنت آن پر دتی صندء نہ مانیت۔ قمع دستاگر
 ٹوں ہے تئی پلنگء جو وانت۔ برو دور بی
 منی دیمء

(اسپ قدم بیت)

نواب : شاباش گہیں مری پلنگء قاصدیء جو او حق
 ہمیش اٹا، منی دوا ہمیش اٹا کہ من پلنگء گوں
 براتناں یک کنگء نا پاکین خیال دلء آرت
 تہ باز جوان کت نی اے مولء بندغء چے پکار
 انت، دیر کھن اے مولء، کہ تو ہر رنگء
 ظاہر بیتغء ہر رنگء ظاہر بیتغء۔

بدل ساز

جزئی آرٹھی: رزہرءم۔ ہوں۔ نی مری داں اے حدء
 پختگنت کہ کوہلو، بار کہاں شء تھانہ پچکا حلہ
 کھت، ارش آرٹھ تھامہ آرحیں نی لے
 بلوچاں وتی موتء وت توار کھتہ تیاری
 کھنت، ارد گنڈ پ قلاتء چاریں پلو گرت
 من گنڈاں کہ مری تاں نیمگ وتء موتء
 اچ رکھت

بدل ساز

میرزا داد خان، سردار گنبد، نادے کیمپ کھنہ - فی حکم
 سردار: لشکر سہ بہر کھنت یک پلوئے بجارانی دومی و ہارانی
 اوسہی پلوئے گزینی - اوتھو - میرزا داد خان لشکر
 کمان دارائے -

شربت خانہ ہرچی سردار حکم -
 میرزا داد خان تیاری کھنت او مرشی پنگ و ہمازور و پیدارے
 کہ وئی آغ و روغ و شمو شیت -

(اولس و شور و پت بیت دومی)
 (پلوئے تو پانی توار یاد کیت)

(شور و پت بیت، مال دلو تان ہم توار شور و اندر
 ظاہر کنگ بہ بیت)

میرزا داد خان شاباش سر مجاہد دژمن و اچ ہکس ڈینہ و
 پاکین زمین و پاد گوج کھنے شاباش سر مجاہد چاکر
 اولاد نتر سین بالیج و وارشاں - شاباش - دیم و
 رونت دیم و (شور و جاری)

(توپ و توار یاد کیت)

جرئی: ہا - ہا - بلوچ طرن، مری گوں انگرن ہمسری
 و بردبری کھنت ہا - او

ہاہا - پرورش دیت بلوچان امریاں کر پلنگ و کمان
 زندگ انت یات داراں پلنگ و فاداراں پلنگ
 دژمن - (تو پانی و کمال کنت - ہاہا - ہا)

(توپ و توار شور جگار استنت)

میر خداداد: تو کٹے! اے تو پانی خاک و دھتر و نیام
 میں تیں دیم و جوان و نہ گنہ نمایاں دمن کس تو کٹے
 چے کیے -

ہدودار: جی - کماندار من صدو داراں تہ حکم و کھن من فی
 اے توپ و دپ بند کھناں -
 میر خداداد: جنگ و لاف و من چشیں وہم پر نیخ بوٹے
 و لغورے یا من و لغور لیکھے -

حدو: لوک اٹھے انت میر آخر اے زانت کہ خدا من
 داش - من چیا وٹی ہراتاں مہ رکھنوں من و تہ
 لغور لیکھے من و ت رواں توپ و دپ و توپ
 اولی شکار من باں - پدا توپ و دپ حکم خدا
 بند بیت -

میر خداداد: آسمان اش تھمی ٹوکاں لغوری ظاہر بیتیں رتہ من
 تھرا اے کار نہشت بے تو دژمن و صتیار و
 بے توار کھنغ بوٹے - تہر اختیار -

(پہ تپنگانی شور، توپ و توار انگہ)
(استنت پشت باء)

جزئی: آرڈی: - ہا ہا - اسے گنوخ کے انت کہ قدرت ۽
نزیک آیفانت لی ایش ۽ را مرک نزیکی آرنہ انت -
ہا - اسے توپا ۽ دپ ۽ ہر ننگ - توپا توار ہا
ہا - بگنہ گنوخیں بلوچ ۽ - وت دت توپا ۽ دپ
دات ہا ہا -

(دومی توپ توار کنت)
(سہمی توپ توار کنت)

میر شربت خان: ہرودار گنوک پہ بے وزتی وتی ساہ دات دشمن
(توپ دپ بند نہ بوت)
(شور استنت)

جزئی: آرڈی: (قبقہ) - روش پررش بلوچسان - فتح پہ انگریزاں
(شور ودیت اووت میدان)
(میدان ۽ قینڈ اوٹ بیت)

میر خداداد خان: من پچ اریاں نہ انت کہ مئے با ز مردم کشتہ جیشہ من ۽
اریاں انت کہ پلنگ ۽ مردم پچے اچ ما کم کشتہ جیشخت
میر شربت خان: میرک رنگ ۽ پلنگ ۽ پررش دیغے آسان نہ ویت
پچے کہ پلنگ ۽ ہتیار زوخیں زبانی صتیار انت او
مئے کہنیں سلاح پلنگ وتی مورچہ گپتہ او ما

ہمالاں: کوہ انت بلوچانی قلات مے مورچہ ہیچ ڈولڈ اچ

انگریزاں یہ خاک ۽ قلات ۽ کم نہ انت -

بی درغ: پلنگ، ہرزنگ ۽ زور بیت اچ یا بلوچان زیات

فوج بہادر و مترس نہ انت -

میر خداداد خان: جنگ خالی بہادری ۽ کار نہ انت، مارا گون بہادری

مغل کونخ ہم لوٹیتا -

یک مرڈے: میر خداداد خان، تہ مارا گونخ گشکار ما احمقوں ہرات

منے کشایغ جینت، پچ ۽ شتفت، مرڈے غنت

مال و حلک ۽ سہتہ غنت، دانی تہ مارا گونخ یکغلڈ

احمق زانگائے -

مرڈے: من دے کورنیاں، کہ تھ من ۽ ڈسکائے -

میر خداداد خان: ہرات، تہی زہر گرگسہ آزار بیتخ ۽ من تراہج نہ

آکشاں کہ جنگ ۽ پرورش درغ وٹ یک سہرلے

ہرات، شوا اے حوالہ ۽ کورن کھنت - من لوٹاں

کہ پلنگ ۽ پرورش دیغ ۽ یک راہے بس دومی

پچ دگ، نہ نہیں -

میر شہریت: ایش کہش ما کوہ جنگ، ۽ بنا کھنوں - کوہ ۽ مٹے

قلات انت ما کوہ ۽ جوانی پوہ و سوہوؤں، پلنگ

مٹے کو دویچ راہ و دگاں سہج نہ انت -

ما انگریزاں ۽ ہر دگ ۽ علمہ کھنوں، او آئی کوہ

جنگی ۽ پرورش اوں -

مرد : پوہ بیتغوں ، پوہ بیتغوں نیں بنراں مئے خیال استنت
 کہ توتی ملک ۽ نند آرام ۽ کھاں او مانر پوہ بردن کوہ ۽
 گروں او کوہ جنگ ۽ شروع کھنوں - پکے ناں تھئی
 کے مڑتہ کے سہکہ بیتہ - مڑنگاں مارھوں مئے ریشتہ
 تونہ آرام ۽ کھن ۽ پکے کہ نیں شلوا وت گشتہ کہ مئے
 کشغی ۽ ترازاں نہ بیتہ میر خداداد خان ، بلوچ دیم

میر خداداد خان : پوہ ۽ جنگ ۽ زانت کود پشت جنگ ۽ کار نازت
 گزین ! - پرورش ۽ تئی سسرہ پیش دے بڑتہ
 تو پوہ نہ بئے جگائے - کہ تو چے گشتگائے -
 اگان تئی خیال جنگ ۽ سلاح دیغ بڑ مطلق
 وتی آرام کنگ و شلوی جنگ دیغ زنت ۽ زنت
 سو گزندانت کہ من اسے جنگ ۽ داں پنگ ۽
 نیت گار نہ کھتہ زندگ ۽ جنگ ۽ پڑتہ داتر
 نہ کھناں -

(شور پاد کھیت)

بازین مردم : یاد آئے جیل کنت ہتھیاراں سنبھالت ہے کتغے - نیں
 گوں پنگ ۽ جنگ ہڑب ۽ کوہ بیت ہڑب ۽

(شور پاد کھیت اسپانی پاد قدم)

مال دولتیاں شور -

شورو کو کاغذ پدا توپ پٹنگائی
توار ہوار بیت جنگ گرم
بیت شورو پیشست و روت

نہالاں: ادہ نما نڈار کپت - د
بیورون: ہے الہ لکھنے - تکائی مء

(شورو توپ)
(و پٹنگائی)

نہالاں: میر خداد خان قہ پٹی بیٹخے - و - اے رنگ
بیورون: مے صلح ایشیا انت کہ ما ترا شہ پڑو درء کشوں
تھی ٹپ -

میر خداد: (رضمی) نہالاں و بیورون شوامن مء اے ٹوخ
کھنے، اچ من ر خداداد خان مء گشگائے کمن
پٹی بیٹخان اچ جنگ پڑو و ت مء درء کشاں
نہالاں کماندار - تی دراه بیٹخ پہ ما کلاں جوارس
شعے اے رنگ مء گزند مء شکردل پرورش

بیت -

بیورون: ٹپ کہ درماں کھنے، گڈا دے جنگ استیں -
میر خداداد: من گندغان کو کافر مے ڈیہہ مء و تی تیر و پٹنگائی
آپچ کنگایاں، من پڑو یلو کھنیں خداداد
روان ان کہ بے سوب مء اچ پڑو درء کیفیت -

خدا دوتی زوان چو وارثت ، بلوچ وتی زوان تاں
زند غنت نہ وارثت -

(سے دوراً توپ توار کنت)

نہالان و بیورغ ہر کو کارم میر میر تیر جگر بند گلیت
نہالان میر - میر تو توتی ساہ و جان پہ وتی ڈیہہ
دات و غلامی ء ا ج پڑد در نہ کھنے ، من سو گند
وتی مکٹیس ڈیہہ کہ من دے زندگ ء غلامی
طوق ء وتی گڑدن ء نہ کھناں - من کڑتی پیلو
گوں تھی کڑتی پلو ء بستہ -

بیورغ: من ء دے عہد انت کہ من کڑتی پلو گوں شہیدیں
خدا دافان ء پلو بستی انت ، داں کہ ساہ منی ڈو برء
ماں انت - (شورو تیر تپنگانی زیات بیت)

مڑدے: ہراتاں سیالان بلوچان سر مجاریں مریاں بیات
کہ نہالان بیورغ گوں کماندار ء پلو بستی ء شہید
بیتخان بیات کہ مادے گوں وتی شہیدیں
ہراتانی پلو کڑتی ء ہندوں - اوتان حیاتی ء
کافرین پلنگ ء غلامی ء شنگان ء آجو بیوں
بیات بیات ہراتاں بہادریں مریاں -

(شورو جنگ ء ڈاہ نو کارم)
(گوں نمنا کیسے لڑے)

(بدل بیت)

جرنل: ہا-ہا

ہا ہا سردار مریشی ء اچ گھڑپ ء جنگ ء
 شو بلوچ تاج برطانیہ ء گوں جنگ ء جرات
 کھنے -

سردار: مریشی شیدا تاج برطانیہ دے بلوچ ء شہ مردم
 ہمت کھت نہ کھنت -

عاقبت: ایش انت مے آ جوئی ء دھل و سرنائے شور

بھارانی تاریخ کہ تاں آ جوئی ء مہراستنت

ئی ء شموشت نہ کھنت مریشی آ جوئی ء آردک

اصل و حق ہما انت - کہ جان اش دات ساہ

دات ملک اش نہ دات -

دردانہ

امان اللہ گجلی

دُرْدانہ : ماس .. جَنک
 احمد : بچ
 پیت : دُرْدانہ پیت
 احمد پیت : دُرْدانہ مرد
 یوسف : رہگوزی - رہگوزی توار - اولی توار
 دوغی : رہگوزی یوسف ، ہمزا - دوغی توار

(ساز - راہ پر بازیں توار ہوار)

ولی :- زندہ ؟
 زکریا :- تہل - پکر - نسیم - درد - مرک
 ولی :- پرچے ~
 دوغی :- ایشی کئے بنزانت -
 اولی :- زندہ پرچے -
 دوغی :- ایشی کئے بنزانت -
 اولی :- زندہ چوں گوز پتے -

- یوسف :- ایشی کس نترانت -
 اولی :- گڈاچے زلنے یوسف براس ؟
 یوسف :- زانتین کہ ماتہاریں شپ ء مسافرین - منزل
 کارن راہ نترانتن -
 اولی :- جاہے آرام کن ، بلکن روچے بوت -
 یوسف :- روچے بیت ، بلے من ساری ء کورہیں تہاری
 تیر منی جگر ء لگیت زند ء درد ء ننگندے
 براس منی پادانی آبلہ بوت - جگر ء خونان
 نہ گندے منی چماں چو بشامی نگورتیں جڑاں
 کابنت و اوشتنت -
 اولی :- گڈاپرچے نہ گریئے -
 یوسف :- کس نترانت - کس نترانت - کس نترانت

- (دردانہ تاکہ بند کنت - ٹہرکگ)
 دردانہ :- ابا احمد پادا - ابا پادا - واب بس انت
 احمد :- ہوں ، بل اماں -
 دردانہ :- نا، ابا قربان بیس پادا - دیر بوتہ - بگندہ
 روچے چوں بٹرز بوتہ - واب بس انت -
 تہی کلیں ہمراہ دستگت ، بچک و جنک
 اسکول ء شتنت - توو ابے پادا - ابا دیر

بورتہ - احمد جان پادا تو سپرین
چاہ نہ ورٹے - اسکول ء نروے مار
بیت پادا -

احمد :- نام اماں - من اسکول ء نروے -

دردانہ :- اسکول ء نروے ، چون کنئے -

احمد :- بل ، اماں واب کنین -

دردانہ :- احمد تو نزل کسان نئے ، تھی عمر شازدہ

بیتہ - تو تھی نیک و بدء و ت جوان ترزل

تو نہ وانے جہ کارء کاٹے - من ترا و تری

جنین - پادا برو اسکول ء -

احمد :- گشتن ترا ، بل من ء ؛ من نروے اسکول

تھی پس منادیم دنت -

دردانہ :- احمد پہ خدا بگند - ترا پس نیست - من کجا

بگروں ترا و اینیں کہ تھی چم پچ بنت ترا

انت ، تو گشتے من نہ وانین دگر ہے کنئے ؟

احمد :- بل اے صُحْب ء مہلہ و تھی و عظ و نصیحتال

وسپیں - نہ تہ اے لٹ ء گندے - من

ایرانت - جنین یکے من سرء ات -

دردانہ :- احمد دتی ماس ء سرء پروشے

احمد :- ماس ء پس ء سرء پروشیں

تو چشین جھک نہ جننے پاوا برو اسکولہ
(پہ زہری)

(احمد لٹائے جنت - لٹائے توارم)

اُف - احمد - کشتے وتی اس -

جہنم کہ مرٹے ، گار بے -

اُف مر توں -

بروتی ہوناں دگہ جاگھے پہک کن ، منی نیادے

حراب مکن -

منی بچے - منی نصیب - منی قسمت ، ترا بچ گناہ

نیت ، منی تقدیر -

منی اسپتین چادرے پونگ مکن ، یرتئی گشگ

من اسکولہ نریں -

شہ روزازلے منی تقدیر بد انت بچ انزانیں

پر بچے - کہیں مرین چٹیں - منی بریں نصیب

بس کن وتی اس و لمپال بزور در آ - اُف

منی چادر تئی ہوناں سہرکتہ - تئی سرے چنگس

ہون مان - پادا برو در ، اچ ادا بس

انت گرمیگ و پونگ -

تئی گناہ نہ انت بچے منی تقدیر منی قسمت

احمد:- پادانہ تہ جنینے لگتے - نہ مر گئے - مرے
 دردانہ:- نا، آبا بزرگ کن پہ بزرگ - رحم کن پہ من، پہن
 کس ء رحم نہ کت پس نہ کت - مرد ء نہ کت
 پچ ء نہ کت رحم اللہ رحم !

احمد:- تو پاد نیائے، بچنینے لگتے، من
 دردانہ:- اُف احمد، مجن من ء، من بزرگوں، من
 عمری بزرگ بوتگوں۔

احمد:- بزرگ تر باتے - مرآتے - گار باتے - بروء
 ، گم بو، من ء اسکول ء دیم دنت گنوک !

- ۵۵۵ -

مرد:- نان انگت تیار نہ انت ؟
 دردانہ:- جی تیار انت ، بیارینے ؟
 مرد:- پہ مرک ء روچ ء دار ٹیے ، بیارہے
 چندے نان ء !

دردانہ:- جی پیدا کوں -
 مرد:- دست ء شودگ ء آپ کج انت ، درگی آپ
 کج انت ؟

دردانہ:- جی کاریں -
 مرد:- کاریں - کاریں - کدی کاریں تو -

دردانہ :- جی سالت و کارین -
 مرد :- ترا کار است دگ - پرو بدء تاک دپء
 اوستو کے ، پچھے پچھ انت -
 دردانہ :- جی بند کنین -

(تاک بندکننگ و تور)

مرد :- تراے گس وش نہ بیت ، من گشین ؟
 دردانہ :- کئے را وتی گس وش نہ بیت -
 مرد :- ترا وش نہ بیت ، دگہ کس و وش بیت ہر
 و ہد گندے تٹی لنت کہریں مزواک انت
 پہ کئے تو ہنکس سینگار کنے ؟

دردانہ :- پر تو منی واجب !
 مرد :- پر من نا بی بی ، دگرے تو گشے بلکن ہے راہ و
 گوزیت پر تو چھتے کیت -

دردانہ :- پہ خدائی نام و احمد پس چشیں صیال و دل و خیار
 مرد :- جوان زانین ترا درئی ، من ترا جوان زانیں ، تٹی
 اے پن و مزواک !

دردانہ :- من و خدا پیداک مہ کرتیں ، بھرتیں اتوں - من
 کجا سو گند و چت کنین احمد پس کہ
 تٹی دل صاف بیت - من و ابید تو دگہ کئے

ہست ، من ء تو ، وتی بچ ، وتی اے لوگ
 چو وتی چمان ، چو وتی ساہ ء دوست انت
 بہ ہدائی درستی ء وتی دل ء پہک کن - من نام
 مولدوں ، تئی پاداں کپین - منی سرء اعتبار کن
 تئی سرء اعتبار ، پر تواعتبہ ، تئی ترور گہک
 یوسف پہ تو گگ لو ٹنگ ات نان ؟ -

مرد :-

دردانہ :- اے نام ء منی دیم ء مگر -

مرد :- نہ سال گوستہ بلے ہنگتہ من ء پر تو اعتبار

نہ بیت -

دردانہ :- آوا اے شہرء نہ انت - اے ملک ء نہ انت

کس نہ زانت آکجا انت -

مرد :- ہر جاہے کہ بیت ، بلے زانیں تئی دل گوں ہائی

انت - من تئی چماں گندیں زانیں کہ تئی

دل پاک نہ انت -

دردانہ :- نہ سال پھریں گوستہ ، منی دست ء ہر گناہی

بوتہ من ء بخشنے تئی قربان ہیں پہ من رحم

کن من ء اے سو چوکیں پیگوروشگاناں

مجن - منی دل سچیت - کباب ہیں - مرین

گار ہیں منی سرء اعتبار کن -

مرد :- تنکہ تو زند گے ، منی شگان و پیگور پر تو است

انت تنکہ تو ز ند گے من ترا ہر روچ ہنچو سبو
 چہیں - ہر بیگہ ء ترا کباب کنین - ہر شپ
 ترا بریان کنین - تا ہما روچ ء کہ ترا
 رنج سل بیت - کڑے لاگر بے - چو
 حُشکیں کڑبٹ بے - ہما روچ ء ترا کلین
 کہ مرے ترا قبر ء برین منی دل ہما روچ ء
 سارت بیت ء ڈری !

دردانہ :- جی ، منی گناہ ؟
 مرد :- تنی گناہ ، تو وتی گناہ ء نزانے ڈری !
 دردانہ :- جی نا !
 مرد :- جوان ترا روچے گشین -
 دردانہ :- جی !

اولی توار :- مئے مسترین گناہ چے انت براس ؟
 یوسف :- زند -
 اولی :- زند پر چے گناہ انت ؟
 یوسف :- ایش من ترا ایش - ایشی کسی نہ زانت -
 اولی :- شالہ مئے دست ء بوتیں ما اے گناہ مکر تیں -
 یوسف :- اے مئے دست ء نہ بیت - اے گناہ مئے
 گردن ء انت - اے گناہ ء ما صاحب کنین

پرچے کہ ما زندگی - شپت کنین ہر چیکہ
زندگن -

اولی :- من ایشی ء نہ مینن براس - اے مئی گناہ

انت - کہ ما زندگی - اے آدگرے گناہ انت

کہ آ زندگی انت - آپہ من زندگی دوزخ کن

یوسف :- او من زندگیوں و زندگی پہ آئی دوزخ کنین

ہونا -

اولی :- بلے ما زندگی پہ یک دومی ء دوزخ مکین گناہ

یوسف :- اے بوت نہ کنت -

اولی :- پرچے !

یوسف :- پیشا کہ ما زندگی -

اولی :- بلے اگہ ما ہر دوک زندگی مہ بیس

یوسف :- ایش من نرائین - ایش من نرائین

۵

دردانہ :- واجہ بیا احمد ء بنور، گبند ترا چوں گندیت

مرد :- نا !

دردانہ :- واجہ ترا وتی بچ دوست نہ انت ، تئی جندہ

اولاد نہ انت ، ترا دوست نہ انت -

مرد :- نا !

دردانہ :- چو مگش منی واجہ !

پمیشاکہ اچ تئی شکمء بوستہ - من ء تو دوست
 نہ تے - من ء وتی بچ دوست نہ انت من ء
 کس دوست نہ انت - نہ بچ ، نہ بچ و پاس
 تر امن دوست نہ اول -

من ء تر بچے ء دوست نہ تے نہ تر امن دوست
 اول ، ایشی تو زانے من ہم زانین -

نہ سال انت واجہ کہ من و تو یکیں گیس نشنگین
 ہینیکس دیر کچکے مردم ء لوگک دپ بہ بیت
 مردم ء دوست بیت -

دردانہ ، دوستی عزت انت عزت اعتبار

انت - مردم کہ اعتبار مکنت دوستی کجا بیت

دوستی و مہر منی و تئی نیام ء نہ بوستہ نہ بیت

منی واجہ منی سرم ء اعتبار بکن - من چو

شین کارے نہ کرتہ کہ تر رنج بیت -

بچ وارنہ ، من و ت عمری لوٹت کہ تو چو شین

کارے بکنے کہ من ء رنج بہ بیت بلے تو بچ

نہ کئے - تئی ارواح ء واجہ دگرے - من

اے بت ء را چوں کنین - دردانہ بگش چوں

کنین -

من ء خدا پیدا کہ کر تین من تئی زند تہل

کرت ، تہی جنتین زند دوزخ کرت ۔

مرد :- من تہی زند دوزخ کرت ۔ وت ہم ہے آج

سہتوں ۔ برہتوں ، کباب بوتوں ۔

دردانہ :- بے اے تہلیان ء و جبہ ٹے بیت ۔

مرد :- من نرائین ، من نرائین ، پرچہ ، من زانت

تہی مہرگوں دگرے انت من زانت من

دوست نہ بے ہنگتہ من ترا عاروس کرت

دردانہ :- پرچے ۔

مرد :- نرائین پرچے ، من گشت زندہ پرتو دوزخ

کنیں ۔ وتی حسد چل ء ترا کباب بکین

بے مرو جی گندیں کہ ہے آچ کہ من بالت

ایشی ہتاوت سہتوں ۔ چوش سہتوں ۔ او

دردانہ :- واجہ ترا کہ من چوش نادوست اتوں ، تو

من ء پرچے عاروس کرت ۔

مرد :- نرائین پرچے حسد کینگ من ء کور کرت

من ء گشت اش کہ تولوٹے وتی تروزہگ

یوسف ء عاروس کئے ۔ نہ لوٹے کہ من ء بنان

وتی نا کوزہگ ء عاروس بکنے ۔ بس من

کور بوتوں حسد کینگ من ء کور کرت ہونا

دردانہ :- تو من ء ہم کور کرت ۔

۱۔ من ترا کور کرت - و ترا کور کرت - دنیا ء

کور کرت

اولی تواری - ما کل کوران کہ تہا ریں شیک مہر ء چراگ بلینتہ
وتی بے گوا ہیں منزل ء پوزل کنیں۔

دومی :- راہ نیست - مسافر نیست - منزل نیست

روچ نیست - شب نیست بے پوزل کنئے۔

اولی :- مہر ء بالینتگین یکین چراگ استین -

دومی :- یکین چراگ ، یکین چراگ ، بس دگر بچ نیست

پس :- تو بلوچی کارے نہ کرتہ ، نہ تو بنی آدم

حبرے کنئے۔

یوسف :- جی !

پس :- دردانہ تئی ترونہ بگ انت ، من ترا وتی لوگ ء روگ

آیگ ء پچل و جل نہ کرت کہ آتئی گہار انت

مروچی تو آحتگی کہ من دردانہ ء گوں تو غار رس

بدریں -

یوسف :- جی !

پس :- پرچے کہ ترا دوست انت ؟

یوسف :- جی !

پس :- او دردانہ ء پسندئے۔

یوسف:- جی !

پس:- تو نرانتہ کہ من دردانہ وقتی براس زبگے

دیگ لوٹس -

یوسف:- جی !

پس:- آوامنی براس ۽ یکین پچ انت دردانہ یکین

انت من آٹرا دگر ۽ چون دین تووت بگش

تووت بگش -

یوسف:- جی !

پس:- من عزت دارین - دارین کہ نا؟ غیرت دارین

کہ نا؟

یوسف:- جی !

پس:- منی عنیت الیشو نہ منیت - آوا مریت زندگ

بیت ، منی براس زھگ ۽ لوگے روت -

گندین آچون نہ روت - دردانہ منی مہر دیستہ

منی قہر دیستہ - یوسف پاد ۽ برواچ منی دیم

من جوشیں بے غیرتیں مردم ۽ شکل ۽ گندگ

نہ لوٹس کہ ماس وگھار ۽ پرک منہ کت ، تو

کور بوٹگئے نرانتہ کہ دردانہ پیر تو نہ انت -

- اولی تواری - زندواب ایت کہ گنوکت تہاریں ترسناکین شپا
دیتہ -
- دومی - ۱ - بچ لڑزشتہ تہ وتی و ابانی قلات ۽ بادگیرہ
سہتگیں پھراں ہوار دیتہ -
- دومی - ۱ - نا و فاید بادگیرہ و اب د گندیں مہرہ جنت د
سیل کنین -
- دومی - ۱ - بچ لڑزتن جتائی ۽ تیر دل د لگتہ - اے حوناں
نگندے - اے ارمانان پچارے -

(تاک بندہ ۽ ٹہلگ)

- یوسف - ۱ - منی ساہ !
- دردانہ - ۱ - جی -
- یوسف - ۱ - من اچ تو جتا چوں زندگہ بوت کنین -
- دردانہ - ۱ - من نرانین !
- یوسف - ۱ - تو پچ نہ زانے دردانہ !
- دردانہ - ۱ - بس ایشی زانیں یوسف کہ ابید تو زند تہمار
بیت ساہ روت کیت بے زندگی نہ بیت -
- یوسف - ۱ - دری تو باز زانے ہنکس زانے کہ باز کم مردم
زانت - تو منی ساہ نے ایشی زانے -

دردانہ :- جی ہو !
 زندگی ہمراہیء بگوزیتا، چوں جواں گوزیتا
 یوسف :- مرگ چوں وش بیت، پیریء روچ چوں
 وش گوزنت - دراجیں تہا ریں شپ چوں
 روچ بنت دردانہ !

دردانہ :- جی !
 یوسف :- دردانہ تو پرچے نکس بہت نہ کنٹے - پیری
 تو اچ دنیا ئیء نکس تر سے - تو نرانے
 زندہ بے گلین زندانت - مالیشی پہ جتانی
 بگوا زمین - ماہرن گاریں ما پدا نیائیں -
 اے دنیا پدا مٹے نہ بیت - ما اے پھلان
 نہ گندین - اے سارتین گوات پدا مٹے
 نہ کشیت - ما اے تودانی سا حیلء پدا مٹے

دردانہ :- نرانین !
 یوسف :- گدا ڈری پرچے تووتء دور و رسم
 دنیا ئے بندی شنے - پرچے گون من بہراہ
 نہ بٹے نیائے - اے ماسین گل زمین پراہ انت
 ماشہ اے شہرء اے حلقء دور روین - چمگ
 نرنیک و تی کڈے جوڑ کنن - کس نراننت
 ماکھٹے اوں مارا، پچ نہ بیت - بے بین تو بے

مٹے گداں ہیج شہ مہر و دوستی و وفا و سنگتتی
 بچل کندے پھر بیت - پدا و ہر گوزیت -
 مٹے گداں شہ کسائین چکانی صدگے پھر
 بیت -

دگہ من چے لوٹین یوسف اے زندے !
 دردانہ بیا برئیں - تئی پس ترا وتی براس زہگے
 گوں عاروس دئیگ لوٹیت زندہ تہار بیت -
 ماہر دوک زندگ بن - بے مردگ پما حدت -
 یوسف - تو منی ترور پچے مے منی ننگہ عزت
 نگہواں نہ اے - او تو پدا منی گشے کہ بیا بروین
 منی پیریں پت چوں وتی چمان چست کرت
 کنت مہلوک چے گشیت، کہ پلانی و زبائیں
 جنٹک شہ گسے در آتک وشت -
 دنیا بل کہ ہر چھی گشیت بنی آدم دوھی براس
 گہارے وش و شات گندگ نہ لوٹیت نگدے
 یکے کپیت بلکن دست و پادے پرشتگ -
 مگہ گندوگ حدیت - مہلوک لوٹیت کہ دو
 مردم جتا بنت - ظلم و بدی ایشی تبہ تہانت
 منی وتی رشی آباں چوسیاہ مارے دلاں لیٹ
 جنت - او چوزوم آتج جنت - تو گوں من

نیائے دردانہ !

دردانہ :- نا! یوسف !
یوسف :- تو دتی ناکوز ہگت عاروس کنے ، نندے اور
من مایلو دے دردانہ ؟

دردانہ :- جی !
یوسف :- من ترا ہیچ نگوشین - من ترا ملامت نہ کنین
تووت بہتر زانے اے زند تئی انت او
تووت جوان زانے کہ چوں بگواز نیئے - بے
یک گپین گشیں تو مہرے سار تیں ساہگ
پدا ہیچ وارنگندے - دجستی ۽ تووتی گلگوران
ہیچ وار شنگ کت نہ کنے ، وفایہ شہدیں لور تئی
گوشاں ہیچ بر نہ کپیت - تو بے مہری ۽ گرمیں
نیم روچ ۽ تنی گردے او مہرے در چک
تراوتی ساہگ نیلیت - تو بیوفائی ۽ تہاریں
شب ۽ جتائی ۽ تیراں ورے او کس تئی
تاز گین پٹاتی زیم چین نہ بیت - تو سار تین
گوات ۽ چکہ نیارے ز بیائیں پھلاں نیم

نہ کتے دردانہ !
دردانہ :- ہو یوسف تو روئے ، من کور بین - کور بین ،
گنگ بین ، ہر صاحب ۽ مرین ، بیگاہ ۽ پدا

زندگ بین ، پدا مرین - پدا زندگ بین ، برو
 یوسف - سے راہ جتا انت ہر دو کیں راہ
 کنگانی پھل ء پرانت -

نہ :- اللہ نگہواں دردانہ - درد ء بانور - جتا ئے
 غم ء بی بی پکروھیال ء ماس اللہ نگہواں
 دل گوشتیت کہ شادہ ء پھل تئی نصیب بنت
 غم مگنداتے - بے دل زانت کہوشی ء
 پھل تئی نصیب نہ انت منی قسمت ء ارس ء
 گوہر و پکر ء مرواردانت -

(تاک ء بندی ٹہلگ)

ولی توار :- زند بے مہری ء گرمیں نیم روچ ء جل وزراب
 دومی :- زند جتا ئے ء شلین کا ٹا کہ دل ء لگیت
 اولی :- چم ارس بنت دل سچیت -
 دومی :- ہچ نہ بیت - ہچ نہ بیت -

لله وكرانا

میر عاقل خان مینگل

کردار

- میرلله : کلمتی سردار
 جام سمایل : میرلله، براس
 گلامو : میرلله، خانزات
 گراناز : میرلله، جن
 ماه گنج : گراناز، نثار
 میرعلی جان : میرلله، جنگی دوسد
 میرباران : گراناز، پس
 میرکھیلا : گراناز، براس و ماه گنج، مرد
 میرکادری : گراناز، براس (چھٹرو)

سہر بن

میرلہ و گرانازہ کہ گمان ہنرمی صدی بنا
 بوتگ ، میرلہ کلمتی بلوچ یک شیرزالیں زال گراناز
 بلوچ و سیرکنت گراناز ہم میرلہ و مہرکنت او
 آٹرا مڑاداریں بلوچ زانت -

یکے برے گوں باراں نک و بیلو و مگسی بلوچاں
 جنگ بیت -

اے جنگ گرانازہ ہردو کیں براس کشک بنت
 میرلہ آوانی بیراں گیرت ، وے سک پٹی بیت
 آئی نریاں ہم ٹھپی بیت و آٹرا آئی خانزات
 گلام بگل کنت و شہ پڑ و درکنت ہردیں کہ میرلہ
 لوگ و سر بیت تہ اود و شہ ہالہی و حال رسیت
 کہ مہراثہ جنگ و آئی و سرک نہ بگ کشک بوتگنت
 مائی گرانازہ ہرگیت او میرلہ و لوگ و نیلیت
 آٹرا لگوری و شگاں و جنت - اے شگان و
 بیگور میرلہ سک تورن و آوتی مات و پتہ
 لوگ و حلق و درک بیت روت ، ہردیں جوڑ
 بیت تہ گوں دشمنال مڑیت و وتی و سرکنز
 ہگانی بیراں گیرت ، بلے پراسک ٹھپی بیت

مائی گراناز وئی براسانی لوگ، ناوش بیت، آئی
 نشار آٹرا تثرن و پیگور جنت و آٹرا وئی مرڈو
 جانیس و آسراتیں لوگ گیر کابنت، مائی گراناز
 پشویان بیت بے نون، بھی کرت نہ کنت و پہ
 میر لہ کلہ دیم دنت و منغے کنت - میر لہ آئی
 زہرناکین زرد آزانٹ، وے بلوچی توروؤ،
 داریت : آئی پیسہ دنت و گشیت کہ منی
 وڑیں مرڈو را تو سچو کیں شکاں جت -
 ترا نگور و کدروؤ، گلہ نیست گراناز وئی پشویان
 درشان کنت و گشیت -
 منا پہل کن من تئی وڑیں بغیر ہمیں بہار
 را شکاں جت -
 میر لہ آٹرا پہل کنت و ہر دو پدا مردوجن
 بنت؟

اولی ندارگ

باران :- گوٹ میر لہ (من پہر بندیں کہ منی زاماس تئی
 وڑیں شیرے انت، من پہ در مناں کلھے ہی
 داتہ -

میر لہو :- واجبہ بگش باریں -
 آوت گشتہ البنگال مہ وراہین مہ بوسہ -
 باران :-
 میر لہو :- (کنڈیت) واجہ تہ وت زانٹے بلوچی بتل ان
 کہ آمد کہ بیریاں گرنٹ ، و ایش تیلارانی سرانہ
 باران :- راست - میر لہو من آ گاہ اوں و اب نہ
 میر لہو :- ما ہم لوٹاں کہ کدیں دژ مین مٹرانہ دلاں
 میر باران :- مناتئی دیری دے شک نیست ، ادمنی ہر برفق
 شہہ کس ء جہل نہ انت -
 میر لہو :- دیری وتی جاگہ ء ، من یک تنگداریں مژد
 میر باران :- میر لہو ! تیار بہ نند اے مگسی مارا ایمنی نیلنت
 میر لہو :- من وتی سگار سنج کتہ و سیاہ سنج کتہ ، بس بل بول
 بیائنت -
 میر باران :- تئی سیاہیں اسپ ء مٹ نیست ، اے وٹریں
 گوہریں تازی اسپ نا پیدانت -
 میر لہو :- اے ہر گھیں اسپ من وت ہوشینگ و سگار
 کرتگ ، باز براں ہنگول ء کور ء در کیت -
 میر باران :- راست ، بس ہر ششیں ہتیاراں بزور و بہ نند شپ
 و نیم شپ ء حالے کیت ، من چاریاں دیم دات
 ڈاپے کارنت -
 میر لہو :- (پاد کیت) من گلامو ء توار کنیں ، سیاہ ء کدیم بکت

دومی نذارگ

ماہ گنج :- (گوں گرانازء) اشکتے بنا کو باراں چے گشگء ات
 گراناز :- ایشے اچے گپے ؟

ماہ گنج :- مگسی بڑشکر پیدا ک انت ، تنی مڑد و منی مڑد
 درست رو نت -

گراناز :- مڑدانی کار مڑدی گری انت ، بس دعا بکن سوب
 بکننت -

ماہ گنج :- آوانی سر سلامت بہ بیت و بیا انت ۔ ۔
 گراناز :- چو مآش ، ا دو سوب بکننت ، و بیا انت ، یا آوانی
 شیری کشتن بڑ حال بیت -

ماہ گنج :- خدا مکننت ، مرک آوانی دژ منال بکپی -
 دگر دژ گہار و جنین :- ہاں ، راست گشی ، ما سوب نہ لوٹن آوانی سر
 سلامت بہ بی - زندگ بیا انت -

گراناز :- خدا مکننت آ بہ جہنت و بیا انت ، تہلیں نشکاں
 بہ سگنت ، من وتی مڑد ، پیر زونہ اون -

یک دژ گہار :- تہ چے لوٹے -
 گراناز :- من لوٹیں منی مڑد دژ منال پروشے بدنت و چھاڑو
 گلء گسء بیت ، یا آئی شیری کشتن بڑ آوال بہ بیت ،
 ماہ گنج :- اوشوم ، اے وڑ مگش ، پیشہ مکن کہ تو مشا بیت -

من حقین حبرء کشین ، من وتی مژدء بہادریا کہ بہر
 گراناز :-
 بندیں منا ہینروناکس و ش نہ بنت خدا مکتا ، اگر
 منی مژدگشگ بوت ، داں ، من مامک و نیل بین
 نندیں ، مودگ کشین ، لوگ ، ہر چار کنداں نیل
 جنیں و کنڈاں کوردیم کنیں ، پرا بکنڈ گیں کر و بنگلا
 کشین ، گوشانی پاربتگیں گردوئل کشین و
 ساہت و سوہراں دور دئیں ، ہر دو دست ہ
 باہینگاں دپاء و دیم ، جنیں جنوراں کنیں ،
 خاک شانیں ، چل شپ چل روچ -

ماہ گنج :-
 گراناز :-
 خاک تئی دپاء ، سیاہ زبان -
 رزہرء پکر ، مناسیاہ زبان مگش ماسی من شپیر
 زایلین بلوچ زالے ان ، منی و لیس ماساں بلوچ
 پھر بندت ، منی و لیس زالاں لکہ گو مگیں شپیر دل
 سیر کنت ، تاکہ بہادری پچ بیارنت -

ماہ گنج :-
 گراناز :-
 بلہ بٹے ، بلہ بی تئی گوریس لکہ !
 (ماہ گنج ، زنجک گیرت) دپاء دار چانٹ کشیں
 میر لکہ ترا دل بیت ، بلوچ مژدء گور گشے ،
 ماہ گنج :-
 (دستاء دیر کنت) بل ، بل ، تئی ! لکہ بہادری
 درایت ، دلء دار بوشت -
 گراناز :-
 شر ! بیت اما روچے !

سیمی نڈارگ

درست جنیں نشتگ د چکن دوچنت ، چھے دگہ گوں
 لوگی کاراں دزگٹ انت ، مرڈے ڈاچی د سوارکیت
 و ایر کھی ۔

شتر سوار :- ماہ گنج ، ماہ گنج !
 گنج :- سر در در کھی (پے بوت پے ڈبرے کیت
 شتر سوار :- تہی مرڈ کنگ بوت ، براسے کنگ بوت ، دگہ بازینے
 کنگ بوتنت ۔
 ماہ گنج :- دپ و دیم جنان ، واوزنگ کمان ، ابو پین ، ان
 پر گراناز شوم چار موٹ
 گراناز :- در کھی ، میر لقه حال دے دے ؟
 شتر سوار :- درست جنت ، من روی دیم ، ڈل بریں سوار
 بیت اشتر ، جنت و تا چینی
 گراناز :- واکہ ، زہرے پڑ گوں ارسان دو چاری ، دیم روت
 زال بولانی واوزنگ و خاک شانی ، میر لقه جتہ
 دژمن سوب کشت ؟ انہ قاصد دروگ بندی ،
 دروگ بندی ، پو ہاڑ کنت سر در آ زمان د چاری ،
 او خدا دروگ کن ، دروگے ایسے درابی ، دو مرڈ

سوارانت - گرانا ز دینا انگر کنت پند پادان
 نہ ، اللہ !! اللہ لاش ! بچکندی ، اللہ لاش
 گلاموؤ گون انت

گلاموؤ :-

دیرد گوانک جنت) بی بی ندریس ، واجگہ بلہ زرت
 زیت کن تختے بیار ، واجہ سک پٹی انت
 زہرہ (مہاتے تو گون لگورس واجہ د ! برہ گم پیت
 منی گورہ لگورہ جاگہ نیست

گرانا ز :-

دپ ودیم حونی) گرانا ز چشیں گپ مجن ، منی جان
 گند ، نریان د گند ٹپال د گند
 سنگے شنائی) دیر بے دہوس ! بز دل لگور ! میا منی
 لوگ د ! برو منی سٹو ہرنی پت براس د جو ہرنی
 من پے د ، منی کوشیں زانسہ د رستے

میر اللہ :-

گرانا ز :-

بی بی چے گشے ؟

گلاموؤ :-

نالان د راست گشی ، مژدانی جنگانی نشان است
 گلاموؤ واگال گر دس ، بروں دتی بننداں
 واگال نریان د گر دینی ، شتر واجہ تٹی خون باز شتہ
 بی بی سنگد لے -

میر اللہ :-

بی بی بگش ، منی جنگالی گہارک دال ، صلواہ و محنتہ
 روچ د بدہ سے سنگ !
 منی دست گیر نہ کنت واجہ !

میر اللہ :-

گلاموؤ :-

گوں ٹپال دست جہل کنت سے کسانیں سنگ
 زوری یک، دوسرہ برومن ماس و گہارے
 زورے، من چشیں مگورے ماس و گہارہ ہم نہیں،
 بزدل، ہینزونا کس برہ عرق بُو!
 مدان (ع) گلامو، واگال گمڑیں (ٹپگیں نریاں
 درک دیاں آوان، بارت گراناز آواں چاری
 اس اش رچنت، نٹال گٹ گیرت و پورا گمڑی

چارمی ندرگ

میر کا ڈری و میر کیارا، لاش لوک (اشتر) و سہرا ہینگ
 انت حوش ڈالتھیں بروتاں، جام سما عیل و علی جان
 او دگہ جنگیگیں مڑد گوں انت
 گریلاں و دست گوں باہنیکاں دیا جنان ندر ان
 پہ کنگریں ورنایاں ڈالتھیں شیری بروتاں،
 گراناز، تیلانکے دنت، دیم دیداری کنت، گریوان
 آف بٹن، زاریہ سیاہ، در جان جو دے بدل نثیت۔
 ہر دوکان دلا سہ دنت، ہرچی خدائی امر انت،
 شہیدک پہ زاری شتر نہ انت
 ندر ان پہ لال شہیداں، گوری پہ گھروان

جاک سماعیل :- نون شمالوگ ۽ اندرا برو شیتہ ما ایشانی نماز

جنازگ ۽ شول کتال

گراناز :- زاری زارح منی براس بھنگویں براس لٹوشہ بلو زار

جاک سماعیل :- گراناز منی براس ۽ گمش منی براس تی براس

بدل گپتہ ۽ پٹی بیتہ سپتہ ۽ نرائیں چون انت

گراناز :- گوں اریان (تی بندلیں براس جتہ ۽ زندگ

و دراه انت !

جاک سماعیل :- گراناز جے گتھے

گراناز (زہرہ) تی براس درک دیان ۽ آحت گراناز

گوگ و تلملاں گیر آرت جنینانی دیوان ۽ دوست

داری ۽ املانی شکلیں نیاداں

جاک سماعیل :- گراناز زانیں آئی ڈر دانی دوانہ بو گتھے ۽ آٹرا

گلنتگ گوں رچوکیں حوناں

گراناز :- بلے بندل ۽ ایذا جاگہ نیست

جاک سماعیل :- جنگ ۽ سہریں پڑو ۽ مرد کاینت ۽ نامرد نہ کاینت

گراناز گنوک مبی ۽ میر لٹہ پڑو ۽ کپتہ ۽ پٹی بیتہ

اگہ زندگ بی تی براسانی مٹ انت

سنگ اگہ چاتانی تہا ریرنت ۽

رگڑا ۽ کینگ چہر دانی دل ۽ کزنت

گراناز :- درگیہ انچو بوتیں ۽ بیرگریں بلوچ بوتیں بلے نہ

ہنزونا کسے، ناہر د ناہر دے!.....

ہام سماعیل :- گراناز، ارمان رات کہ تہ وت اودہ برتیں او میر لہہ
 مڑو کائی دیتیں آئی سگار سہراں کست آئی
 سیاہ اسپ ہیرو پس گواتے ات آئی چاردو
 چہرہ وکین تیر سپنت، سگارانی ٹپ بے شمار
 اتنت، اگہ گلامو آئی عہ درمہ برتیں صڈا زندہ
 اومیت نہ ات؟.....

گراناز :- من مانک و نیلی بوتن، ماتنی مودگ کشتن، دریکہ لہہ
 لاش بیاتیں؟.....

ہام سماعیل :- تہ زیت پشومان بے، نابزانتین زال، ترا مڑو
 ناہر د، قدر و کیلو نیست؟.....

گراناز :- ائے! لہہ وڑیں لگورین عہ قدر نیست؟.....

ہام سماعیل :- شہر لہہ عہ قدر عہ من زانین؟.....

پنجی ندرگ

لہہ، ماس و پس لوگ گہارو براس و حنرم گورہ
 نشگنت، لہہ بے سما کپتہ، دیرہ سما کنت و چاری
 لہہ، گراناز، درمبگوریں گودی، گراناز؟.....

ہام سماعیل :- براس، گراناز عہ گیرام کن، ماتنی محرم اون؟

اللہ :- (مدان دژدوراں) گرانازہ شنگاں ، شلین گونڈل

منی دل عا ؟

جام سماعیل :- خدا ترا دراه کنت . گرانازہ بدیل کثیت ، آنادلے

اللہ :- منی نریان سیاہ مزن تازی و پادارہ ... ساہل

جام سماعیل :- تئی نریان ع ٹپ جوان انت ، کدیمیاں وارت

و پاداریں اسپے

گلامو :- گوں جام سماعیل (گز ع کشتگ و گرمیں آپ تیازنت

جام سماعیل :- گوں گہاراں) شما بریت ، کلچو و لوہی بیارت ،

گلامو و اجک ع پشت ع بدار ، آئی ٹپاں گرمیں

آپ ع شتون پداں گز ع چوڑینکاں کٹن ماکن

گلامو :- باز جوان !

جام سماعیل :- (ٹپانی پٹی تیچ کنت ، اف پہ بدیں دژمنان گرمیں

آپاں پنہ جنت مدان ع ٹپاں صاف کنت) ...

اللہ :- اولہہ) بے دژدیں گرانازہ بیاتیں و ٹپاں بدیتین

جام سماعیل :- مرد و نامرد دہ کدر ع گرانازہ چے زانت ، گز ع چوڑینک

پوک دنت اے ترا سوچنت ؟

اللہ :- منا گرانازہ بگپ سوچنت ، شگاں سوچنت ؟ ..

جام سماعیل :- اے وڑیں و ہد ع ترا ماس و گہار کار دانت

ٹپ روح تئی گور ع نشگنت تئی دژواں ورت -

بے شک چمن و پادار نہ انت ، کوڑو پادار نہ انت

اللہ :-

جام اسماعیل :- حلا تبرا دراه کنت ، دریں جنیں مچ انت
 لنتہ :- (پگڑ) گرانازہ گو تمہیں درد انگ باز گراں ... باز کم
 گلامو :- واجہ تئی سر سلامت ، جوانیں جنیں است
 لنتہ :- گلامو ، تا نمن بیرال نہ گپگن ، جوانیں جن دگپٹ
 مچن ، بلوچی تیلے بشکن ۔

بیر بلوچانی تن دو صد سال ء
 لئیں سرواں انت دودن تانیں
 گلامو :- من وتی واجگ ء پھر بندیں ، حلا ترا جوڑ کنت ۔
 جام اسماعیل :- (رگوں گہاراں) اے کڑاہی ء حوں ورمیاں ڈن ء
 ریچپیت ، گلامو واجگ ء بوپ و بالشت ء
 لیٹیں ، چادر ء بردے ۔

ششمی ندرگ

ماہ گنچ :- (گوں گرانازہ) منی جود ء بلہ زرتے بلبل ، برہ دار بیار
 گرانازہ :- (گوں پوشوس دل ء) تئی جود منی براس ات ، نگریں
 بلوچے ات ۔
 ماہ گنچ :- تئی نگریں مرد زندگ انت ۔
 گرانازہ :- آنوں منی مرد نہ انت ۔
 ماہ گنچ :- تو جنوزانی ء وشے ، منی بلہ زرتے مارا جوڑ کرتے

- گراناز۔ - پرچے خدائی امرانت -
- ماہ گنج۔ - خدائی امرائے نہانت ، وتی ٹپگیں مردہ
- گراناز۔ - لگہ شہ جنگ دجستگ ات -
- ماہ گنج۔ - دروگیں دپاء دار، گرانو، تئی مرد پئی ات
- اے وڑیں ٹپال سیاہ جگر گنت ، سے
- گوستہ انگت ٹپ جوڑ نہ بنت ، شپ
- دردانی دو ابوتن -
- گراناز۔ - گراناز منا نامرد دوست نہ بنت -
- ماہ گنج۔ - تہ ماسی ، مرد و نامرد پے زانٹے ، پرتہ درست
- کشفک بہ بنت تہ وش بے -
- گراناز۔ - ماہ گنج منا اے وڑیں گپ مگش ، منا میار است
- ننگ است -
- ماہ گنج۔ - رجوش ، تہ بے میارے ، تہ میاری نہ بوتے ۔۔ وتی
- مرد و یلہ داتے ۔۔۔ ننگداریں مرد و ، دلیرین
- مرد ، وش و سر یلہ بگردے چو ۔۔۔ ان -
- گراناز۔ - (پتیر و برزگنت) ماہ گنج دپاء دار نہ تو سر و تئی
- پریشیں ۔۔ تو ۔۔۔
- ماہ گنج۔ - منا ہرچی گشے بگش ، ولے درست دنیا زانت
- گراناز پرچے مرد و گلینت ، گراناز گریٹیکٹا
- وش انت ، گراناز و تپیر بڈانت ، دارو تپیر

مردی کا رانت :

تیرے دور دنت ، دست گوں باہیکال دیم ، جنت
ابو ، پمن زاریہ ماگو ، منادوبہ مبن ، منی زندہ زہر
مکن ، منابرسانی گمان کشتہ آنزدگ
بوتیں اتہ منا چوش نہ گشت ، چانپٹی ، چاٹبا !
آونی تہ بلہ زرتے ، منا جنوزلا کرتے ، سیاہ
زبان ، انگت منا چاٹبا گشت ، پنج عیب پلپت ،
گراناز و ناگنج یک دگرے دپ و دیم ، جنت ، چوٹیلان
گرت ، زرنچکال سندنت ۔

میرا باز ۔۔ (گراناز و پس کٹیت مہاری سوار) زالاں شمارا
چے بوت ، شمعے مژدانی خون تا جگ انت ، تنگاہ ۔
شمارا چے قہرے کپت ، امین بہ بت ۔

اے تئی جنک انت جنگباز مژدے
وتی جت گلنت نیں منازیمپکٹ گپتہ ،
اڑی بوتہ ۔

گراناز ۔۔ تو منادوبہ چنئے ، ہاں چانٹت ۔ کشیں !
میرا باز ۔۔ چپ کنت ، شمارا حالے دیاں !

حیرے حالے ؟
میرا باز ۔۔ مگسیانی لشکر مٹے یک الکتے رتکہ ، باران

لکت و حب ۽ راہ ۽ مالان برتگنت ، میر لکھ
 و میر طاؤس و میر حسین و علی جان گول باز
 سر چارال رمتگنت او مولایہی تنک گپگنت
 اود ۽ مزین جنگل ماں آحتہ ، مگیانی نامداریں
 مرد چوش کہ میر مندو ، نازو و نود بندگ کشک بونگ
 انت - میر لکھ کلمتی سک پٹی انت ، مالان
 جمی ۽ آرتگنت -

ماہ گنج - من گشتن ، میر لکھ مڑ ہداریں مڑ دے گراناز

بہیں جسم ۽ چاری ، گراناز سرد ۽ جہل گنت
 گشت میر لکھ چوشیر بیٹراتہ ، پنج دشمن
 میر بازن -

گول مز نکاریں ز جسم ۽ کشتہ ، بہت گول
 شلہیں بل ۽ جتہ او دہ گول گچینیں گونڈلاں
 جاہی جنگ او بازاں پٹی کرنگ ، آئی گلبوگماں
 چارہ گونڈلیں تیرماں آھگنت و آئی نریان ۽
 بہت تیر بہ سینگ ۽ سینگنت - ایشال جام
 سمایل کشتہ ، لکھ و تی ٹپانی پرواہے
 ولے پہ کوہ بانزویں نریان ۽ سک گرتی گنت
 تلوسیت برے برے سماکت ، نریان ۽ ترانگہ لگی
 اسپ و پاداریں ساہارے ، پیش لکھ پٹی بوت اے
 اسپ آئی ۽ دربرت (گراناز ۽ چاری)

ماہ گنج -

گرازا :- (گوں ارسکیں چھاں) ابا، منا بر میر اللہ ۽ لوگ ۽
 من آئی مولد بیس، آئی دست و پا پاں کپیں، آئی
 ٹپاں دریاں کنیں۔

ماہ گنچ :- اے بوت نہ کنت، تو ورتی سہرائی سوگند وار تگئے
 میر اللہ وتی جھنگانی سوگند وار تگ، ترا سون دتگ
 میر باران :- راست گشی زوں آپ چہ سر ۽ گوستہ، نیں اگ

ملاٹے صلاح بدنت گڑا بلکن میر اللہ راضی بی،
 گرازا :- او ابا! (و اگان گیت اشتہ ۽ ندرن، شنک
 اُن، منا بر یک چھے من بگندان۔
 میر باران :- شتر پیا سوار بیٹے ل ہر دور ورتا۔

کیلگاں بانوری

سرے گوپتہ

عبدالحکیم

- شہداد : ورنائے دہقانے .
 شاری : ہمیں ۽ کسان سالیں جنگ .
 موسیٰ : شہداد ۽ سنگت .
 ہمیں : میر ۽ وکیل
 میر آدم : کلگ ۽ میر

یک توارے اودگہ بازیں توار

وہدوز مانگ : منے شے

- شاری :- (ہیکنت) تچاں انت اوپہ گل گوشیت / اتا، آبا ؟
 ہمیں :- چے ایت شارو ؟ تو مروچی سک گل اے ؟
 شاری :- ابا من ہنوں ، شہداد ۽ دیتوں ، خندہ کار ۽ پیدک انت
 ہمیں :- گڈا ، تو پرچے انکس گل اے ۔
 شاری :- ہاں ، اتا ، منا گوشتے ، شاری نوں شما واجہ ۽

ہمیں آکے انت کہ مارا بگوشتیت شماواجرہ

کہن آء آپ آء مہ روے ۔

ہمیں : آکے انت کہ مارا بگوشتیت شماواجرہ کہن آء آپ آء مہ روے
شاری :- نا، آبا چوش نہ گوشتے ۔

ہمیں :- (پہ زہنکی) گڈاچے گوشتیت، تووت نہ گوشتے
شاری :- آبا (پہ سیکلی) من وتی مشک بہ درخیس (گینسارے

کشتیت)

ہمیں :- شرانت، تہ مشک درآحت، لون برو نکان

پچج، تہی ماس تہی انت گوشتیت منی آء نہ بیت
شاری :- آبا، نکان آء وا من پچین، بلے تو منی جبرہ بشکر

ہمیں :- شرانت، پدا کائیں، تہی گپاں گوشداریں ہنوں

من اشتپانی اوں پہ کارے آء

شاری :- بختادر، توہر و ہدا اشتپانی اے ۔

ہمیں ہاں، ہاں من رو گاؤں واجہ آء ڈکت آء (راہ گپت

پادبرمش روگے)۔

شاری :- ہے واجہ آء ڈکت آء (پہ لاڑکی،

بدل ساز

میر آدم :- بیاباریں دہتقال چو آتگئے ؟

واجبہ پنچوہ تھی سلام ، او

ہمین :-

گبخش نا ، دپء چھیا پلے ؟

میر آدم :-

واجبہ حقیں جبرائش انت ، شا کہ مردماں ہے سیٹریں

ہمین :-

ڈغارانی رسگء حال کتہ آدگہ وٹریں حبر کنگا انت

میر آدم :-

اگن اے سیٹریں ڈغار آباد کنگی چنیر بہ بوتیں انت

گڈامن ایشانء چوں اشت ، آپ شہ کجا کارنت۔

ہمین :-

واجبہ گوشنت کہ ماشہ نیل کورء آپ کارین -

میر آدم :-

بلے نیل کور آپٹ شہ کجا گردین انت و پلا دیمء

اے تہلاریں کوہء چوں برانت -

ہمین :-

میرا گوشنت کہ فرہادء گوں وتی تیشگ لکء کنگ

کہ برت کرت گڈا اے شترین کوہ چے ایت -

میر آدم :-

ہود ہتقان گڈا فرہادء عاقبت چے بوت لہ پگرو

(ناکی کندیت)

واجبہ ، ما و اجہاں دیستہ - مازاناں کہ اے ڈولیں

ہمین :-

بے سرو پادیں جہدنی آسر چہ بیت - بلے چوں

کناں ، ورنامے جبراں کجا زورنت -

سرء اش بہ لگیت ، وت زان انت -

میر آدم :-

جی ہو - سرء اش ہردیں بلیگت ، بلے آواسک

ہمین :-

مزن ، پنچگ انت -

چہ طور ؟

میر آدم :-

ہمیں :- مروچی ہے مراد عینچ نہ انت ، شہاد

میر آدم :- ہو ، ہو ،

ہمیں :- میرے بچک ، منی چک شارو ، گوشگ ات

میر آدم :- دہقان ، چے گوشگ ات -

ہمیں :- چے نہ گوشگ ات اگن منی دیم ، بگوشتین اے

منی آئی دپ شہ ہونے ، پُر کنگ ات -

میر آدم :- زانائی جسگ ، راہچیں ردیں جبرے گوشتے ؟

ہمیں :- نا واجہ ، ترا گوشتے -

رپہ زہناکی ، منا ؟

میر :- جہ ، ہو گوشگ ات شاری نون شما میرے کہن

پہ آپ ، پُر کنگ نہ روے -

میر :- رپہ کنگ ولنڈ ، گڈا کجا آئی پیرک کہن ، برونت

اے چے مخلوق ، تن کشیت ؟

ہمیں :- زانان ، ہنچودل ، مان انت -

خیر من اے جبرے جست و پرس کنیں -

میر :- جوان ، جوان ، فکر مکن ، مناتسی کاریات انت

ہمیں :-

بدل ساز

شاری :- شہداد ! تو مروچی سک دیر کرتے ، من ہما انت

نشنگ قتی راہ چار گاؤں ..

ہاں مروچی مارا ٹوہیں تھارے دیمے آتنگ اتا۔
 ماگوشت تنگہ ایشرا نہ بڑوس، گس نہ روئیں
 پیمشا شپ کپت۔

زانا اے کار باندا بوت، نہ کرتے تونزانت
 من پر تو نشنگوں۔

من زانیں ببلے چون کنیں، ماگوشاں کہے جو پاکے
 مئے آپ زیات ء سوار بہ بیت اونوں مئے خیال
 ایش انت۔

بزال ترا ایشی خیال نیست کہ کس ء تھی راہ ء چارگٹ
 انت، شتر انت من ہم دگہ برء تھی راہ ء سرء
 نہ ننہیں۔

شارو، تو زہر بوتے، ہمیں سکے ء لہتیں روچ
 دگہ صبر کن، آپ کہ کیت اے دراحیں ڈن و
 ڈغار سبز و آباد بنت او کیلگ کہ۔

شتر انت، تو تھی کیلگانی سرء بہ گوپ
 شارو، تو چونیں نادانے اے؟ پر چانہ زانے،
 ہر کس کہ کیلگانی سرء گوپت نہ کنت آوتی سیاہ
 سزانی سرء ہم چیر دات نہ کنت۔ من اے
 درستان پہ کئے کنگاؤں و منا بید تو دگہ چہ است

انت -

شترانت مثلا دیر بوت ، تیل کنگلی ات
من تیل یر رندء آ ہنگوں ، بلکہ دوکان پر

بہ بنت -

شاری :- چے ، تو تیل زورے کار یر سرء رورے
نوں شماشپٹ ہم کارکنے ؟

شہداء :- ہو ، کار مئے وتیگ انت ، شراقت تو بردگ

من شتوں دکاتانی نیگء

بدل ساز

شہداء :- یار موسیٰ ! من دیر وانہ کتہ ! تیل نہ کنگلی ات

موسیٰ :- نایتل انگتہ چرانغان و ماں -

شہداء :- تو گڈا چے ر ڈن ء نشتگے !

موسیٰ :- منی دست ء را کونگے مان آ ہنگ ات -

شہداء :- اُف ، باریں !

موسیٰ :- شگرے ، منی تنک نہ سمست -

شہداء :- بردان ، من ترا ڈاکڑیگے بیریں -

موسیٰ :- ناہے ، ڈاکسرناکسرنہ لوٹیت ، من پہ وادی

آپ نہ ششٹہ شربیت -

شہداء :- جوان گڈا بہ نند ، کمیں آرام گن ، من روپیں تہا

چاریں، چوں انت تہلار کو سنگانی تہلاریں کوہ
گڈگ و توار و کاریانی زور زور و ساہ کشگ
توار)

بلے یلیں سنگیاں، چوں انت باریں کئے زور انت
(بازیں مردے یک پارگی و گوشت کاری و
کو ہیں جزم)

شاہش مئے کو ہیں جزم و اے سنگین تار
داشت نہ کنت، بدے سنی کو سنگا و
اوہاں ایش انت، چراغان پُر کن ات
انشی ڈرا ہیں شب کار کنگی انت -
(کو سنگانی کوہ و گڈگ و توار، او - و شیں
سو بی ساز تا شریں دمانے و)

بدل ساز

دہقان، چوں انت، باریں اے بچکانی کار
جو پاگ و کش و اوست و دپڈ انت
بلے ایشانی آپ تنگہ نیا ہتکہ -
واجہ ہنچو بٹاک جن انت، اے تلارانی
برگ ارزان نہ انت، بلوچاں گرشہ ڈل
سنگ اگہ نرم بہ برتیں۔ گڈا توں گال شہ

گترن د نہ ہوں ات -

میر آدم :- من خیال د اے جو پاگ و اجو پاگ انہ

باریں تاں دریم د جو پاگ د آپ دیات د

سوار بیت کہ نہ بیت -

ہمین :- بلے زیا بچو د زہگ کہ ہمود د کار کنگ د

گوشگ د ات کہ حکومت د آہاں لھتیں

مردم ہم داتگ انت -

میر آدم :- شہر مردم چے کرت کن انت -

ہمین :- واجہ گوشنت آہاں د ہنجمین درمانے گرا

انت کہ چوشورہ د انت د آس اے

دشنت تہ سنگان بورینت -

میر آدم :- ہاں ، ہے دانہ میٹ انت ، بلا ہیں کوہ

ہے بورینت ، گیند نوں من جیب چوں پ

آدسودگی شنت کنت ، گڈا ایشانی کار منی

ضیال د آسان بیت -

ہمین :- جی ہو ، من ہم کار د چارگے یک و دورنلا

شتگون ، اے واجہ عجبین چیزے انت

چو بکی چست کنت -

میر :- گڈا من خیال د اے بچک وتی آپ د کار

انت ، او مرنیں آبادی دے بیت -

میرا اے بچک گوشنت کہ ہر کس دست
 وت کار نہ کنتہ نا آواں آنا آپ ونہ نشہ
 دیات آ زمین زمین ، من شہداد آ باز
 منت کت کہ من پیر مردے اوں منا
 ٹکرے پہ گزراں آ بدے ، تو زانے واجہ ہے
 گزرتے -

میرا دم :- گوشنت ہے کہ نہ دےئیں -

تا واجہ ، مارا پہ شگال بستگش -
 گوشنت آوا پہ تہی جنک آ زامسی آ
 دل مانگ انت - اوگر تو چشیں کلوتیں
 حبر کنت -

ایش را واجہ کسی خاطر نہ گیت ، گوشنت
 نہ کسی کار نہ کنت ، بلے کہ آ گزراں آ
 نہ بیت او اے پیراں سری آ منی دستہ
 کجا کار بیت اگ منا ٹکرے زمین بہ دتیں
 گوں ، اے شہ من آ رند ہا یانی بوت -

میرا دم :- اصلی میں حبر ہمیش انت کہ انوگیں ورناتوی
 سر آ سوار انت ، مردم ہے بگوشی

بدل ساز

شہادت:- یار مولیٰ شرانت کہ وشنام بوتیں اگہ ناسے
 بیکاریں وشنینا تکاں میئے نام کشنگ ات
 موسیٰ:- ہو دوست، سک شربوت، صحت قسمت
 نصیب، اے بلاہیں کورک گون جسکارے
 کہ لیٹ گپت، بنی آدم ی پوریات ی جم
 بٹزرا بنت -

شہادت:- چم و چاری چوں گراں انت، نون گبندیک
 شے در میان ء انت، چوں بے تا ہیراں
 موسیٰ:- گوشت شے در میان انت، قدرت
 خدا بسیار انت -

شہادت:- ہو اے راست کہ کسی دیمیکانہ زانت
 موسیٰ:- بے بنی آدم ی کسب کمال ء گبند، اے

کو ہیں تلار چوں پہ توش براہ دنت -
 شہادت:- بنی آدم ی رثن ء چے کارنہ سارت،
 حقیق حبرایش انت کہ باوت ہے رثن ء
 برکت ء شہ جنادری ء پہ بنی آدم و سر
 بوتگیں -

موسیٰ:- من گرشین کہ رثن ء را کار و تینرکت، اگہ

نارژن بیکار و بیکارانت -

کار، کار و ابن آدم و ہما جوانی انت کہ آرا شہادہ:-

دل ہیں جہان و وجہ ٹا صینتہ ، اسے
مشین کہ ما ادا منڈ نیتگ انت دراہ بنی
آدم و کار و برکت انت -

پمشکار منڈیٹ گرشہ کہ کار عبادتے - موسیٰ:-
بلے من نہ زائین کہ انگت بازی مردم ہست شہادہ:-
انت کہ حقین عبادت و پرچا و ترا دور
دارگ و انت -

براس کار و شیر کنی و کار و دل کشی موسیٰ:-
ایشان تنگ نہ دیتہ -

ناکو ہمیں آروچی گرشگ ات کہ منا مکرے شہادہ:-
زمین شہ ہے دیات و بد ٹے -

بلے ما چوں کنین کہ زمین ہوریں میراث موسیٰ:-
انت ، ہما مردمانی کہ اے زمین اش
در آرتگ انت - اوشہ چمگ آب و
آرگ و کارش کتہ -

ہو، من ہم آرا ہنچو گرشٹ - بلے زی کہ شہادہ:-
ایدا آتگ ات ، گرشگ ات کہ میر
آدم لانیختہ کہ را ہے نہ را ہے سے چہار

ہنگام آپ زمین -

موسیٰ :- اے آپ کس کسے رادات نہ کہتے
اے آپ نہ بہ حکم انت اونہ پہ زرا انت

اے پہ کار انت -

شہد :- اوپا ہم زمین ہما آئیے انت کہ آرا در آرا
اونہائی انت اے زمین کہ آرا لنگار انت

آرا کشیت و آرا رونت - اے کہیں
واجہ کارین مردم انگت وتی پیش زیاگ

شہد :- نیا تہگ انت -

موسیٰ :- اصل و گپ ہمیش انت ، مارا باید انت
گون وتی کار و مشکول بہ برین ہنچو کہ ساری

بو تہین -

شہد :- آپ نون یک دور وچ و زیا ت سربیت پدا
کار زیا ت ودیت ، مارا اشک و اند کاٹی کجا

بیت کہ اے ڈولیں گیاں گوشدارین -
منی خیال مردم کیس گڈگ ی سر و پہ

موسیٰ :-

پرو شیت -

شہد :- و اب باری کیت نہ ایت سر و شہ غم و اب
نیا ہتہ - کہ باری چوں نون شہ گل و

و اب نہ ایت -

خیز مردم و ترا تپک بکنت ، جوان شب بخیر
بدل ساز

بام و دات ، کرس و بانگ ، مرگانی چرچری
 موسی پادا که بام و دات ۔

پو من آگا بول ، میسے سنگت آنی پاد برمش انت

(چو در بازیں مردمانی پاد برمش
 پاد برمش نرنیک بول انت)

مرچی کہ روچ ٹک دنت کار پانی جہدانی
 ٹمرگوں روچ و روزنائی و اے چگ و
 شینگیس آپ و شہ اے کوہ و جہل کہ دور
 دنت ۔ میسے درستانی سرشہ پھر و برز
 بیت او و شنیا تکانی چم جہل بنت ۔ برتاں
 ہنجو کہ ڈارننا میٹ و تورکت ، شما و تی دہل
 و سرنا ہاں ساز کن ات ۔ آانت روچ و
 ٹک دات ۔ موسی پلینگ آس و ماں دار ۔
 (باکس جنت) ایش انت ماں داشتن لہاں
 یک ساتھے و توری و پلینگ و سچگ چرچر

پدا ڈائنامیٹ ۽ ترکک او کوہ سنگانی تالا
 توار، گون ایشی شادی ڈوہلانی سر
 چاپ ۽ توار، او مردمانی کوکار" دور
 پوریات دور دور پوریات، او مردمان
 گون دھل و دیا مہاں در چگ او پدا آب
 شاری ۽ ر چگ -

سنگتان بگنہے، آ آپ انت، کہ جو
 سر بوتگ چیر، ہم مردمان و تی شادہ بنا

شہادہ

گون شادی زمیلاں کیلگان بانوری سر
 گوپتہ ۽ صورت ۽ کمانک کٹیت

مہر ۶ جوریں بدواہ

نصیر شاہین

مردم : یار محمد : نیم عمر میں کما شے .
 سو مری : یار محمد ء جنتک .
 شہداد : یار محمد ء براز تک .
 ٹھکری : ہلکے مستر و ظالم و گروناک این مردے
 باہوٹ : یار محمد ء شپانک .
 اسلم او انور : دووانندگیں ورنہ .

اولی ندرہ

(سینکل ء گھٹی)

انور :- ہونہ ، دیم پہ لوگے روگے پیشا چو گل و چارے لگے
 اسلم :- لالہ ، اچ منی دیم ء رد دے وتے .

(سینکل ۽ گھٹی)

اے بلاہیں راہ ۽ زانے نہ گندے ، کجام بازیں
 ٹریفک و تنکیں سٹرکنت دہ دہ وتی گھٹی
 جنے گوں وتی مرداریں سینکل ۽۔

اسلم :- وتی کڑہیں سینکل ۽ نہ کشیت اومنی ... تو زانے
 مروچی اے پٹ ۽ منی سائیکل رولنر اس ۽
 اور :- او اے رولنر اس ۽ راکہ الزبتھ ۽ تھی پس

را انعام دانگ (ہردو کنڈاں)
 (بلے اسلم پنچو چپ و بے وانک بیت گھٹے
 کسے ۽ آئی خندگ چرائی دپ ۽ چپ بت -
 اڑے چے بوت ؛ منی خیال ۽ چہ خندگ
 پد ترا اے جبر دل ۽ آحت کہ تھی پس ۽
 شان دگ تاخی کنگ بوت -

اسلم :- (پہ لوری) نہ اے جبر نہ انت -

اور :- تہ چے جبرے -

اسلم :- منی سر سک درد کنت -

اور :- کیس بدار ، بلے ادا گرم ایں جا ہے سا گٹ

بیت تہ دے راست کنناں -

اسلم :- انا - شترال رواں -

چے تہ وا ایر کپتے -

انور:-

ہاں!

اسلم:-

ترا چے انت ، انور دے پیش تہ تو ہا علم

یار محمد:-

ٹول ، گوں چرک و مشکولی جبر کنگ ، اتے ،

گشے کہ خدا نخواستہ ، باریں چے بگشیں ترا -

اڈے - اڈے - اڈے کجا نگو دیوانگ ؟

براس آقبرستان ، رواں کین فاتحہ دیاں

اسلم:-

رندہ رواں -

ہونہ ! پوہ بوتان ، ترا دتی شیرزالیں ملک

انور:-

و تنگویں پیرک گوں آئی بھنگویں بروتاں

یات آحت (حندیت) بے برواں -

یار دانی تہ سیریش بہ بے -

اسلم:-

بے نوں من پچ نہ گشاں برواں کار کپتنگ

انور:-

گوں دتی ملائی -

(شرعاً گوزیت اسلم و انور چپ و بے

وانک و تی راہ ، پدا سرگرت -)

پہل کنتے من گوں تو باز مذاق کرت ، منافذ

اسلم:-

قسم ات نن نراناں کہ تو اے جبرال دل دکنٹے

نہ براس من کہ عمر گوں تہ چدوریاں مذاق

اسلم:-

کرتنگ نہ تہی اے جبرال چوں دل دکاراں او

دوارگ تو منا ہریں حبرے ہم نہ گشتگ ،
اے چرک و مذاق تہ عمرہ بوگنت -

ہو بے رچے ء چو ملورو موخجا بوئے - او
دوارگ تہرستان ء من تہی ارساں ہم دستن
توتہ باز چیردیگ ء کوشت کرت ، بے گماں
بازکیں درداں کہ سنگت و دی بوگ ء
نیلنت ، التا حبرے ہست کہ توشہ من
چبرے دئے -

ہواست بے پتہی وریں دانندگیں مرداں
تہ اے حبر کتاب ء قصہ ئے -

نوں پنجو حبر ء کنگائے گشتے مندیں پیرک
گون نوا سگاں حبر کنگ ء انت -

بس ہمیش انت نہ تہی زانت ، یک سامتے -

منا پیر بگپنت من قصہ گو شدارگ ء
حدوک داراں بے توشہ رع کن تہ بشکنیں

نوں لوگ نزنیک انت اوقصہ دارا ج انت
تو صم دم برتہ من ہم ، دہ میل ماسا یکلنگ

کرتہ -

تہ پے بوت

کلج تاں سے ماہ بندانت و من و تو ہم یکجا

آن باندا ترا سر جمیں قصدہ اشکناٹینین
وعدہ !

انور :-

پکا وعدہ !

اسلم :-

دومی ندرہ

انور :- اسلم من مرچی دگہ، پچی نہ اشکینین۔ ایلیہ

اسلم :- ہما سے قبرانی قصہ - ہونہ !

انور :- بس زیاتیں حبر نہ -

اسلم :- انور اے بازیں کہنیں قصدہ، بے من و خدا کہ

مزاریں پیرک و وتی چم دیتیں قصدے
کہ گوں منی پس کرت -

انور :- ٹھیک انت ، منانہ گوں تئی پیرک کارنہ

پس ، من قصدہ لوئیں ، بلکہ ہما قصدہ کہ
سے قبران کل انت ، بلکہ پنج قبران -

اسلم :- پنج پرچہ ؟

انور :- یک قبرے تئی پس او یکے تئی پیرکے کہ آدنی

دل دہے قصدہ کل انت ، بلکیں کتاباں نبشتگ
ہ بیت و آدکیں و اندگ اور لوک نہالیں

ورنا ہے قصدہ بوا ننت -

اسلم :- بس گوشدار ! من پس گوشگ انت کہ

ٹھکری لکہ یک ظالمیں مردے ات پہ آئی
 جنگ پلگ و کشگ پچ گرائیں حبرے نہ ات
 آوانی مستریں خرابی کہ اے قصہ بگبیج
 کت ، آئی باز عاروس کنگ ات ، ہر جا کہ
 پسندے بوتیں ، ہر کسی کہ جنشک ، گہار ،
 تنے جا ہے کہ کسی ، جنیں پسند بو تیں
 تہ پہ زور سوناں نے گپت او عاروس کت
 کمال انت ۔ اے تہ سراسریں طلیمے انت ۔
 ایسی اے ابید اگہ جن نے کہ باز دوست
 نے بوت تہ ما ہے کیے داشتے ، نہ تہ بازو ہر
 شپاء عاروس کت و صحبت سوناں نے دات
 خیر بل آئر اونوں گوشدار ہے سے ایں قبرانی
 داستان اے ۔

انور :-

اسلم :-

گوش ان گوں تہ انت ۔

انور :-

اے ہما دوری قصہ انت او قصہ چوش انت

اسلم :-

سومری ! او سومری " کجا نگو ۔

شہاد :-

ہاں ، چے نے ، شہاد منا گشے کجا نگو روئے

سومری :-

سومری ! ترا چے کار !!

او ہو ، زہر مگر ، منی باگانی سومری ، مروچی

شہاد :-

چوں جلوہ ناک نے ۔

سومری :- ترا لچ نہ آیت گوں من چشپین جبر کنتے !
 شہاد لچ، لچ مردم چہ بیگانگ ء کنت، تو

وتی نے، منی چند یگ نے، سومری
 نہ زانے کہ من پر تو دل دے چے جوڑیننگ

سومری :- گل دل دے گوں مد کپ، تسی دل ے مراد پور
 شہاد او: بر چہ سومری چون نہ بنت، پیر تو شتہ من شتر تر کئے انت خیر
 آخبران، اے بخش کہ اے چے انت تسی دست ء
 سومری :- ترا چے ہر چہ کہ بہ بنت۔

شہاد او: تھی ہر ہر روز منی سر و چمان سومری تو اگ منی چہا کنتے دل
 سومری :- پہ شاعری وتی دل ے سچ و شس ممکن
 شہاد :- او تو شتے، سومری، کمو بوشت، کمو یک

جبرے چہ تو سوچ کنیں۔

سومری :- بگش من زان ء کئے ان۔

شہاد :- تو کجا ر وے۔

سومری :- باہوٹ ے ناناں برس۔

شہاد :- چش بگش، پتہ پہ ہما سیاہ روئیں شپانک

باہوٹ ء چوبے تا ہیرے، شر برو

بدل ساز

پس دمیشانی گارگ و توار ے تہانل ے توار۔

او تو ار کم از کم ء نرینک بواں بیت شہر
کترہ عے نزل ء تو ار بند بیت۔

سومری :- منا دیرانت کہ منی تئی پشت ء او شترک ان
باہوٹ :- اول سرء اے بگش ، پر من کنکہ نان
ہم گوں کہ نہ ؟

سومری :- باز گترنگ ء خیر گندی ہے نل بترگ
کہ ترا مشکوں ء کرتہ -

باہوٹ :- اگہ تاں کتر ہے ء تو میا تین ء تہ نل ء ہم
منا جواب دات -

سومری :- شہ گترنہ ؟
باہوٹ :- تئی پس کہ تئی صفت ء مکنت دگہ کے ترا
بہ گلا ٹینت -

سومری :- جوان اہت ، جوان - من شہ تہ کدی سپت
لوٹت ، وتی نانان بور ، یک شہداد تو بوتے
باہوٹ :- شہداد ترا دل بیت ، جو نیم نام ء سنئے ، زاناں
مروچی دوازگ گوں تو ڈک لگتہ ؟

سومری :- ہاں ، من تئی نانان آرگ اتوں کہ دوچار
کپت ، وتی ناہو دگین شاعری شروع کت۔

باہوٹ :- سومری ، منا حق نیست کہ شہ ہر چیز ء
تہاوت ء راہور کنین ، بلے یک دست
بندی ء گوں تہ کنیں -

باہرٹ :- ہو، دگ اللہ ہو، ہم پھسیرین لاپ ۔

(ہر دو کمندان)

سومری :- بزور اے تئی نان !

باہوٹ :- (لنگہ لے دیا کنت) اونہ، سہتگنت

منی خیال آمد ران و تو جوڑ کر تگ
ترا حبرے گشین ہر کدیں کہ نیمگانی آپ ک
ویدا آحت منا تو ارکن من ترا مدرے جو
کفگ و نشان دئین -

سومری :- زاناں، خراب انت مدر، ابا گوشگ

باز جوان ات -

سومری :- دستبندی و بگشی -

باہوٹ :- آایش کہ شہداد تئی وتی نا کو زہک انت

ہروڑ بیت شہ دگراں پرتو شرانت، ترا
بایدنہ انت کہ تو آٹرا سست و بدگشے

سومری :- من آٹرا کدی سست و بدگشہ، آ کہ

ہنچیں بے شرمی حبر گوں من کنت

من چنکس وار آٹرا گوشگ کہ گوں من ناہو

گیس حبر مکن، مرو جی کہ من تئی نان آ

آرگ اتوں تہ دوارگ وتی ناہو دگیس حبران

کت اوترا ہم نا حق بدو ردکت -

ہاہوٹ۔ منی تہ پروا نہ انت، ہرچہ کہ من شمعے نان
وروگ ان شپانک ان۔

سومریا۔ پرچہ زانے خدا نیست، حق نیست، تہ
زاناں انساں نے نہ ئے۔

ہاہوٹ۔ سومریا تو لرنیک چار ئے، من باز او باز دور
چاریں۔ من زائیں کہ تئیں وتی پس، باز منہ
سرد مہربانی انت، بلے، بلے۔

سومریا۔ بلے، چے؟

ہاہوٹ۔ بلے من تنہا شپانکے ان۔ بس
سومریا۔ ہاہوٹ۔ یہ خدا بگنہ چشین خبرہ ممکن، من
تراپش گشت کہ شپانک ہم خدا ئے بندگ انت

(ہاہوٹ روتے)

ہاہوٹ۔ رچہ دور، پس دیم پہ وت روگ انت حیت
مروت پساں توار کنت۔ ڈرا چے، کچ ہش
سومریا۔ رشتہ ورد توار کنت، جواں ہاہوٹ من لوگ

رئین!

ہاہوٹ۔ جواں، تلے توار آہتہ آہتہ گار بواں بیت

بدل ساز

شہد۔ ناکو گشی تو وتی مہری بہا کر تگ۔

یار محمد :- ماں ابا ؛ باز گمراہ ات یک روچے باہوت
پستان چارینگ بوت کہ شہہ حیت ء در کینگ

و بزرگ ء پدء گوں کینگ ، بلے خدائی مہرانی
بوتگ کہ گریب زات پہ گزے ء بالا بوتگ
بس ، ہے یکیں جبرے ؛ نہ کرتے خدائے شو میں
شہاد :-

باہوت ء پہ یکیں باہوت ء خاطرے ماوتی
مالاں چے ء بہا بکنان -

یار محمد :- باہوت ، گریب ء چے گناہ ؛ منوت
بہا کرت -

شہاد :- ناکو ، ترا اگہ پیہ ء ضرورت ہست
تہ مارا بکش ، من تنہا میں مردے ان
خدا مرزیؑ سا بگے گوں من ہرچی
بازانت منا ابید اتج تہ دگہ کٹے است -

یار محمد :- نہ منی چک اے وڑیں جبراں دل ء پچ برہ
کن یار خدا ترا باز بدنت ، پاؤدگ منی انت
شمارا خدا ہست بکنت -

شہاد :- ناکو ، اے چار روچی زندء مال چے مردم ء
باید انت یک و آ دگر ء کار ء بیت - مزنیہ
مردانی عزت بکنت -

یار محمد :- شہاد بابا مروچی تو جو نیں شرین او پہنڈیں

حبر کھٹے -

شہادہ:- ناکو، من شہ ہما سرانچیں حبر کر تگ -

او نون کہ - حبر،

یار محمد:- چے حبرے ۱

شہادہ:- ناکو مناد پ نہ بیت -

یار محمد:- ہونہ، من پوہ بو تن -

شہادہ:- ناکو۔ من زانت کہ تو من دل ۽ حبر و ت

زانے من و ت چے بگشین -

یار محمد:- بگبند شہادہ، اے بارو ۽ من ترا گشتگ

ات او نون ہم گشین بلوچ ۽ زبان یکے ،

او اگ بلوچ و تی زبان ۽ نواشتات ، آٹرا

باید انت کہ و ت ۽ ر زندگی کل بکنت -

شہادہ:- ناکو من نرائیں کہ منی تہا چے عیب است او آ -

یار محمد:- بس، شہادہ! اے بارو گوں من ہیچ حبر من

اے بوت نہ کنت -

شہادہ:- پرچے، اے التا بیت -

یار محمد:- منی زندو نہ بیت، شہ من دند منی زہگ

لضیب -

شہادہ:- ناکو، شروقی دل ۽ بچار، رند پشواں

یار محمد :- اگہ تو مرد چہ پہ ہے حبرہ آ حنگلے تہ وئی
 راہ د بگر او دوارگ من لوگ د پچ مٹیا
 ہنچائیں کارے ترا بہ بیت تہ تئی وئی جاہ انت
 شہادہ :- من آسیاہ دیم د گندیں (قدسانی تواری)

(خاموشی - سومری ۽ گریوگ)

یار محمد :- سومری ۽ پرچہ تو گریوئے ؟
 (سومری اگت گریت)
 یار محمد :- من زانیں کہ تو منی او شہاد ۽ حبرہ اشکتگ
 انت ۽ بلے من جنک تاں من زندگ ان تئی
 عاروس گون شہاد نہ بیت -
 سومری :- گریوگ ۽ تہا (ابا)
 یار محمد :- جی اتی ۽ سومری منی زند ۽ آخری واہگ
 ہمیش انت کہ من وئی ہما قول د کہ من گون
 تئی اس ۽ خدا بہ بخشیت کرتگ پورہ کنین من تئی
 ہم دکش ۽ سئی ان، تو مہ مگرے - ہنچو کہ
 تو لوٹے ہنچش بیت - با ہوٹ شیانکے نہ انت
 اے حبرہ زانیں او پچے مرد چہ کس نہ
 زانتگ، او حیر، اے حبرہ بل -

پس و میشانی گارگ و توار۔

نیل ۽ توار شہ دورہ، آہستہ آہستہ
نر نیک بواں بیت۔

سومری :- باہوٹ، باہوٹ

ہوٹ :- تو منا پچ لہرزینت، خیرانت۔

سومری :- ترا پس ۽ لو گنگ، انوں، انوں برواں۔

ہوٹ :- خیرانت، حبر چے انت، شہ من حظائے

تہ نہ بو گنگ، یک وارے منا حال بدے

چوش مہ بیت کہ اودا دل ترک بہ بین۔

سومری :- آ، چے گشت، آپس ۽ ہڈے آحتگنت

ہوٹ :- سٹے ؟

سومری :- شہدو ؟

ہوٹ :- پوہ بوتن۔ مبارک اے حبرہ بو گنگی

ات، پر چہ کہ آتئی وتی نا کوزہگ انت

سومری من بازوش ان۔

سومری :- آوڑ کہ تو زانے آوڑ نہ انت او ہروڑد من

سہ گندوریں کہ تووش نہ تے۔

ہوٹ :- من پرتئی وش ۽ چوں وش نہ ان، آگہ وش

نہ بیت تہ چے، منی دست ۽ بیت۔

سومری :- جواں اندگہ حبر رندے بنت، یک وارے پس

حدّ برواں -

بدل ساز

شہدِ واجہ ٹھکری ، من اے جبردِ حیران اُن کہ تہی کار
پرچہ چشن نابود انت ؟ جی پن لے بزرگ
شاعر ء -

ٹھکری :- مئی کارندہ باز لائق انت کہ من ہر کندے
حال دسٹی اُن ، ہرکے ء حال دسٹی اُن
شہدِ واجہ اگہ دل آزار نہ بے تہ اے جبر انت
کہ تو ہر گس ء حال دسٹی نہ لے -

ٹھکری :- ورنہ ، منی دیم ء تاں روپے مروچی دے بچک
چشین جگ نہ جنگ -

شہد :- جوان واجہ تو اے بگش کہ اے ہلک ء زیبائیں
جنگ تو دیتگ

ٹھکری :- بچ چشین جنگے نیت کہ من نہ دیتگ او اگ
من پسند آختگ من آروس نہ کر تگ

شہد :- جوان ، واجہ اگہ تو جو پکے تہ یار محمد ء جنگ تو دیتگ

ٹھکری :- یار محمد ! کجام یار محمد ، ہما اللہ ، آٹرا زانے
جنگ ہست !

شہد :- بس ہمیش انت شے سٹی بوگ او تہی چاروآنی

حال دئیگ - من گشین اگہ اے گلزمین ء
 جنکے پیدا بوتگ تہ آیار محمد ء جنکے سومری
 انت -

اوه چش بگش کہ منی چارونمک حرام و غدار
 انت ، وزنا ، من شہ تو سک وش ان
 اسپ گوں سنج و سلاہاں تی انت -

خدا واجبہ ء بخت ء ہر جا بکنت - من ہما
 رو چہ و وش بیس کہ آ جنت ء حور تی
 لوگ ء بانک بہ بیت -

الماہنچش بیت ، بے کمین جنکے ء دروشم
 بگش ، تو شاعرے ہم ہستے ، چش کہ تو
 گشت -

واجہ سومری ء رنگ شہ زانت و عقل ء
 حد و گیش انت گوں منی شہراں نازینگ
 نہ بیت - بے شما چوش بزانت کہ اگہ
 سومری وتی نیم و ابس چھاں چست بہ
 کنت تہ گشے کوہی آ ہنوی ء را چہ پیرین
 واپ ء دواہ دیگ بوتگ - انار کانی گندے
 گشے کہ گلاب ء تا کانی نوک رنگ زرتگ
 اگہ وتی سیاہ و تہار لنجیں ملگورانی پیچاں

پیچ کنت تہ بشامی سیاہیں جہیزانی ارس
 شہ شرم و در کار کنت گردن و در اللہ و
 پہ نازے تراشده، کہ چشم بکپیت تہ کو
 شہ ادب و و تی گردن و جہل کنت، ہر
 کمان، و چوئین بروانانی چید و چشم و دی
 بیت، چشم کہ گشے تیر من کمان و کد
 انت، گون آئی و شین قد و بالاد و آئی
 اے کبگی ر پتار و کہ بنی آدم بگندیت تہ
 گشیت کہ تاں زندہ آخری حد و بس سومری
 منی چم آئی دیم و بہ بیت -

ٹھکری :- بس بس شاعرین ورنابس چہ مروچی
 چوش بنزاں کہ سومری منی انت کسے چہ
 من و بہرت نہ کنت، پہ زور کہ رضا، پہ
 مال و دولت یا صنی، منی قاصد مروچی
 بلکہ انوں رونت - محمد نور شا باش،
 انوں گول مال و دولت و اشترانی باران
 دیم پہ یار محمد و لوگ و برو، او منی
 ساگ و حبر و بہ گشین -

بدل ساز

- یار محمد :- اے حبیہ بیچ بر بروت نہ کنت ۔
- محمد نور :- شہ دلء بچار ! تو زانے کہ ٹھکری لکہ چوئیں
مردے ؟
- یار محمد :- من ترا سرء گشت کہ من وتی جنک داتہ
ترا وتی ٹھکریء را ڈیک جواب انت ۔
- باہوٹ :- خدا خیر کنت ، سو مری ! تئی پس انجش نشته
گشتے چہ ز ہرء پیرانت ۔
- سو مری :- تہ برہ تہ ۔ یک وارے بگنڈے ۔ من چہ دروگرگ
پشتء شمسے جبرائ گوشداریں ۔
- باہوٹ :- شر ، ہرچی کہ خداء آورتہ قدمانی توار
واجہ شما منالو ٹنگ !
- یار محمد :- ہو ، شربوت کہ تو آحتے ، پلے شما دیر
چے ، کت ۔
- باہوٹ :- پسانء یکجا ان کورت او پس و میش ے
گام شما زان ات کہ دیر بیت ۔ حیرانت
واجہ شما منالو ٹنگ ؟
- یار محمد :- باہوٹ ! تو کسائیں زہگنڈے ، پہ حنیروز نائیں
مردے نے ، تو مرو جی من ترا لو ٹنگ
- باہوٹ :- کہ چیرے جبرگوں تو بکنین ۔
بلے واجہ من ایکسی لائق نہ ان ، اینکہ شما

منا عزت بخشا تک -

اے وہ اے وڑیں جبرانی نہ انت - گوشدار
تو زانٹے کہ شہداد منی براہر تک انت -

یار محمد -

جی! من کلین جبرانی پوہ بونتن کہ تو دتی جنگ
تو پوہ نہ بٹے - من جبران گوشدار!

بابو -

پہل کن واجہ ، منا چشین حبرہ حق نیت
تو اگہ اے دل و درشتہ کہ من سومری وکرا

یار محمد -

شہداد و دیس تہ تو ردے -

بابو -

جی! جی ، تو اے پے گشگٹے ، بزان کہ تو
ہو پنجش کہ من گشت ، شہداد منی ہما براس

یار محمد -

زہگ انت کہ آمنی زندہ ووشی چمن پلٹت
انت ، اے ہما جد مدرس براسی و زہگ

بابو -

انت کہ آسومری و ہذا مرزی یس باک
زرنجت و زہرات و چارینت -

یار محمد -

بزان کہ ...

بابو -

گوشدار و حبرہ و تی دل و بدار ، زرنجبت
مرگ و چہ کمیں پیسنر و مارا اے حال منی

یار محمد -

نشار بزان در محمد و جن و دات کہ آئی
پہ جسم و ت در محمد و دیست ات کہ آ

یار محمد -

زہراں شیرانی تہا ماں کرت و زرنجبت و دات

بابو -

گوشدار و حبرہ و تی دل و بدار ، زرنجبت
مرگ و چہ کمیں پیسنر و مارا اے حال منی

یار محمد -

نشار بزان در محمد و جن و دات کہ آئی
پہ جسم و ت در محمد و دیست ات کہ آ

یار محمد -

زہراں شیرانی تہا ماں کرت و زرنجبت و دات

بابو -

گوشدار و حبرہ و تی دل و بدار ، زرنجبت
مرگ و چہ کمیں پیسنر و مارا اے حال منی

یار محمد -

نشار بزان در محمد و جن و دات کہ آئی
پہ جسم و ت در محمد و دیست ات کہ آ

یار محمد -

۱۷ حبرہ را رندہ در محمدوت ہم منبت
 او ہذا آ نرا ہے جہان و گیت کہ یک
 شے سک گوات ات در محمدون و تی اولاکانی
 چارگ شت اور کور چاہ و کیت ۲ من اے
 حبرہ گشت نہ کین کہ ز رخت منا چون دوست
 ات دومی شہادہ عاداتاں ہم من شری و
 سئی ان ہفتگانی ہفتگ عیش و نوش و گت
 انت -

شے واجہ باز مہربانی کہ شما من و تی لوگ و
 حالان پے معلوم دارکت نہ نہ من یک گریبے
 ان اوشے چاٹنی حور
 چہ مروچی و تو منی زہگ نے ، او منی مرک و
 رند من مال و ملک و میراث و پیکے منایت
 من یکین جنک سومری انت ۲ او من اے حبرہ
 و تی دل و گشتگ کہ سومری و آروس و گوں
 تے باہوٹ کینن - اے منی رندہ آخری
 واہگ انت او اوہد و توکساں اتے کہ سومری
 ماس و مرک و وہد و اے وصیت ہم کرتگ
 ات او من شزائیں کہ سومری و دل کش
 ہم ہمیش انت -

باہوٹ۔۔۔ من.... من کہ - واجہ شمعے چون منت دے
 بگلاں کہ من شمعے شپانک ...
 یار محمد۔۔ بس زیات صبر ممکن، دیم دے جمع دے شمعے آدھی
 انت -

یدل سواز

شہاد۔۔ واجہ ٹھکری واجہ گوں قاصد و چارو آں
 ترا بائد انت کہ تو وقتی حقین کارند ہاں یکجا
 پگرتیں او بن ات بداتیں اتنت -
 ٹھکری۔۔ تئی خیال دے یار محمد نہ کننگ چہ وقتی دل دے
 برنگ، اے چوں بوت کنت -
 شہاد۔۔ اے بوت پہ چہ کہ امشپی سومری دے
 عاروس گوں آوانی شپانک باہوٹ دے
 بوگ دے انت -

ٹھکری۔۔ چے تو گشت سومری دے آردس بوگ دے انت
 اے چوں بوت کنت -
 بوگ دے انت -

شہاد۔۔ من وت گلا وقتی سواراں رئیس یا سومری
 دستاں گوں یار محمد او باہوٹی ہوناں ہنی کتاں
 یا آ منی لوگ دے بانک بیت، اے منی قول
 انت -

گنبدان باریں واجہ تھی قول ء چون زیار محمد

ہم نیست این مردے نہ انت احوں دست

شرین زحسم و سپاہ بہ ہزت - من شعی

راہ ء چاران

اسپانی شدگ توار و کوکار - اسپانی راہگ بوگ

دصل و سرناوشی و شادہ ء صوت با گل انت

مخلوق ء صیبا جگا توار کوکار ء صے توار

و کوکار ء تہا دو مردم گپٹ انت -

باہوٹ و اعیش کنت -

اولی مردم :-

براس ء وتی نخت ء واجہ انت نہ تہ کجا یک شپانکے

دومی :-

و کجا یک سیریں مردم ء جنٹک -

منی سرائے حبر ء پیر نہ بیت کہ یار محمد وتی

اولی :-

جنٹک ء باہوٹ ء چون دات ء وہ یکے

ٹھکری لٹہ پرائی جنٹک ء سنانگ لوٹتہ

دومی حبرائے کہ ٹھکری لٹہ جو خاموش نہ بوت

دومی مردم :-

نہ تہ عمبر ء آئی وتی حبر پہ زور گشتنگ او

ہر چہ لوٹنگ ء کرتنگ -

صے حیرانی ء تہا چہ دور آ اسپانی پاد برمش

اوشدگ ء توار -

لالہ ء مزنیں سوارے پیداک انت -

اولی مردم :-

دومی مردم :- بلکہ یار محمد ء دوست و عازیزانت کہ اللہ
لوٹنگ انت -

(سوار سنت ، اسپان شدگت جہل دماغ ہم تو انت
اولی مردم اے تہ ٹھکری للہ انت ، بے گشتہ شہ جہا
نے ہوں رچگت انت ، چوش کہ حوں وارین

رستہ گڑتگ بہ بیت او وتی شکار ء گبندی
دومی مردم :- من پوہ بوتن کہ جبرچہ انت - ٹھکری وتی
گرونکی ء آحتہ او شہ یار محمد بدلہ گرگت
آحتہ خدا خیر کنت -

(شورو کو کار ء تہا ٹھکری ء تو ارچست بیت)
ٹھکری :- براتاں ! مروچی ٹیں کوش و ہوں ریچ ہرچی
کہ بہ بیت تہ آئی ذمہ دار یار محمد انت
پہ چہ کہ من وتی بلوچی رسم پورا کت ،
من پرانی پیغام کت ، بے آمتا وتی جننگ
نہ دات - شما کل مندوک ات کہ من
آخری وار ء یار محمد ء گوش ء وتی
حبر ء جنین ، ہرچیکہ بوتہ پرواہ نیست
باہوٹ گریبے ، من نہ لوٹیں کہ من پہ وتی
شیرازی ٹیں لڑ ء بوڑ پہ کشین ، پہ یاہوٹ
ہمنکس باز انت کہ آوتی زند ء روچاں

پہ سیر نانی او پہ جوان پچی گواز نیت ، اے
 جبرہ بندو بست من کرتہ ، باہوٹ ہر چنکس
 مال لو ٹیت ، آٹرا رسیت من نہ لو ٹیس
 کہ اے وشئی ء ساعت ء کوش و کاٹار
 بہ بیت ۔ من لو ٹین کہ اے وشئی ء من ہم بہر
 زوریں آپش بوت کنت کہ جنٹک ء آروس
 باہوٹ کہ لنکہ ء نان ء محتاج انت آئی بدل ء
 گوں من بہ بیت تنکہ ادا ہرچی مندوک
 انت آوانی وشئی خراب مہ بیت ۔

ٹھکری ، وتی اے پاتریٹ لگور و نامردان ء
 بدئے او وتی مال و دلوت ء لاچ ء ہماردال ء
 بدئے کہ گزنگ و لوچ و لنگڑانت ۔

باہوٹ زانا کجام سیریں مردم انت ۔

خندگ چست بیت ، وشئی ء دھل و ساز ہم
 گم ء ساز ء بدل بنت او حیرانی پشت ء
 سازانی سر ء جنوزامی ز ہیروکے چت بیت

من باز صبرکت ، ہروڑ ء تئی دیم ء پیش
 کت ، بے نون ابید اچ ایشی کہ من وتی
 تنگین زحم ء چو حوں ء سر بدین ،

پچ دگہ پیم نیست براتان ہما مخلوق کہ جنگ

یارفتد۔

ٹھکری :-

ٹھکری :-

کنگ نہ بوٹنت و ترء یک کرء پہ کنتت ۔۔
 او منی سر مچا رو بہادرین ٹکء ورنایاں
 وتی زحم آن در کنتت ۔

بازیں مخلوق ء توار، ما یار محمد ء بن ء آل
 اے مے لچ و میار انت کہ شتا مئے، ٹک ء جنگ
 گوں بانوری ایس پچاں بہ برت او ما پہ بے برتی
 بننداں او وتی چماں جہل پکنان ۔
 (جنگ و چوپ کو کار توار و گریوگ)

ٹھکری :- میدان ء باز کم کشگ منتہ ۔

محمد نور :- شا باش اے جنگ ء گرانٹ ، باہوٹ او
 یار محمد گوں یک یک ڈک ء شگوں بوٹنت
 بروان کہ جنگ ء بر ان ۔

(بے جنگ و چوپ توار ہست)

ٹھکری :- اوہ محمد نور، اے چے بوت ، اے چے بوت

نور محمد :- خیر انت ، واجہ بسم اللہ کن و ہد کم انت

ٹھکری :- اے خون ، کلہ چہ خون ء یک انت

نور محمد :- تمام میدان چہ خون ء یک انت اداہم خون

الہی انت ۔

ٹھکری :- بے اے خون ، سومری ، سومری ، اے

چے ایت ، ہونہ تو بنزاں و ترا و ت دست

وت کشتہ -

ہو، جنگ و تراوت کارچے من وتی دلہ
جنگ۔

درکپ، نور محمد، دیر مکن، نون ایداننگ
بے فاندگ انت -

بوشت ا نون چہ ایداشت نہ کنٹے، تو باز
جون وارنگ، بازاتانی تنگوس بچک تور
برنگ انت، باز براتانی بازو، جنینانی گہیں
جود او بے گناہیں مرد او بے گناہیں چکانی خون
تئی گردن ء انت ترین موکل ء ہم دئیں کہ تودتی
زحم ء کہ حیرانی تنگہ ء خون ٹیگ ء انت بکشہ
ئے -

تئی اے مجال، بیامیدان ء -
زحمانی توار شرتیز بنتا، زحمانی توارانی
کدی کدی ٹھکری او دوھی مردم ء توار ہم کیت
آخر ٹھکری جنگ بیت او محمد نور

بدل ساز

بزان اے قصہ ات کہ چہ قبرستان ء

چو موخبا بوتے -
اسلم :- ہو، اوہما شپٹ کہ نکاح ہوگی

ات -
بازیں مردمانی لاشں برگ بوتنت
اوہما سے قبر با ہوٹ،
سو مری و یار محنتہ ٹیگ انت
کڑپ کڑے قبر کنگ بو تگنت -

شاملو شانو

طاہر محمد خان

• چہ ہماکسانی دمن پیردک شا بود کرد بستگیں
 مردان در جیں دوست بستگیں ریش و
 در تگیں پچال گندگ اشن پس من پچ بر
 کوشست نہ سکت کہ اے جورک وار تگیں
 در چک ۽ دل ۽ تو کا پچاریں او اے گم دیکگیں
 پیر سائے دردان امپانی ۽ دیا پاچ پکنین،
 یا اے گوز تگیں دو تاریخ ۽ دامگیں تا کان بولین
 پر چیکہ ساری آ تو من کسان آتن - او کسانے
 وختیکہ با کسان کسانیں گپانی سرا ضد ۽ کرتن
 گسے مزن سبر پہ مٹے تر سینگا - پیردک شا بود
 توارکت انت - او ما چہ آئی نام ۽ ترس ۽
 چپ کرتن - پر چیکہ آ وقت ۽ آپہ ما چو
 کسانے ۽ آسمانک آئی دیہے وڑ ۽ ات کہ
 وشین پریاں و اب ۽ تہا بڑ ۽ کرتنت او
 دوارگ در ٹیس عمر ۽ آواں وئی قید ۽
 ایر کرتنت - اور استین گپ ہم ات پر چیکہ

پیرک شاہجوردی بزرگین قامت اوسیا ہیں
 ننگ او و ہیناکیں ہم چہ اوشکتگیں دیہاں
 کم نہ ات بلیس و قنیکہ من کین مزن پوتن
 او برے برے پیروک شاہجوردی کرد لشتن
 دستان کہ پیروک شاہجوردی و ہیناک نہ
 انت کہ کسان د گسٹ مردمان گشت ات
 البتہ آمدانی گیاں دوست نہ داشت
 او بیچ برگوں کسے گپ نہ جنت ہرقت د آئی
 دیم د سراسر ایک ہیناکیں خاموشی سرد جت
 عمر د گاڑی تچان ات شاہجوردی زندگی د روح
 کم ہواں ات ، او مئے عمرے در چک ودان
 ات پیروک شاہجوردی ہر صاحب د او ہر بیگاہ
 ہوتی تک د گزگ د سرات - اے دگہ
 درائیں روچ د بیچ کسٹ ہم پیروک شاہجوردی
 سراسر کیت نہ کت پیروک شاہجوردی مئے وطن
 یک فقیر نے ات کہ چہ ہما ورنائی آکوٹہ آہنت
 ہیکس سہی نہ ات کہ شاہجوردی اصل و نسل
 انسان انت ، او آہم ہیکس دوتی بارو
 گپے نہ گشت برے برے چہ دیے پیر بلا
 نوش او ڈالبندین د نام در کیت ، وقتیکہ

ماڈالبندرین ۽ نام ۽ گپتنن چه آئی چان
 ارس دیت سرے رو چان، پیروک شاہو
 چه دگرانی گسان پنڈگ لوٹت۔ بلین و خیک
 مانوٹہ ۽ اتن او آسہی بوت۔ کہ اسدا
 ڈالبندرین ۽ مردم آتنگ انت چه آئی رنڈا دگر
 گس ۽ دیہ پہ پنڈگ ۽ نہ اوشتات۔
 آئی کوہ ۽ بن ۽ پہ وت یک گڈ کے جوڑکت
 ات ہیکسی ۽ وتی کڈک تہا یلہ نڈات، و
 نہ چندے بازار نیگٹ دراتک۔

شاہو ۽ اے زند پہ مردمان یک سرے ات
 بازین مردم شاہو بزرگ گشتت، بازین آہرا
 صوفی ضیال کت انت، بازین آہرا پیرے
 زانت انت او ماسی (زال) چه آئی
 پہ وتی ز ہگان ہوردگ و تعوید ۽ لوٹنت
 بازین مردم آہرا فقیر مجنون گشت انت بلین ۽
 گس مردم آہرا پیروک گشتت اوز ہگال
 چه آئی ترسینت برے برے شہر ۽
 زہک آہرا تنگ کرتنت او سنگ جت انت
 ما استکتنن کہ یک بازی یک بچکے آہرا
 بچان لوچ کت پیروک شاہو گرتنت او

دومی روچ و ہما بچگو موٹری چہرہ کت
 و مڑت چہ آئی رند مردم چہ آئی باز ترست
 انت او بچک چہ آئی دور دور و اجست
 انت مطلب چوش کہ پیروک شاہو یک
 چاچ ات او بچکس آہرا بوحت کت نہ کت
 اے روچال کہ من بی راے و دانگ اتن او
 کین دنیاہ حالان او مند ہیانی تاریخ و دانتن
 او بازی نوکیں جہراں سہی بوتن۔ دستن کہ
 علیائی و بد مند صبا نی تہا ہم پیروک شاہو
 وڑے مردم است انت او اول تارک
 الدنیا گشتت او بازی صوفی ہم چہ دنیاہ
 دست و کشتت۔ دگہ منی حل و نوٹت
 کہ پیروک شاہو بد نرنیک پس او یک
 وڑے آئی زندہ حال د سہی بیین۔ بلین
 ہر وقت کہ من اے کر شست کت -
 پیروک شاہو چہ من زار بوت ہے حران
 منی دل و ات بلین پچ را ہے پرے درنہ کت
 لویچ گوزل اتہنت، پیروک شاہو
 دنتان ریتنت سیاہیں ریم ی پیچ بوت
 ات سرین چوٹ بوت ات او دست

چہ ندریء لہزنتت - آسہرے پیرز
 بالائیں شابو نون شت بڑے بوٹکت -
 بلیں واہم آوتی عمری ڈول دے چے دور
 پہ ورتی نان بے گرنگ میٹے گس آت آگہ آہر
 ما باشتیں کہوت پہ تہ تہی کدے نان
 کارن آرتی سرے سر پینت کہ - نہ
 یک روچے شپے کہ من گس آت سہی بوتن
 کہ مردھی ہرند بیل پیرزک شابو پہ نان
 گرنگ آ نیا تہ من گشت کہ آگہ بازا سہی
 ہم آگہ نیات دوارگ من رت پرے نان
 کڈاے بریں صعب بوت نیم روچ بوت
 ارشب بوت بایں پیرزک شابو پہ ورتی
 نان آ نیات - منی دل آ وڑو وڑیں حیاں
 آتہنت اورشتت کہ اے مرد کہ پچ نا جوڑ
 نہ بوتہ -

اے شابو کہ پچ ردنہ کرتہ - اے پیرہ سال
 کہ زندہ ہے دو بیل و نان انت پر چہ دو
 روچ انت کہ نہ کیت ؛ چہ اید نیاء شتہ
 یا کہ چہ مزار بوتہ یادگہ ملک آ شتہ -
 اے چہ ہرے اے چہ ہرے دل آ شتہ

مالے سوج پکنین۔ بلیں دختیکہ آہی انکار
 کہ منی کڈء میایت منایات ات نہ بوت۔
 دگر رہے ہم نہ ات آخر فیصلہ کرتا کہ
 مروچی ضلور کڈے رہن چراگے دست
 گبتن، نان ۽ بگل ۽ کت اون۔ او کڈ ۽
 نیگ را دگ بو تن۔

کوہ ۽ بن رستن، چہرہ قربستان ات برز
 سنگے این کوہ برے برے تو لگانی توار چست
 بوت شہر ۽ کچگ ہم غوکت انت ہر نیگ
 یک وحشی ایں چپی ۽ ات او من پیروک
 شابو ۽ کڈ ۽ نیگ را دگ اتن دل چہ ترس
 او پول ۽ جذبہ جوش کت۔ کڈ ۽ دپ ۽
 رستن پیروک شابو ۽ توار کرتن ہے توار
 نہ ات سے چار توار جت ان ہیچ توار نہ ات
 ترس دلرز ۽ محام ۽ کڈ ۽ تہا ایرکت ان
 کڈ در جیں ۽ ات دیم شت ان دیستن
 کہ یک کڈ ۽ ریگانی سرا پیروک شابو
 کہتہ۔ یک نیگ ۽ یک آب ۽ گڑے ایرالت
 سرونگ ۽ شستن توار کتن۔ جواب نہ ات
 چراگ ۽ ایرکتن دست ۽ پہ کوپک ۽ برتن

کو پگ ۽ جو آچ ۽ سہرات - کو پگ ۽
 سرینتن ۽ آئی چمان پاچ کت - من نیگ
 دیست من نام ۽ حکیت ، دوارگ و تی
 چمان بست ، من گشتن کہ پسر وک
 بہ تہ نان اور گن ساعے گڈ دوارگ
 چمان پاچ کت من نیگ دیست او گشت

آپ !

من چہ گرو ۽ تاسک ۽ آپ کتن -
 شابو ۽ داتن - او د پے آپے تاس ۽ دا
 تن - آپ ۽ کہ وارت یک سر دین آہے
 کشت او من نام گبت او گشت - زبرانت
 کہ آخریں و ہدا آتے تہ ہر وخت
 چہ من بازیں جرحبت کت بلیں من ترا ، سج
 جی نہ گشت انوں سوچ کن کہ بد بختیں شابو ۽
 زندگی ۽ آخریں دم انت من کین چپ نشتن
 دل ۽ گشتن کہ اے بے کس و مسکین کہ
 چہ تپ ۽ لرزاں انت او شری و گزنی ۽
 مرئیگان انت ، چہ آئی چے سوچ پکنیں ، بلیں
 آئی دوارگ گشت کہ ہر چہ جست نہ کئے
 من آہرا گشت کہ پسر وک شابو ۽ منی دل ۽

پروخت ہے آرزو بوترہ کہ من تھی زبرد
 حالان سہی بسین شاہوترا پانادی کت او
 تران ء نگت - کہ من ڈالبندین یک
 عکلامے ان من وتی ورنائی، یک مجلسی ٹیس
 ورنائے اتن روچ پہ وتی وازداراں خدمت
 کرتن و شپان چہ وتی شیراں آوانی دلاں
 وشن کت چہ دور دراجیں را حال مردم
 پہ من شیرانی گوش دارسی ء آتہنت
 او پہ من پیشکش و میکی اور تننت -
 من چہ دنیا، پکو آزاد اتن او چہ درد و غم
 بے فکر - بلیں بخت چہ من گشت وشی روچ
 زوال بو تننت شومی ء نوک درآت بخت
 چہ من گشت ہے روچاں منیچم یک خانواد میں
 جنگ ء سراسر کہ منی دل ء جاگہ گبت
 جنگ ہم چہ من شیرانی سوب ء مناوت
 داشت بلیں ملک ء رسم یک گلام او خانوادگ
 یکجا دیست نہ کت او آوترا چہ من چیردات
 تنگہ دنیا، دیا بدنامہ بیت - آہی ہے چیر
 پہ من بلاوت آئی دوستی منی دل ء گیش بوت
 من شاعر ء اتن دل ء درد ء شیرانی تہا بیان

سکت آن -

کائے نہ کائے من دور دئیں بوپے
شاملو شوقی جت منا توپے

وقتیکہ مردم سہی بوتنت کہ من شاملو دل
داتگن آوان آئی بدی پہ من بیان کنگ شروع
سکت بلیں آ منی دل ء چو جاگہ نہ گپت ات
کہ چہ مردمانی گیاں در پہ کپت این من گشتن
ہر کس ء گشتہ شاملو سیاہ انت
پہ من ء شہباز چار دہی ماہ انت
وہیکہ چٹ دل ترک بوتن چاگہ ء پیرے سردنگ ء
شتن کہ فریاد بکنیں -

شورگ ء واجہ زندگیں پیرے
شاملو شوقی جت منا تیرے

منی حال کہ تن اے قد ء رست درائیں شہر منی
دژمن بوت ، مردماں پہ ما بازیں گپ بست
منی دل اڑ نہ کت ، و من گشتن سہ
پہ حلانی ء تو منی بارے
پہ حرامی ء تو منی گوارے

وہیکہ اے گپ شامکو ۽ اس ۽ رستوزت
 آئی شامکو چہ من چیردات و منی زنگ شریکایت
 پہ سردارکت چہ ہمیدہ منی شومی روچ
 شرمات بو تمنت ۽ چہ آئی زندنی عمر
 چو شہن سیاہمن سکمی اوسوری ۽ روجاں
 دیست کہ قیامت ۽ ہم آواں چہ وتی ہوش
 برت نہ کنیں دل کہ منی سوت من گشتن
 بد بختین گرانو شامکو چیرکت
 اشکر ۽ روکیں منی دل ۽ ایرکت
 من گلامی اتن او جنگ خانوادگ سردار ظالم ات
 اوزا نہ بے رحم من بے وس اتن او آزر آور
 دریں روچ چو حیواناں چہ من کارگیتنت
 اودرین شب منا پاراں اوشتارینت انتا
 وقتیکہ من شامکو ۽ چہ وتی ہوش ۽ بیریں
 بلین اول ۽ چو جاگہ نہ گپت ات کہ چہ ظالمان
 در بکیت - آخر ۽ ناچار من بہ وتی زند و آئی
 نام ۽ وتی گرانیں ملک ۽ شب ۽ تارا ۵۰
 یلہ داتن او گشتن

۱۔ صبح نہ بی ڈالو گورے حکومت ۽
 منی تیں دیدار منت پہ قیامت ۽

چو ڈالبندین پا پیادگ من چہیرو کائی دیم
 پہ ہنگو کتن - دل ء منا گشت کہ ملک ء وش
 دھلک ء ہور تہی قسمت ء نہ ات - نون دگہ
 خاک بییت اے زندگی سے

منی تہی قسمت ، تہی قلم دور انت
 ڈالو ء ہلک ء جنت ء ہور انت

چہ ہمارو چ ء من اے کو دین آتگوں - آروچ
 او اے روچ - نون پنجاہ سال بوت کہ من
 دنیا ء نہ دیت گن - اونہ دگہ گندگ ء آرزو
 داریں - اے گپ ء کہ گشت ، پیروک
 شابو چم ہنجور وژنا بوتنت - چو کہ مزنیں
 بارے چہ دل ء چست بوت - اوسیاہیں
 ہنجسین دیم ء چو گل ء شہر بوت چو کہ
 کائیں زہگ ء دیم چہ یک مزنیں کارے
 کنگ ء بیت شابو ء حشکیں لنت چہ دلے
 وش ء پاچ بوتنت او چہ چماں دودو
 ترمپ ارس رتیک -

او دودارگ چم ء بند بوتنت - من کہ دیتن
 جانے ساہ اونبض ء اوشتا تنت -

تاک ریح

غوث بخش صابر

کردار

- (۱) احمد - یک پیر مردے !
- (۲) زیتون - یک پیر زالے !
- (۳) بچک - یک ننگریں ورنائے،
- (۴) جنک - یک نوک مستگیں کاڑے،
- (۵) روشن - یک واندرگیں ورنائے۔

زندے شاہدگے دو بہہ منگیاں، دم برتگیں راگدار
 یک دومی با سکانی کمکے گرانے زندے کندگے سہر
 شیوگ بوآن انت۔ ایشانی دورے روح ایرتنگ دیشانی
 نروریں ڈیل گندوکے چیم گندے تاکرینجے دوشکین تاک
 انت کہ تدیستگیں گیا بانیے پلوئے بال انت۔
 بہاراں وتی نوبت وارنگ۔ تاکرینجے دیر انت کہ مانننگ
 بلے ایشانے سمانہ انت کہ جہارے گوشتنگ او عہہ

باندات عظیمک دانگ۔ ریرگیس آبدانی ویراندانی
 آماج بوتگ انت چه ویراندان آبدانی آله جک، ایشانی
 عهد ہیرہ عیک مشع انگت زندگ انت امیر و روح
 انگت برمشناک انت سکی آبرمشناک۔

دگاڑی عجبزگ ءتوار۔ توار میزان میزان ء
 پشت ءکنیریت دو جن مرد و گپ ءتوار حیت بیت)

زیتون:۔ ٹیشن باز دور انت ہ

امد:۔ انا۔ دور نہ انت۔ ماوقی منزل ءسر بویگی آں۔
 زیتون:۔ روشن مے راہ چارگ ءانت۔

امد:۔ ہوز باریا چہ کجام و ہد ءٹیشن ءسرا پما ہچار
 انت۔

زیتون:۔ خدا مراد بکنت منی بچہ!

احمد:۔ و ہدیہ کسے ءو دار نہ کنت۔ منا انگت روشن
 ءکسانی چو ووشیگیس شب ءیات انت
 بلے نوں آشتنگیں ورنائے بوتہ بیت۔

زیتون:۔ (نرمی ءکندیت اہو۔ آئی کسانی۔ کسانی گپ)

کسانی لیب بگو شے ذی نہیں ہمبر انت۔ روح
 دستیں خاک ء لوگ جوڑ کنگ و کرو جک۔
 یک روچے گنتے۔ ماتی من مزن بیگیں، چوشیں
 مزنیں لوگے بندیں کہ تو۔ بابا ماکل پہ آسرات

- جاگہ بکناں -
 (دوش کنڈ گے) پہ راستی مروچی ما آئی مزنیں
 لوگ ۽ روگا ہاں - احمد :-
- (دوشدلی ۽) مے گندگ ۽ مروچی چوں دوشدلی
 منی روشن جان - زیتون :-
- رگاڑی ۽ اوشنگ او مردمانی جگہ جگہ ۽ توار
 ٹیشن ۽ تاثر
 ٹیشن ۽ آحت بلے مزنیں مچی ٹے - احمد :-
- تو دریک ۽ بہل کن - چھاں شانک وی
 باریں روشن کجاں تک ۽ اوشتوک انت
 مزنیں مچی و جلیبے - مردم ۽ درگیجگ ارزا نیں
 ہیرے نہ انت - زیتون :-
- (دوش وکل ۽ پیریں توار ۽ لرزگ) ریل ۽
 یک یک ڈبہ ۽ پیر نیانی درگیجگ ۽ شومانی
 ۽ بیت - احمد :-
- یک رندے چہ ریل ۽ ایرکپ - ایداں سامان
 وٹری ۽ گورابہ مند - من رواں روشن ۽
 درگیجاں - زیتون :-
- زوت بتائے -!
 مردمانی جگہ جگہ، چیزانی چست و ایر ۽

توار۔ گاڑی وِ مسل م

توار نرم نرم وِ ایر ما وِ بت۔

زیتون۔ روشن من درگہت نکرت۔

احمد:

دنگا نرم خیر بہ بیت منی بیج وِ نیمگ

زیتون:

جانے وِش بات۔۔۔ تو کیشنگ نوشتہ

گرتنگ ناں کہ ماہی بیگاہ وِ کایاں۔

فہلہ چون۔ من چوش ہم نوشتہ کرتنگ

احمد:

ات کہ مروچاں نی مات کھیں ڈراہ ہم نہانت

بایدانت کہ آگول وِت وِ سواری وِ اولکے

ہم بیاریت۔

تو پسرہ چہ چوش نوشتہ کرت، ناحق وِ دل

زیتون:

تیر کہ بیت منی چک۔ آ وِ پیش وِ بہیت

ذیس بچکے۔ بتر عنہا وِ بیت۔

یلے من چوش نوشتہ نکرتنگ کہ تی نادری

احمد:

چے وِ لیس ہنجویات گیری ٹے کرتنگ۔

اللہ فضل بخت۔ منی دل تلو سرگا انت

زیتون:

انگت وِ دی نہ بیت۔ لوگ وِ خیر بات

کہ نشار ہم مانوک انت۔

تو ناحق گول وِ دل وِ مہ جھیر، ما اولی

احمد

رند وِ آئی لوگ وِ روگا ہاں بلکن بیج

چھیٹ خدمت ۽ دست گٹ بوت

دیرے کرت -

زیتون :- ہو --- آئی لوگ ۽ مئے سری

رؤگ انت - پیس پت و پیس پت

۽ خدمت -

احمد :- باند نہ انت کہ پما اینک جنجال بکنت

زیتون :- پمانہ کنت پہ کئے ۽ کنت - مئے جگر ۽

ہون نہ انت ؟ مئے ارواہ ۽ بہر نہ انت !

احمد :- مئے نثارے ہم باز نیک بختیں - بانوری

۽ یک ہفتکے مئے گوڑ ۽ گوازینت بلے

منا آئی نیا دوا دبا باز دوست بوت .

(دمانے ۽ بے تواری - دوار)

زیتون :- احمد ! مئی دل غمانی آماج و گمان

۽ چنگل ۽ انت - روشن پرچے نیاحت

احمد :- (دل بڈی دنت) پرچے گول دل ۽

پھیڑے روشن اکم ۽ کیت - چونانی

۽ تھی تب و ش انت !

زیتون :- درو مروچی چہ ہر و ہد ۽ انچک کم

انت اے نادرا ہی چے ۽ او منا چہ

زیتون :- روج ایرشت - بیگہ بوت ، روشن بولوگ

بازدورانت ہا -

(فکر و تہا) بازدورانت -

احمد :-

مُک ، درد ، ترس مہوتیں مردم طلان

زیتون :-

طلان ءشت ، خرابرانت اے چونیں

نادراہی ٹے - سینگ و مُک ، کارہج ،

لیب انت - ڈاکٹر چے گشت منی باروا

(نرم و مونجائی ، زوت دراہ بے -

احمد :-

منی خیال انت کہ ڈاکٹرنوں دل اکیم بوگت

زیتون :-

(دیگری ، گوں دل ، جھپڑگ یاڈنہ انت

احمد :-

خداخیرکنت (دمانے بے تواری)

احمد !

زیتون :-

ہوں - ہاں ...

احمد :-

چے خیالے ، کپتے !

زیتون :-

پہج نہ انت - (فکر و تہا) ، ہجے

احمد :-

نہ انت - ہنچیں سرکپتی میں یاتے

آحت -

چے یات -

زیتون :-

اے میشن چنکہ بدل بوتہ - ماپورا نہیں چہل سال

احمد :-

ء زند آتلیگیں ناں -

زیمون :- چہل سال بوت مٹے عاروس ءرا ؟
 امد :- ہو۔ متایات بیت - چہل سال بوت

مٹے سری ڈچار کپگ ءرا

ریک ورتائیں جتکے ء کندگ ۔ یک
 ورتائیں بچکے ء توار ء گالے وش ونر میں
 زیمبر

جی پہ تئی لوڈان وحدیشان وکندگان
 ہتم ء جبرانی گزند ء توار لوگ جنک ء کندگ و بچک ء زیمبر ء
 ہور ہوار بیت ۔

جنک :- (نر میں کندگے) را بگداری تینکے ۔۔
 آپ لو طے !

بچک :- تن ء جت ء مکن ہو شام ء بدل بوتہ یک
 کد ہے تن ء ابر ماد نہ کنت ۔

جنک :- (کندیت) یک کد ہے ء تن نہ پڑ شیدت
 دو کدہ بورا ، سٹے کدہ بور ۔ کلیس
 چات ء من پر تو در کنیس ۔ درار پچیس ۔
 (کندیت)

بچک :- انا تو نازک و بوجلائے ، تو زوت مانے
 جنک :- گڈ اییا دو یں ہمدست باں ، شکلیس آپ

ء در کناں -
 بچک دستا کہ دست مہ دستے پدا دست دُزگی
 نہ انت - زانے عومرو ماہوئی عہدال !
 جنک عومر کئے انت ! ماہو کئے انت ! من نزاہیں
 بچک بے ... بے ترازاہیں - تنی جڈء
 جنک بس تو ماہوئے - ماہو کہ عومرء و ابانی
 مانا بیت
 جنک تو - تو عومرے - تو

(بدلے ساز)

زیتون :- احمد ! روشن ضرور کارے ء گت بوت
 نیاحت -
 احمد :- پادا بیا میران میران ء روان باں -
 تہاری مانسان انت پدا راہ و سما
 نہ کیت - چومبیت کہ تی در دیدانہ رکت
 زیتون :- جواں برواں - منی دست ء بگر -
 پادانی تہا ساہ نیت باریں گوں من لے
 دراجیں راہ بڑگ بیت کہ نہ -
 احمد :- راہ بڑگیشیں بہر ماہرتہ - تول دوی سڑگ
 چہ بجداد دی بیت -

زیتون منزل ہر چوں کہ نہ یک بیت تا میر جہاں
 قدر بے وفائی کنت . تا میر بدل بو تہ -
 ہر چیز بدل بو تہ - و ہر پشیمانی ہر رشک
 تا مورانت -

احمد چیز کل ہمانت و ہر بخند بدل بو تہ - اے ہما
 پیش نہ انت کہ من یہ سالونجی ، تو پہ بانوری
 چہ ایدان ریل و سوار بدینگیں - آدیم پدیم
 رہسرد کبیر نہ انت کہ چات و سراچہ مہسل و
 مے مہرانی انانت دارانت - رولہ ہون و
 اوڑہ تا کتو کیں رو بیح ہمانت آسمان ہر بے گوانری
 زرہ را بگداریں ماہ دستمال درت ہما
 پیشگ انت -

زیتون بنت — من تہ ہما گاریں دور ہاں
 پیشیں کہ مے عہد و بہار گاہ و ترہ انگش گون
 بیتہ کجا انت ہما دورہ (جد باقی بیت) کجا
 انت ہما گر ندیں آسیاب کہ چہا لے انگت منی
 گد شاں کپیت - کجا انت ہما سر اے کہ اندیمانے
 مے مہر و روم آدرت - کجا بو تننت
 ہما راہ کہ مے پادانی پد و گواہی و دیست
 کجا

احمد :- زیتون یک را ہے کہ آن بازیں را ہاں و چار
کیست ، ادنیس کشک و رنگ راہ جو کز کنت

بلے ...

زیتون :- بلے چے -- تانکہ ، آسیاب و نہ گذان
وقی متینگ و چتور در گپت کناں نوں اے
گو نڈیں شہر جنگلے بوتہ ---

احمد :- کسے و سو جے گران - را ہگدار بہ بیت راہ شون
بازانت -

زیتون :- گوں من روگ نہ بیت درم نرم و نالیت ،
احمد :- تو اے در چک و چیرا بہ نند - دم و بالابا

چہ دور و اسپ سوار پیدا ک انت من راہ
و سو ج و کناں

چہ دور و اسپ و پا در فی تو اور رنہ کتیر بو ان
بیت ،

احمد :- در تا پہل بکنے - مارا راہ و سو ج و بے
ورنا :- کجام راہ و لوٹے کماشس - اے چاگرد و راہ

بازانت -

احمد :- ایداں و ہدے و یک آسیابے بوتہ ، باریا
کجام پہنات و انت

ورنا :- کماش آسیاب ما ایداں وقی یات گر و ندلیتہ

کارخانہ بازانت

احمد :- مٹے و ہڈیاں آسیا بے آت گورائے
سراٹے بوٹہ۔

ورنا :- تو دتی و ہڈی گپ و ممکن - و ہڈی بورے
لگام کسی دست و نہ انت۔

(بورے دو گاندہ و تاثر)

زیتون :- شت ورنہ گوں ورتا قی و بورے
احمد :- (دیگر) ہو - شت - ترندیں
مادن و ترندیں زال .. ورتا و سرے
سارے بارت۔

زیتون :- (گوں کیشنگ و توار و پچل زیت) چے و توار
بوت - چہ و ات!
احمد :- پیچی نہ انت - چہ و چک و روشکیں
تاک گوات و دور دانت۔

زیتون :- تاک! — (غنما کیں آہ سر دے کثیت)
و غنما کیں ما ترہے تاثر و گیش کنت
کھیں بے تواری —

احمد :- زیتون - ترايات بيت - اے شہر و تہات

۱ تر ایک دستگاہ سے استت - عانت ما
 گلابی میں انارک - نکلیں رک ، شپا کھیں ملگور
 (بے دلی و نہ ہر کئی) یات انت - شری عیانت
 انت -

زیتون :-

تو مروچی ہم بدگمان ، مروچی کہ تھی دستگاہ
 گناریں انارک جو ہلگدار ، زرد گشتہ گینت
 سید بزی ملگورال نقرہ ، جلشک پیدا اور بیتگ
 بیچارگ — باریں نول کجانت ما
 چون انت -

احمد :-

زیتون :-

(دلگیریں تواری) نادراہ انت - چیرے
 رو بیج ساری ، من اشکت کہ خیراتی میں
 اسپتالے ، کیوک انت - ہے پہلے کسی
 خیراتی میں اسپتال ، پر چہ -

احمد :-

زیتون :-

پر چہ کہ آٹراوتی لوگ ، دوارے نیت - وتی
 لاپ ، بیج نیت - چکو ، آٹرا چہ
 لوگ ، در کرتگ -

احمد :-

زیتون -

چکو ، پچبر ، مات ، و د لگوش نہ کننت - چک
 ، نہ سکت یا مات ، و گزراں کرت نکنت
 باریں کئی گناہ انت ؛
 گناہ کس ، نہ انت - گناہ وہہ ، و گنت

احمد

و ہر مردم ء چہ کار ء بارت — شب
تکائی ء مان شانگ ء انت —

زیتون :- ہو — تہاری گیش بوان انت - قہری
شب پیداک انت -

رکھیں بے وانگی - چہ پلوے ء چرتانی توار
(- سازانی غنائیں شے ء زند -)

زیتون :-

احمد!

(غنائیں توارے ء) ہوں — چے زیتون !
شکرات کہ مئے پچ چکوے نہ انت
ہو - نہ کہ مارا ہم مروچی اے دشمنی ء نصیب
نہ بورت -

احمد :-

زیتون :-

احمد :-

روشن اگہ بلوٹیت کہ مادرستیں زند ء ہمانی گوڑ
یہ ننداں گداں ! منی دل ، پچ نہ گشت کہ چہ
وقتی پچ ء جتا بہ یاں -

زیتون :-

درستیں زند — مئے زند چنکس سراحتہ - بے
زیتون تو نہ انے کمن امبری زندگی کسی
سراچٹا بوٹیک نہ لوٹیں - منی تب ء اے ہبر
پہک چپ رانت -

احمد :-

(جہیں زہرنی ء) تب — تب ، گول دتی
چک ء چے تب بے پچار - بگڈے پنچیں

زیتون :-

ہمیر تکنے روشن ء اشکت ولے پدرو بیت

من سئی اول کہ روشن سکین ہمیر ولے -

احمد :-

روشن ہچبر نہ لوٹیت کہ مارا ایج وت ء جبا بکنت

زیتون :-

منی وتی دل لوٹیت کہ مرک ء رند مٹے تہت

ء یادگ ء بگیت - مٹے محرم بہ بیت -

پیریں مات پت پہ ورنا بیس بچاں گوڑرہ

احمد :-

لوپ بیت - - تئی نادرا ہی ء حال ء

رند آتئی تہت ء پا دون ء شپاں روچ کنت

گڈاں بیوس ء کاروزند مال !

نادرا ہی ء تو نام گیت منا پدایات آتک ء ڈاکڑ

زیتون :-

منی نادرا ہی ء چے گشتت !

نادرا ہی ہر ڈدل کہ بہ بیت پنج ء گوڑرہ رسگ ء

احمد :-

شرط ء تو ڈراہ بیٹے -

دگل ء کند بیت ، تو راست گٹے - (نالیت) ہوں

زیتون :-

ہوں — ہوں — اوہ

(بے تاہیر بیت ، زیتون چے بوت !

احمد :-

پدا ہما کاریح و تیر کو و منی مک ء لیب ء

زیتون :-

انت — اللہ — روشن پرچے نیاحت !

آسیاب درگیجگ مشکل انت - تاکہ روشن

احمد :-

یما سرے بجننت ، مارا درزیججیت بیاک

اے نزیکیں سرائے و رواں کھیں آرام
کنے تھی دور ہم کم بیت .. دم برگ
ہم سبک بیت - ہمت کن - خداویات
کن۔

زیتون :- باری باڑ ہے چنکس بیت !
احمد :- باڑہ غم و ممکن - چت بو - منی دست
بگر - ہی شا باس - دو گام
سرائت سرائے -

(ذیتوں و دوگ و تاثر - دم توں وھیک و تواد)
احمد :- چہ ڈن و سر اکیگ و اے جاگہ جو انترا انت -
ڈن و جمہر ہم سیاہ مجھے میدان انت (گوات و
شیلگ و تواد) گوات ہم زور و جوان انت
من اے دریگ و بنداں -

زیتون :- ڈن و شس ذات بلے گھہر و جرک و داب
و نیشت - ایہاں شالٹگ انت من و اب
مہ کیس - (زوریں تواد) روشن
احمد :- و اب و باکے نہ انت - چہ و اب و دم
برگ روت - نادر ای زور و نجت -

زیتون :- بلے روشن اگہ آحت !
احمد :- روشن کثرت من ترا ٹوہیناں -

من لو طیس روشن ۽ آتکن ۽ من آگاہ بمانیں
— (نالیت) — اللہ — ورد گیش بوان

زیتون :-

انت -
تچک بہ کش - مروچی تو بانہ دم برتنگ
ہلہ تو بچکنہ سے !

احمد :-

ہج زانت روشن یات کیت - روشن ۽
آتکن ۽ من دراہ باں — ہجے شار ۽

زیتون :-

مناپردے
شار ۽ گرمی کج انت -
مہ بیتے — من ۽ گہر زکشتیت روشن
۽ چک ۽ پہ ٹیسکی ونوکیں بوٹ کہ پین مڑے
(زیتون نالیت گول، نالگ ۽ نر میں سانے ہوار

احمد :-

زیتون :-

بوان بیت)
زیتون ۽ داب ۽ گرہ گانی توار — گوات ۽
شینگ ہور ہوار بنت —
(گوات ۽ شینگ گول ہور ۽ زتندیں تر مپانی توار ۽
زمیر الی تھا ہور بنت)

درگہ ۽ فلگ ۽ توار —

(نرمی ۽) کئے !

احمد :-

(پرزگی) من — — من اول

روشن :-

احمد :- درگہ بوجگ بے توارم تو سے انگوں وشیء
تو سے ابا روشن جان

روشن :- جی بابا - من اول

احمد :- (باز گل دوشیء) ابا خداتئی عمرء زیات
بجنت ، ما پر تو چچا ر بو تکاں - دم برت
ایداں لے سراٹے ء ادار کی دوارے گہت
تئی مات بے جان کیس و شس نہ انت -
ہے دمان مچھے نر کر گنت تو کجا پرت
کیتگے ایآ !

روشن :- اگو و لگرانی ء ہے جرت ء کنے ایآ - یک
جنجال و نمبادی نے ء جان چڑا ٹینگ -
پر مشکے و ترا گیشنگ -

احمد :- (تکا نیری) خیر خیر بات - چونہیں جنجالے بوتہ
نوں چون ء !

روشن :- (زہر کندی ، ہاں باز میں مٹا وسطے بزرند
بگوشے کہ و ترا گیشنگ -

احمد :- (تکا نیری ء) آخر چے ویل جنجالے بوتہ !
روشن مہمان ! گوں وئی مسر و گت دلاں - بلے من ہم کلیپی ء چک
وید نہ بوتگن -

احمد مہمان ! - بلے منی پنج ، مہمان اللہ رحمت انت - مہمان

دارگ مئے ربیدگ ء شرف بوان ء اہمگ
انت -

روشن - (ذہر کندیت) رحمت! ربیدگ ء شرف

بلے بابا تو وت بچار کہ مرو چی یس نوک سمیت لوگانی
حال چے انت - بان یکے یاد و بنت - چوشیں
سرزیاستیں جاگھے نگواہیت کہ اللہ ء حمے
رحمتان جاگہ بدیاں - نوکیں لوگ پہ یک مسرونک
پہ ناغلابی یک دوچک ء باز انت چوشیں لوگان
مہمان ء آتکن جنجالے نہ انت ؟

احمد ہو - عمد ء لوگانی دامن چوہے عمد ء دل ء تنک انت -
روشن - بابا - تو زانے ناں کہ آیوکیں مہمانی او میت ہم نگگی

کارنت - یکے عنادر اہے گون انت پہ دارو درمان
و آپرین کنائینگ ء کثیت - کسے نار اہی ء
پاد آہگ ء رند پہ آپ ء بدل کنگ ء راہگ
بیت - پیشی زمانگ ء بلکن ایشی جوازہ بوتہ

بلے نوں چوشیں دیرگیس خیال پہ مرماں جنجال و
عمبادی کارنت - پہ آیوکانی دارگ ء مروچیاں
مزن مزنیں ہوٹل جوڑ بوٹنگ انت - پہ نا جوڑاں
لوٹیں ہسپتال پابج انت - نار اہانی زورگ
یک یک لوگ ء رلگ دگراں حُشک ء عذاب

ءگئگ اننت . یا با تووت بچار ، یک مسرد
 ز لے پے نیت آتنگ اتنت کہ دو ماہ مئے
 گورء دارنت . نیمون ہے انت کہ ماٹنگ ء
 سالر و تھ ء شاد کامی ء گوں ترگ ء آتنگیں
 انچکس لوگے یک غسل خانہ ء !

ہے چونیں مردم بوٹگ انت - ہ احمد -

(مشکی نہیں توارے ء کندگ م چے چست ء کئے - روشن -

در آ مد بوٹگ انت - یکے منی و سسی بو تہ ، دومی
 نا کو بلے چے بکناں - مروچی کیں و ہاں لوگ
 ء تنگی - پداتھی نشار ہم پہ دومی چک ء ماہ
 و لوک انت -

(حیرانی ء) و سسی بو تہ - نا کو بو تہ - ہراں احمد -

نشار ء مات و پت ہ اے جوانیں کارے
 تو نہ کر تگ بگنڈاں نشار ء مات و پت تھی
 مات و پت ء حد ء انت -

ز انیں - بلے آبا مروچی یکن زمانہ ء حیدرچ روشن -

ء بچار - باز روچاں سہدارے ء کاہ و
 دان مردم ء تور نیت - پدا اولی چک ء سالر و
 نزدیک انت ، آئی حیدرچ ، زال ماہ و لوک
 انت آئی چٹ و در مان ء حیدرچ - سہر بار

ایش کہ تہی نثار لوٹیت کہ پہ چک عر دست
گٹھری تے ہم گرنیگ بہ بیت - تو دت زانی
منی پکار چے انت -

د آہ سردے کشیت م ابا تو ہم راست گٹھے۔
مروچی کیں روچاں دل امینی نگواہیت - بے
مردم دل عزمزن بکنت - زندہ ہے غمبا دیانی
نام زندانت - ترایات بیت کہ تہی کانی
عروشیاں من کہولے عر بار دتی کو پکان زرتہ۔
منی پکار چے بوتہ - تہی پکار دوسری انت
بے من گوں نال چکان گذران عر بجمگ ع۔
دتی دونشتگیں گہار یا دکر تگنت - تہی پیرک
دبک عر خیا لدار سی کرتگ ات - تہی ماما پادا
بھشل بوت مئے کمک عر پہ واہگ دار بوت۔
ہر ماہ کم و نام حنریج آسرا ہم دات - دست
کہ پرشیت دتی گوز عر کپیت -

روشن - راست انت - بے ابا آت کشتگی عر روج
بوتگ انت - مروچیاں پہ نا جوڑاں درماں
جاہ جوڑاں انت - نادراہ لوگانی تہا پرچہ چٹی
بہ بنت -

احمد - درماں جاہ ہ (سازانی شلے)

احمد -

(دکھیں بے تواری)

روشن - خیر - بل اے ہبیراں بابا - مات کجا انتہ؟
تو نونشتہ کرتگ ات کہ مرو چاں دراہ و جوڑ

نہ انتہ - آخر نا جوڑی ہے انتہ؟

امد - (د لگیس تواریے) تہی مات راستی دراہ نہ

انتہ - دو ہفتگ ساری من ڈاکٹر عہ نشان

دیا نینت آئی دلپدر دیں ڈا ہے دات -

روشن - ڈا ہ! دلپدر دیں؟

امد - ہو - ڈاکٹر عہ خیال انتہ کہ تہی مات عہ کینسٹر انتہ -

روشن - ڈاکٹر س (تکان سری عہ) کینسر؟

امد - (د لگیس تواریے) ڈاکٹر عہ اے عہم گوشتنگ

کہ تہی مات چنت ماہ پہ کلئے زندگ مانیرت -

روشن - اے حالینی بدیں ڈا ہے بابا - باند کہ تو آ سرا

ہسپتال عہ داخل بکنے -

امد - (بزننگ) اسپتال عہ داخل - نہ - انا

روشن - پرچہ نہ - لوگ عہ آئی گند و چارچوں بوت

کنت -

امد - تو راست گشے - بلے ابا ہمے گپ عہ وقتی مات

عہ دیا ممکن -

روشن - توچے گوشت ڈاکٹر عہ چنکس میں مدے گوشتہ -

امد - ڈاکٹر عہ منبا ہم گوشتہ کہ سل عہ دورگ منازیا

زندگ بونیک و نیلیت او من تنہائی و غم
 بے سنگت و پشت نہ کیاں -

پوشیں و ہدے شماراچہ لوگ و در آہنگ نہ
 لوٹت - من میں انوں کہ شماراچوں لوگ نہ
 در کتکے -

روشن -

تئی مات و گوشگ ات - کہ زندہ گڈی مینے
 روح تئی گور و بہانیت -

احمد -

منی گور و ہدے چک و پدے رند، خیر منی
 گور ہم بہانیت - گڈاں برو آں لوگ نہ -

روشن -

نہ آیا - تو دتر جنجال مکن - تئی لوگ و مہر ز باستی
 بان نیست -

احمد -

یک نہ یک ڈولے و گوازییاں - خیر بیت -

روشن -

خیر بیت - تو دتر اغمہ باد مکن - نشا ہیم

احمد -

ماہ و لوک انت - پوشیں و ہدے تو باز دیر
 ڈن و مہ گرد - برو پہ سلامتی لوگ و چک

پر تو راہ چار انت - اسے سرائے پھاجوان

انت - شب و سہب کناں - باندا تئی

مات و ہسپتال اسے و براں - اگر ترا مہ رت

مارا ہمو و بگند -

روشن -

چہ دفتر و ہنچو کہ چھٹی کناں، ہسپتال و کایاں -

گوں ڈاکٹراں منی و عا سلام است - انشا اللہ

- ہسپتال غورسی شہر تربیت -
 امنی ہم ہمے خیال انت - ہو شہر انت کرنا
 یات آحت - تئی مات عہ پہ تئی چک و شہر دکامی
 عہ اے چہیند کے زریح کر گنت - ایشاں برگوں -
 چک و شہر عہ مئے سلاماں ہم بدے (زرانی
 کشک و دنیگ و ناشر)
- روشن -
 شما پر چہ و ترا تاوانی گن ات رکندیت ، خیر
 شمسے دل ووشی -
- احمد -
 تئی مات و واہگ بوتہ کہ چہ ہمے زراں پر تئی نونو
 طیکھی لے بکنت گوں و تئی دستاں بدنت -
- روشن -
 مات اگر پاد آہنگ من و شہر جتے بکنیں - منت عہ
 بگریں -
- زیتون -
 ما بذات گڈاں جگھل و کلیں در چک لویح بنت -
 ویران بنت -
- احمد -
 باکے نہ انت آیانی جاگہ و نوکین کرونگ در کائنت -
 زیتون -
 چہ خبیر - بلکن روشن و ملگزار عہ ہم نوکین کرونگ
 عہ سد کشک -
- احمد -
 (دلیگیری عہ) ہاں - بلکن - بلے نوکین کرونگ و جاگہ
 دنیگ و کہنیں تاکافی رچک المی انت - باغ و
 ہر کرونگ تاکے و چہیرا گزنگ کنت -
 (پاد برشس - دریگ و عہ باہج کنگ و توارہ گوات

۽ شینگ تاڪا في ڪپڪ ۽ توار۔

(سازہ غمناڪ بنت)
 نہ پنج۔ آہے دمان ۽ واپ ڪپتہ آکر اپلا کہ دمان
 واپ انت۔ بلکن تب چاڑ کہ بہ بیت تو بروک شپ
 انت ترا دیر بہت۔

احمد۔

روشن۔
 گین و دار بکناں۔

احمد۔
 (تہر کھیج) نہ۔ واپ ۽ بست کنت من حاصل
 دین کہ تو آنگ آتے۔

روشن۔
 ہر پوں کہ تی رضا انت۔ جواں گڈاں باندا
 اسپال ۽ و چار کپاں۔ اللہ ۽ میار۔

احمد۔
 (ارسیگین توار ۽) اللہ ۽ میار۔

زیتون۔
 درگہ ۽ پاجج بوگ و روگ ۽ تاثر۔ گوات
 ۽ زورین شینگ۔ درچکا فی تاڪا فی ڪپڪ
 (دنا ریت) اللہ۔ احمد! روشن نیاختہ ہ

احمد۔
 (چہ دور ۽) نہ۔

زیتون۔
 ہور انت ناں۔ منی پنج تر بہت۔

احمد۔
 ہور نہ انت۔

زیتون۔
 ہور نہ انت۔ صلہ اے ٹپ ٹپ ۽ توار

چے ۽ ہ

احمد۔
 درچکا فی تاڪ ڪپڪ ۽ انت۔

زیتون۔
 تاڪ ہ

احمد۔
 ہوز۔۔۔۔۔

ہماری چند اہم مطبوعات

- بلوچستان کی کہانی شاعروں کی زبانی ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک الشعراء
- بلوچستان ما قبل تاریخ ————— ملک محمد سعید بلوچ
- بلوچی گرامر (اُردو میں) ————— آغا میر نصیر حسن احمد زئی
- بلوچی گرامر (انگریزی میں) ————— آغا میر نصیر حسن احمد زئی
- بلوچی عشقیہ شاعری ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک الشعراء
- بلوچی رزمیہ شاعری ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک الشعراء
- سانکل ————— غنی پرواز
- ادلس و اجھی ————— غلام محمد شاہ سوانی
- تاریخ بلوچستان ————— لالہ ہتھ رام
- پرنگ ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک الشعراء
- گاریں گوہر ————— مرحوم ڈاکٹر محمد حیات مری
- سکران بے شعر ————— مولوی عبداللہ پیشنی بے پر بستگیں
- زری تود ————— ملک دینار میر واڑی دیشیڑالی دپتر
- ستموبیلی منت ————— مٹھا خان مری

بلوچی اکیڈمی، کوئٹہ